

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY:N

TOIMINTAKERTOMUS

v. 2021

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT.....	3
2.	ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON STRATEGIA V. 2020 - 2023.....	7
3.	VUOSI 2021	8
4.	VAUVAPERHETYÖ	12
4.1	Ensikoti	12
4.2	Vauvaperhetyön Avopalvelut	17
4.2.2	Baby Blues –vauvaperhetyö	17
4.2.3	Päiväryhmä Peukaloinen.....	21
4.3	Vauvalähtöinen päihdekuntoutus	25
4.3.1	Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika	25
5.	PERHE- LÄHISUHDEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ.....	31
5.1	Turvakoti.....	31
5.2	Avoväkivaltatyö.....	38
5.2.1	Väkivaltatyön Avopalvelu	39
5.2.2	Aggredi Päijät-Häme	44
5.4	Nettiturvakotitoiminta.....	46
6.	LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU	46
6.1	Ero lapsiperheessä -työ	46
6.2	Mieskaveritoiminta®	51
6.3	Kohtaamispaikka Perhetupa	54
7.	VERKKOAUTTAMINEN - CHAT	58
8.	TYÖRYHMÄT	59
8.1	Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)	59
8.2	Vauvaperhetyöryhmä	61
8.3	Lapsityöryhmä.....	61
8.4	Some-työryhmä.....	62
8.5	Työsuojelutoimikunta	63
8.6	Vastuutiimi.....	65
9.	KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN	65
9.1	Kehittäminen.....	65
9.2	Hankkeet.....	66
9.3	Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto ja Perhe -ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä (PLW).....	68
9.4	Ohjausryhmiin ja yhteistyöverkostoihin osallistuminen	69
10.	HENKILÖKUNTA	70
11.	KOULUTUS	70
12.	HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ	71
13.	TIEDOTUS JA MARKKINOINTI	73
14.	TALOUS	74
15.	TIIVISTELMÄ TILASTOSTA V. 2021.....	78

1. TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksenä Lahden ensi- ja turvakoti ry tuottaa paikallisesti ja alueellisesti laadukasta järjestölähtöistä palvelua ja kehittää sitä ajan haasteet huomioiden. Kansalaisjärjestönä yhdistys tarjoaa foorumin vapaaehtoisuudelle ja vertaistuelle. Aktiivisena toimijana se tarjoaa Päijät-Hämeen kuntien käyttöön oman asiantuntemuksensa. Erityisosaamisellaan se on liiton jäsenyhdistyksenä mukana valtakunnallisessa vaikuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. Kumppanuuksien ja verkostojensa kautta yhdistys tekee työtä alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentamiseksi.

Ensi- ja turvakotien liitto on valtakunnallinen lapsi- ja perhejärjestö, joka auttaa vaikeissa ja turvattomissa oloissa eläviä lapsia ja perheitä sekä tekee perheväkivaltaa ehkäisevää työtä. Liiton 30 jäsenyhdistystä toimivat ympäri Suomea.

Kun vauva- ja pikkulapsiperheessä tarvitaan tukea, apua ja ohjausta	Kun lähisuhteessa tai perheessä on väkivaltaa tai sen uhkaa	Kun lapsiperheessä tarvitaan apua ja tukea
<p>VAUVAPERHETYÖ</p> <ul style="list-style-type: none">• Ensikoti• Baby Blues• Päiväryhmä Peukaloinen <p>VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS</p> <ul style="list-style-type: none">• Pidä kiinni[®] Avopalvelu Jannika	<p>PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ</p> <ul style="list-style-type: none">• Turvakoti• Väkivaltatyön avopalvelu• Aggredi Päijät-Häme	<p>LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU</p> <ul style="list-style-type: none">• Ero lapsiperheessä[®]• Mieskaveritoiminta• Kohtaamispaikka Perhetupa

Jokainen on turvassa!

LAHDEN
ENSI- JA TURVAKOTI RY

ARVOT

☞ Rohkeus ☞ Osallisuus ☞ Turvallisuus ☞ Oikeudenmukaisuus ☞ Inhimillisuus

Rohkeus

Rohkeus tarkoittaa ennakkoluulottomuutta ja valmiutta nostaa yhteiskunnassa vaiettuja ja vaikeina pidettyjä asioita esille ja vaikuttaa niihin. Se on hyvää ennakkointia, heikkojen signaalien tunnistamista ja edellä kävijyyttä. Se tarkoittaa asettumista haavoittavissa olosuhteissa elävien lasten, nuorten ja perheiden rinnalle ja toimimista yhdessä heidän kanssaan heidän asemansa parantamiseksi. Yhteistyössä yhdistysten kanssa ja työyhteisössä se tarkoittaa tilaa erilaisille näkemyksille sekä mahdollisten ristiriitojen ja jännitteiden kääntämistä kehittymisen voimaksi.

Osallisuus

Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa itseä koskevaan päätöksentekoon, yhteisönsä ja yhteiskuntaan. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja niiden, joilla on vähemmän resursseja, mahdollisuuteen osallistua. Palveluissa ja tuen piirissä olevat ihmiset otetaan aktiivisina toimijoina mukaan ja rakennetaan heille väyliä tulla aktiivisina kansalaisina ja kokemusasiantuntijoina mukaan toimintaan ja sen kehittämiseen.

Turvallisuus

Turvallisuus tarkoittaa toiminnassa luotettavuutta, osaamista ja ammattitaidon jatkuvaa ylläpitämistä. Tukea ja palveluja tarjoavat tilat ovat fyysisesti turvallisia ja yhteisöllisiä. Lasten turvallisuudesta huolehditaan erityisesti. Turvallisuus tarkoittaa myös luottamuksellista ilmapiiriä ja keskinäisen luottamuksen sekä yhteisöllisyyden rakentamista.

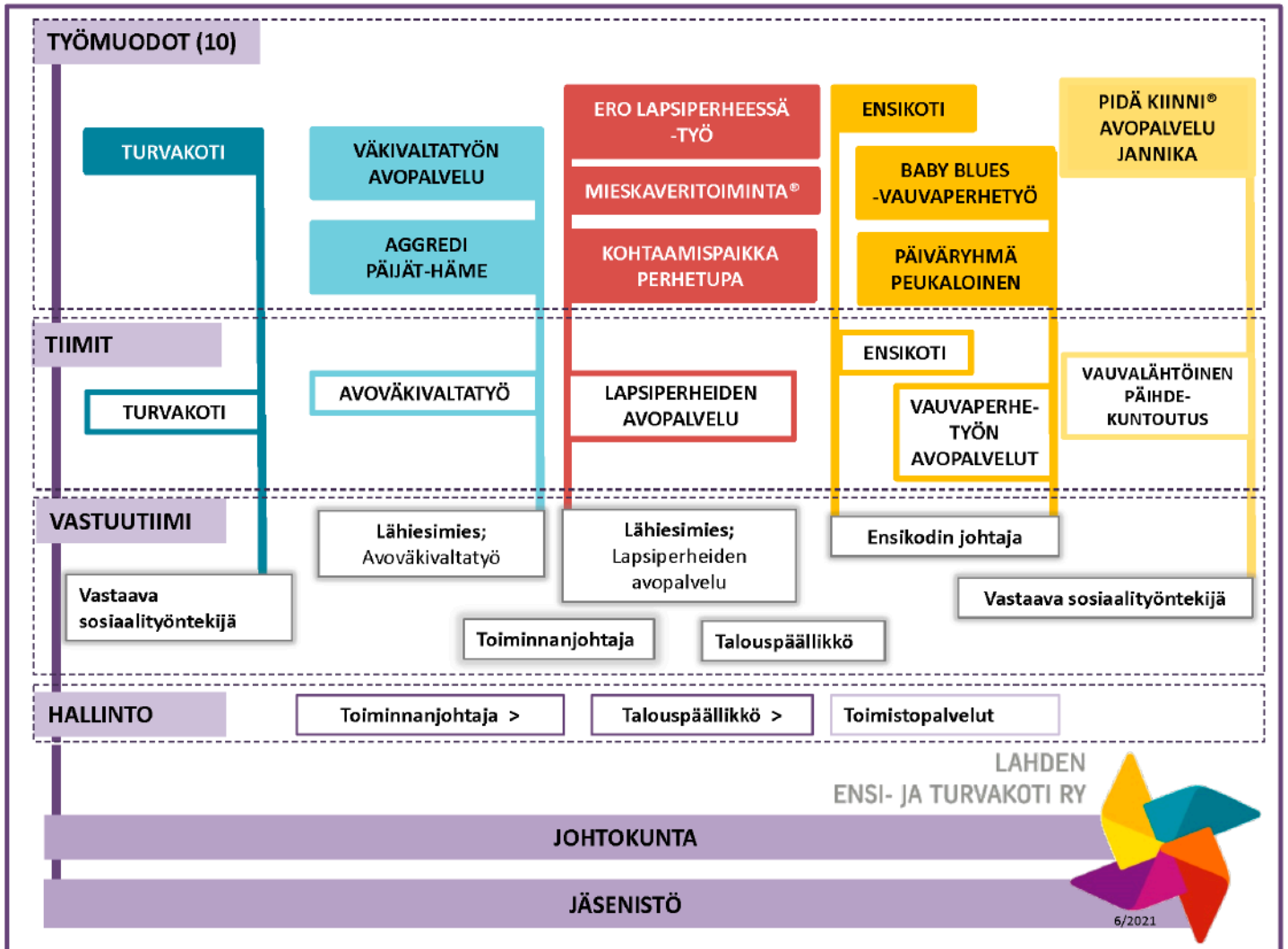
Oikeudenmukaisuus

Kaikkia toiminnassa mukana olevia kohdellaan oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja jokaisen erilaisuutta kunnioittaen. Se tarkoittaa mahdollisimman yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentamista. Oikeudenmukaisuuteen kuuluu myös se, että erityistä tukea tarvitsevien tilanne otetaan erityisesti huomioon ja tarjotaan riittävän tii- viit ja pitkäkestoiset kuntoutumisajat voimaantumisen mahdollistamiseksi.

Inhimillisuus

Uskomme ihmiseen ja muutoksen mahdollisuuteen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskunnan tasolla. Tunnistamme keskeneräisyyden sekä jatkuvan oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuden. Erilaisuus ja kulttuurien moninaisuus on rikkaus arkisessa työssämme. Kunnioitamme toisiamme ja toistemme ihmisarvoa, vaikka emme hyväksyisikään toisen tekoja. Asetamme tavoitteemme suhteessa voimavaroihin. Toimimme yhdessä toisiamme tukien tavoitteiden saavuttamiseksi.

ORGANISAATIO

YHDISTYKSEN TYÖRYHMÄT

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

Vauvaperhetyöryhmä

Lapsityöryhmä

Some-työryhmä

Työsuojelutoimikunta

Vastuutiimi

TYÖMUODOT

VAUVAPERHETYÖ

ENSIKOTI (v. 1952 -)

Ensikodissa odotusaikana tai vauvan kanssa asuville tukea vanhemmuuteen ja arkielämässä selviytymiseen.

VAUVAPERHETYÖN AVOPALVELUT

BABY BLUES VAUVAPERHETYÖ (v. 1993 -)

Raskausaikana sekä synnytyksen jälkeen tukea ja ohjausta vanhemmuuteen ja varhaiseen vuorovaikutukseen äideille ja perheille, joissa vanhemmat ovat uupuneita tai masentuneita.

Doula-synnytystukihenkilötoiminta
Äideille ja vanhemmille.

Unirytmitystä avo- ja laitospalveluna.

PÄIVÄRYHMÄ PEUKALAINEN (v. 1996-)

Varhaisen vuorovaikutuksen kuntouttava toiminta 0-2 v. vauvaperheille. Ammatillista apua ja ryhmämuotoista vertaistukea vanhemmuuteen.

VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS

PIDÄ KIINNI® AVOPALVELUYKSIKKÖ JANNIKA

(v.2019-)

Avopalvelu päihteitä käyttäville tai käyttäneille odottaville äideille ja vanhemmille, joilla on alle 3-vuotiaita lapsia. Yhdistää päihdekuntoutuksen ja varhaisen vuorovaikutuksen sekä vanhemmuuden tukemisen kokonaisuudeksi, joka tukee päihteettömyyttä, vanhemman ja vauvan varhaista vuorovaikutusta ja lapsiperheen arjessa tarvittavien taitojen harjoittelua.

PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ

TURVAKOTI (v. 1985 -)

Turvaa ja tukea tarjoava päivystävä kriisipalveluyksikkö koko perheelle perheväkivalta tai sen uhka –tilanteessa.

Turvakotiin tulleiden lasten kanssa tehdään lapsityötä.

AVOVÄKIVALTATYÖ

VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELU (v. 1994 -)

Matalan kynnyksen ammatillista keskusteluapua, neuvontaa ja ohjausta kaikenikäisille miehille, naisille ja lapsille, joiden perheessä tai lähisuhteissa on väkivaltaa tai sen uhkaa. Palvelu on tarkoitettu väkivallan kokijoille ja tekijöille sekä heidän läheisilleen.

Turvallisuustyötä lähisuhteiden turvallisuuden vahvistamiseksi. Turvallisuustyö on ennaltaehkäisevää väkivaltatyötä, verkostoyhteistyötä, koulutus- ja tiedotustoimintaa sekä vaikuttamistyötä ja kansalaistoimintaa.

AGGREDI PÄIJÄT-HÄME

(v. 2021 -)

Apua väkivallan tekijöille. Mahdollisuus etsiä keinoja kodin ulkopuolisen väkivallan vähentämiseen ja parempaan elämänlaatuun.

LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU

ERO LAPSIPERHEESSÄ -työ

(v. 2011-2013 proj., jatkorah. v. 2014 – 2015, toiminta v. 2016-)

Tukea ja neuvontaa sekä lasten ja vanhempien vertaisryhmätoimintaa.

MIESKAVERITOIMINTA®

(v.2016 -)

Vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet toimivat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin.

KOHTAAMISPAIKKA PERHETUPA (v. 2007 -)

Vauva- ja pikkulapsiperheiden avoin kohtaamisen paikka. Perheiden yhteisessä olohuoneessa on mahdollisuus vertaistukeen ja yhteisölliseen toimintaan. Tiloja voi myös vuokrata lapsiperheiden vertaisryhmätoimintaan.

2. ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON STRATEGIA v. 2020 - 2023

Ensi- ja turvakotien liitto on vahva erityisosaaja

Ensi- ja turvakotien liiton toiminnan tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Liitto on erityisen tuen tarpeessa olevien perheiden tarpeiden ja vauva-ajan kehityksen, perhe- ja lähi-suhdeväkivallan, eroauttamisen sekä vauva- ja pikkulapsivaiheen päihdekysymysten vankka erityisosaaja. Liitto on haavoittavassa elämäntilanteessa elävien oikeuksien puolustaja ja monipuolisen avun tarjoaja. Laatujärjestelmä ja säännölliset auditoinnit varmistavat toiminnan laadun.

Toiminnan lähtökohtana on lapsen oikeudet ja lapsen edun turvaaminen yhteiskunnassa. Lapsi huomioidaan, hän tulee nähdä ja kuulla ja saa olla lapsi ilman aikuisten huolten kantamista. Se edellyttää vanhemmuuden tukemista. Liitossa kehitetään jatkuvasti asiantuntijuutta, vertais- ja vapaaehtois-toimintaa sekä vaikutetaan ja viestitään aktiivisesti yhteiskunnassa. Taloutta hoidetaan vastuullisesti.

Liiton strategia 2020 - 2023 ohjaa toimintaa

Ensi- ja turvakotien liiton strategia vuosille 2020-2023 on keskusjärjestön ja sen 30 jäsenyhteisön yhteinen strategia. Se määrittää yhteiset strategiset valinnat, joita painotetaan strategiakaudella kaikessa toiminnassa ja kaikilla toiminta-alueilla. Strategia antaa suuntaviivat ja yhteisen suunnan tulevien vuosien toiminnalle.

Keskusjärjestö ja jäsenyhteisöt laativat strategian pohjalta vuosittaiset omat toimintasuunnitelmansa ja arvioivat toiminnan toteutumista. Strategian rinnalla ovat eri sisältöalueiden laatukäsikirjat sekä keskusjärjestön laatukäsikirja, jossa määritellään toimintaperiaatteet ja toimintatavat yhteistyölle yhdistysten kanssa ja suhteessa toimintaympäristöön sekä hyvän hallinnon periaatteet. Strategia ja laatukäsikirjat tukevat toisiaan ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa.

Strategiakauden tulostavoitteet:

- 1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut
- 2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut
- 3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa
- 4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Visio

- Jokainen on turvassa
- Liitto on haavoittavassa asemassa elävien oikeuksia sekä yhteiskunnan kestävästä kehitystä rohkeasti edistävä kansalaisjärjestö.

3. VUOSI 2021

Vuonna 2021 yhdistyksen perustamisesta tuli kuluneeksi 75 vuotta. Onnittelut juhlivalle yhdistysellemme! Juhlavuosi huomioitiin toiminnassamme koko vuoden ajan. Merkittävimpiä tapahtumia olivat ”Kaikkien lasten synttärit” Perhepuistossa ja valtakunnallisen Vauvafoorumin yhteydessä järjestetty yhdistyksen 75 -vuotisjuhla Sibeliustalolla. Media huomioi juhlavuotemme monin eri tavoin tuoden työllemme tärkeää näkyvyyttä.

Työtämme ja toimintaamme ohjasi ”Jokainen on turvassa” –otsikoitu strategia. Tässä toimintakertomuksessa yhdistyksemme työmuotojen työtä avataan ja arvioidaan tämän strategian sisältöjen mukaisesti.

Työhömmä täällä Päijät-Hämeessä on vaikuttanut toimintaympäristön muutos- ja kehittämistyö. Tulevaisuuden SOTE-keskusten kehittämistyö ja perhekeskustoiminnan jatkokehittäminen ovat tuoneet uutta intoa tuttuihin yhteistyö- ja kumppanuusverkostoihin. Hyvinvointialueen rakenteiden ja aluevaalien konkreettinen valmistelu kertoivat vahvalla tavalla SOTE-valmistelun saamisesta lopulta maaliin.

Seudullisen Yhdistysfoorumin työ on vakiintunut. Järjestöjen toiminnan huomiointia tulevissa SOTE-rakenteissa, toimintaohjelmissa ja strategioissa on valmisteltu hyvässä yhteistyössä järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Yhdistysfoorumi on saamassa rinnalleen vielä Järjestöasiain neuvottelukunnan vahvistamaan yhteistä tekemistä Hyvinvointiyhtymän ja kuntien kanssa.

Perhekeskusmalliin pohjautuvan toimintakulttuurin vahvistamista on tarpeen edelleen jatkaa. Tahtotilan, tavoitteiden ja rakenteiden täsmentymisen ohella kehitysaskelita tulee jatkossa ottaa enenevässä määrin talouden rajapintojen ylittämiseksi. Yhdistyksemme toimintaedellytysten turvaaminen tulevissa rahoitus-, järjestämis- ja tuotantorakenteissa edellyttää jatkossakin toimenpiteitä. Alueemme palveluntuottajajärjestöt ovat tiivistäneet keskinäistä yhteistyötään tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Yhdistyksemme toiminnan tuottamia lisäarvoja seudulliselle toiminnalle ovat ammatillinen asiantuntemus, järjestölähtöinen palvelutuotanto, vaikutustoiminta, vapaaehtois-toiminta sekä vertaistuki ja kokemusasiantuntijuus.

Vakiintunut toimintamme on osoittautunut vahvaksi pohjaksi Korona-epidemian jatkueksa. Tavoitteenamme oli, että tekisimme kaikkemme voidaksemme tarjota ihmisille niin laajasti kuin mahdollista heidän tarvitsemaansa apua, ja tukea heitä myös poikkeusolojen

pitkittyessä. Terveysturvallisuusohjeita huolellisesti noudattaen lähityössä, etätyön ja -yhteyksien mahdollisuuksia hyödyntäen sekä chat-työllä meidän oli mahdollista tavoittaa asiakaskuntaamme myös poikkeusoloissa.

Ensikodissa ja Turvakodissa pystyimme toimimaan koko vuoden epidemian tuki antaessa oman leimansa työntekoon. Molemmissa yksiköissä on tehty myös korjaus- ja muutostöitä. Ryhmämuotoisen toiminnan ja Perhetuvan avoimen toiminnan osalta teimme tarvittavia rajoituksia kaikkien toiminnassa mukana olevien turvallisuuden takaamiseksi. Työn tekemisen suojeleminen on ollut korona-aikana myös tärkeää.

Yhteiskuntavastuu on tullut esille kansalaisten, yhteisöjen ja yritysten halussa osoittaa vapaaehtoista tukea toiminnallemme ja sen piirissä oleville ihmisille. Myös media on ollut aktiivinen tehdessään eri kanavissa juttuja työstämme kannustaen ihmisiä hakeutumaan avun piiriin sitä tarvitessaan.

Asiakasmäärät eri työmuodoissamme ovat vakiintuneet omalle tasolle vaihdellen kuitenkin vuosittain jonkin verran. Poikkeusolojen lamaannuttava vaikutus näyttää laskevan ihmisten halukkuutta hakeutua avun piiriin sitä tarvitessaankin.

Vuosi 2021 oli poikkeusolojen jatkumisesta huolimatta aktiivista toiminnan aikaa. Saimme vietyä läpi koko työyhteisöä koskeneen traumakoulutuksen. Juhlavuotta juhlistimme tuki myös työyhteisömme kesken, kiitos siitä johtokunnallemme! Työstämme saamamme palautteenkin perusteella olemme onnistuneet työssämme.

Toimintamme ydin on lapsen oikeus turvalliseen elämään; se että jokainen on turvassa! Kiitollisina juhluvuonna saamastamme huomiosta ja hyväntahtoisesta kannustuksesta on hyvä jatkaa matkaa tulevaan!

3.3.2022 *Jukka Ihalainen*
toiminnanjohtaja

Lahden ensi- ja turvakoti ry 75 v.

Vuosi 2021 oli Lahden ensi- ja turvakoti ry:n 75 v. juhluvuosi. Juhlavuoden tapahtumien suunnitteluun vaikutti edelleen vallinnut koronapandemia. Muuttuvista tilanteista huolimatta tapahtumat saatiin toteutettua turvallisesti.

Tapahtumista perheille näkyvimpänä toteutettiin 28.8.2021 Launeen Perhepuistossa Kaikkien lasten yhteiset synttärit -tapahtuma. Tapahtuma oli kansalaisten kohtaamista ja ihmiset tulivat kohdatuiksi tunteella, ei niinkään informaatiolla, vaikka sitäkin oli esillä. Tunnelma oli hyvä ja sää suosi. Toimintapisteitä oli useita ja saimme kävijöiltä paljon tyytyväistä palautetta. Lapsia tapahtumassa viihdytti mm. Sipi-pelle.

Juhlavuoden pääjuhlaa vietettiin 17.11.2021 Lahden Sibeliustalolla. Iltajuhla oli samalla Lahden kaupungin vastaanotto 17.-18.11.2021 Sibeliustalolla järjestettyyn valtakunnalliseen Vauvafoorumiin osallistujille. Juhlan avaustervehdyksen lausui Lahden kaupunginjohtaja Pekka Timonen. Juhlaan osallistui oman väen lisäksi yhteistyötahojen, Ensi- ja turvakotien liiton sekä jäsenyhdistysten edustajia.

Juhlavuoteen sisältyi myös muita tapahtumia. Työmuotokohtaisesti Kohtaamispaikka Perhetuvalla vietettiin toiminnan 15 v. juhlavuotta. Tapahtumia järjestettiin asiakasperheille useana päivänä juhla viikon aikana 11.-15.10.2021. Lapsen oikeuksien päivänä 20.11.2021 pidettiin Joulunavaus -tapahtumaan Lahden torilla, jossa jakamamme joulupiparit ja ilmapallot saivat jälleen iloisen vastaanoton paikalla olleilta lapsilta ja perheiltä.

Juhlavuoden materiaalit:

- Juhlavuoden logo ja voimalause 'Turvaa ja tukea'
- Colleetakit juhluvuoden logopainatuksella
- Xylitol-purukumipakkaukset
- Ilmapallot
- Pahvimobilet
- Stressipallot
- Historiakollaasit (julisteet) yhdistyksen työmuodoista
- Videotuotanto yhdistyksen eri työmuodoista

Juhlavuoden tapahtumia tukeneet:

- Osuuskauppa Hämeenmaa/Kannustajat-ohjelma
- Digital Office Company Oy
- Lidl Oy
- Lahden srk-yhtymä
- Lahden kaupunki
- Fazer

4. VAUVAPERHETYÖ

Yhdistyksen vauvaperhetyön kokonaisuuden muodostavat Ensikoti ja Vauvaperhetyön avopalvelut. Vauvaperhetyön toimintamuotojen kautta tuetaan perheitä raskausajasta alkaen koko vauvaiän läpi tarjoten monimuotoista vahvistavaa, ennaltaehkäisevää ja korjaavaa toimintaa.

4.1 Ensikoti

Ensikoti tarjoaa ympärivuorokautista tukea vauvaperheille. Ensikodilla tuetaan vauvan ja vanhemman hyvää suhdetta ja opetellaan arkielämän ja vauvanhoidon taitoja kädestä pitäen. Ensikodilla vauva saa turvallisen kasvuympäristön, jossa vauvan tarpeet tulevat tunnistetuksi ja vastatuksi ja vauva voi hyvin. Perhe voi tulla ensikotiin jo raskausaikana, jolloin voidaan tukea vanhemman ja masuvauvan välisen suhteen muodostumista. Ensikotitoiminnan painopisteenä on tukea vauvan ja vanhempien välistä vuorovaikutusta, vauvan hyvän hoidon toteutumista sekä vahvistaa vanhempien voimavaroja.

Perheet ohjautuvat ensikotiin sosiaalitoimen kautta. Työskentely toteutuu yhteistyössä perheen koko verkoston kanssa ja sitä arvioidaan säännöllisesti verkoston yhteisissä asiakasneuvotteluissa. Työskentelyssä huomioidaan perheiden yksilölliset tarpeet ja tavoitteet, joiden mukaisesti työskennellään yhteisössä ryhmiä ja vauvaperhetyön menetelmiä hyödyntäen.

Ensikodin henkilökunnalla on sosiaali- tai terveydenhoitoalan AMK-koulutukset ja lisäksi muita vauvaperhetyöhön liittyviä täydennyskoulutuksia. Työntekijät osallistuvat keskusjärjestön koulutus- ja työkokouspäiville ja ovat mukana vauvaperhetyön verkostoissa ja koulutuspäivissä.

Ensikoti on tarkoitettu perheille, jotka tarvitsevat tiivistä ympärivuorokautista tukea vanhemmuuteen. Ensikotiin tulon taustalla voi olla esimerkiksi mielenterveysongelmia, päihde- ja/tai väkivaltakokemuksia, omien tukiverkoston puuttumista, uupumusta tai muita elämäntilanteeseen liittyviä kriisejä tai traumaattisia elämänvaiheita. Ongelmat ovat usein kasautuneita ja ylisukupolvisia.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Vuosien 2020 – 2021 aikana on ensikodin henkilökunta osallistunut koko yhdistyksen työntekijöille suunnattuun Traumaterapiakeskuksen järjestämään traumakoulutukseen. Koulutuksen avulla on vahvistettu henkilökunnan tietoisuutta sekä osaamista mm. traumatisoitumisesta, sijaistraumatisoitumisesta, traumatisoituneen perheen kanssa työskentelystä sekä traumatisoitumisen huomioimisesta vanhemman ja lapsen vuorovaikutustyöskentelyssä.

Yhteisökuntoutuskoulutuksen myötä ensikodin asiakkaiden mahdollisuutta osallistua ensikodin yhteisön toimintojen rakentumiseen sekä tukemaan toisiaan yksilötason tavoitteiden saavuttamisessa on parannettu mm. muuttamalla yhteisökokouksen toimintatapa. Yhteisökokoukseen sisältyvät asiat on siirretty osaksi ensikodin aamuturinoita, jolloin asioiden esiin tuominen on näyttänyt olevan helpompaa ja luontevampaa. Ensikodin asiakkaiden kanssa on tehty kesäretki kotieläinpihalle sekä tutustuttu alueen vauvaperheiden palveluihin.

Ensikodin toiminnassa on aktiivisesti hyödynnetty yhdistyksen muita toimintoja asiakaslähtöisesti. Asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti on tapaamisiin pyydetty työntekijöitä Ero lapsiperheelle -toiminnasta ja Pidä Kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikasta. Yhteistyötä on tehty myös yhdistyksen Avoväkivaltatyön kanssa. Asiakkaita on ohjautunut ensikotijakson jälkeen yhdistyksen Päiväryhmä Peukaloisen toimintaan. Ensikotijakson aikana on perheiden kanssa aktiivisesti kartoitettu kotiin siirtymisen tueksi tarvittavat palvelut ja laadittu kotiin siirtymisen suunnitelmaa yhdessä perheen sosiaalityöntekijän kanssa.

Ensikodin toiminnassa mallinnetaan vauvaperheen hyvää päivärytmiä. Ensikodilla on laadittu toimintaa ohjaava viikkorakenne, jossa on aikataulutettu mm. ryhmätoiminnot, ruokailut ja vauvaperheen arkea vahvistavat vauvantahtiset ulkoilut ja vauvan iltatoimet. Viikon ja päivän rakenteet vakauttavat perheen arkea ja toimivat vanhempien toimintaa ohjaavina elementteinä. Ensikodin henkilökunta tukee vanhempia vauvan päivärytmin muodostumisessa ja tarvittaessa perheen kanssa vietetään arkea yhdessä normaalia tiiviimmin useita tunteja päivässä.

Riittävän pitkä ensikotijakso tukee vanhemmuuden vahvistumista, vanhemman ja vauvan välistä vuorovaikutusta sekä kiintymyssuhteen syntyä. Vanhemman tullessa ensikodille raskausaikana käytetään raskausajan työskentelyä, minkä tavoitteena on varhaisen kiintymyssuhteen syntyminen sekä vanhemman mentalisaatiokyvyn vahvistuminen. Ensikotijakson jälkeen tavoitteena on, että vanhemmat luottavat omaan vanhemmuuteensa siinä

määrin, että he kokevat omaan kotiin siirtymisen vauvan kanssa turvalliseksi. Asiakkaan kotiutuessa kotiin annettavat ja muut tarvittavat avopalvelut sekä vanhemman omat hoitokontaktit on valmiiksi suunniteltu.

Vapaaehtoiset ovat toimineet ensikodilla vuonna 2021 vauvojen hoitajina. Vapaaehtoistoimintaa on vuoden 2021 aikana rajoittanut koronaepidemiaan liittyvät rajoitukset. Vapaaehtoistoiminta ensikotityön tukena on tärkeää ja sen kehittäminen asiakaslähtöisemmäksi on edistymässä. Vapaaehtoisten on mahdollista osallistua yhdistyksen järjestämiin vapaaehtoisten yhteisiin jatkokoulutuksiin ja virkistykseen. Ensikoti tekee tiivistä yhteistyötä yhdistyksen vapaaehtoisten Doula-synnytystukihenkilöiden kanssa ja ensikodissa oleville perheille tarjotaan aktiivisesti Doulaa mukaan synnytykseen.

Ensikotityössä kehitetään kokemusasiantuntijoiden käyttöä. Ensikodilla pidempään olleet asiakkaat voivat esimerkiksi esitellä ensikodin toimintaa uusille asiakasperheille tai kertoa kokemuksiaan tutustumiskäyntien aikana.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Ensikotipalvelu mahdollistetaan kaikille sitä tarvitseville vauvaperheille. Raskausaikainen työskentely vahvistaa äidin positiivisia mielikuvia kohtuvauvasta ja tukee äidin ja vauvan varhaista vuorovaikutussuhdetta. Yhteistyöverkostoissa on tuotu esille odotusaikaisen työskentelyn tärkeyttä ja pyritty vaikuttamaan siihen, että perheet voisivat tulla ensikodille jo raskausaikana.

Ensikodilla on valmius työskennellä erityistä tukea tarvitsevien perheiden kanssa. Ensikodilla toimii vanhemmuusryhmä sekä Hoivaa ja leiki - raskaus- ja vauva-ajan -ryhmä-interventio -koulutuksen mukainen ryhmä. Mentalisaatioon pohjautuvaa työtettä hyödynnetään sekä ryhmätoiminnassa että yksilötyöskentelyssä. Ensikodin työntekijöillä on lisäkoulutuksena mm. Ensi- ja turvakotien liiton toteuttama vauva- ja väkivaltatyön prosessikoulutus, MIM-vuorovaikutushavainnointi -koulutus, Theraplay-koulutus, sekä Lapset puheeksi -koulutus. Yhdellä työntekijällä on myös musiikkipedagogin tutkinto. Vuonna 2020 alkanut koko yhdistyksen yhteinen Traumaterapiakeskuksen järjestämä koulutus päättyi vuonna 2021. Työntekijöiden ammattitaidon kehittämisestä huolehditaan ja koulutussuunnitelmassa huomioidaan asiakasrakenteesta nousevat tarpeet. Työntekijöille on järjestetty säännöllinen työnohjaus.

Koulutuksista saatua tietoa hyödynnetään asiakkaille tarjottavien palvelujen kehittämisessä. Ensikodin toiminnassa noudatetaan Ensi- ja turvakotien liiton laatimia vaativan vauvatyön laatuksiteerejä. Asiakkaille tarjotaan yksilön tarpeet huomioiden tasapuoliset ja asiakasta arvostavat palvelut. Monikulttuurisuus on ollut vahvasti esillä ensikodin toiminnassa vuoden 2021 aikana. Ensikodin henkilökunnan osaamista monikulttuuristen asiakkaiden kohtaamiseen on vahvistettu myös Ensi ja turvakotien liiton monikulttuurisuustyön asiantuntijan tuella.

Perheille tarjotaan mahdollisuutta vauvan yöhoitoon ensikotijakson aikana. Yöhoidon avulla tuetaan vanhemman jaksamista tarjoten vanhemmalle mahdollisuus yhtenäiseen yöneen sekä pyritään parantamaan vauvan unirytmää. Hyvät unet lisäävät vanhemman voimavaroja päiväaikaan vauvan kanssa.

Asiakkailta kerätään ensikotijakson lopussa kirjallinen palaute sekä jakson aikana suullista palautetta. Ensikodin asiakkailta kerätään tietoa Vaikuttavuus esiin -hankkeessa kehitettyjen kysymysten avulla asiakkaan kokemasta saadun palvelun vaikuttavuudesta. Ensikodilla on vuoden 2021 aikana ollut 11 sosiaali- tai terveyden huollon Amk-tutkintoon tähtäävää opiskelijaa harjoittelujaksoilla. Opiskelijoilta pyydetään palaute jakson päättyessä. Palautteista saatavaa tietoa hyödynnetään opiskelijoiden ohjaamisen kehittämistyössä.

3) *Yhdistyksen/Ensikodin osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa*

Ensikodilla ei ole voitu järjestää avoimien ovien päiviä vuoden 2021 aikana. Yhteistyökumppaneille lähetettäviä tiedotteita ei ko. vuoden aikana ole lähtenyt, tätä työstetään edelleen. Ensikotityötä on tehty yhteistyökumppaneille tutummaksi tapaamisissa sekä Teams-palaverissa. Ensikotityö on näkynyt enenevässä määrin sosiaalisessa mediassa, jossa ensikotityön sisällöistä on pyritty luomaan positiivisia mielikuvia. Ensikodin työntekijöitä on osallistunut yhdessä muiden toimijoiden kanssa vauvaa odottavien perheiden kohtaamispaikkaan – Haikarakahvilaan sekä perhevalmennukseen.

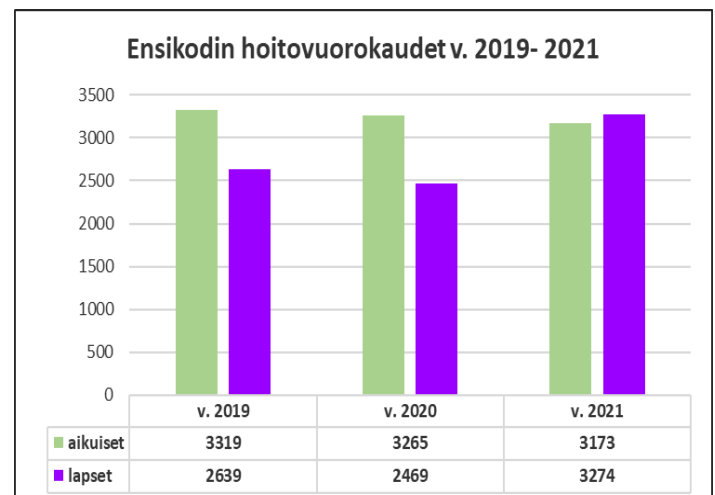
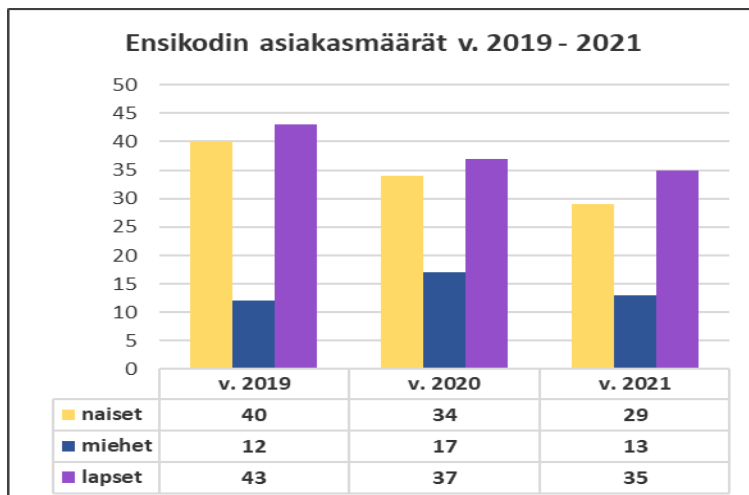
Ensikoti toimii hyvässä yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän sekä muiden ensikodille asiakkaita ohjaavien tahojen kanssa ja työskentelyä kehitetään asiakastilanteista esiin nousevien tarpeiden mukaisesti.

4) *Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisut näkyvät toiminnassamme*

Ensikodilla on tehostettu jätteiden lajittelua ja selkeytetty edelleen jätteiden lajittelun ohjeistusta. Ruokahuollon osalta on pyritty vähentämään ruokahävikkiä ja ruokavalinnoissa suositaan kotimaisia tuotteita ja lähiruokaa. Pesuainevalinnoissa kiinnitetään

huomiota ympäristöystävällisyyteen. Toimitiloissa kiinnitetään huomiota esteettömyyteen, kaiteet tukevat liikkumista tarvittaessa. Henkilökunnan osaamista monikulttuuristen asiakkaiden kohtaamiseen ja palvelujen tuottamiseen on vahvistettu.

Ensikodin toimintalukuja v. 2021			
ASIAKASTYÖ (9 asiakasperhehuonetta)			
Asiakkaita	77 kpl	29 naista, 13 miestä ja 35 lasta; 29 eri perheestä	
Hoitovuorokausia	6447 kpl	aikuisten vrk 3173 ja lasten vrk 3274	
Käyttöaste	79,39 %		
Asiakaskuntia	16 kpl	Heinola, Hämeenlinna, Iitti, Janakkala, Jyväskylä	
		Kotka, Kouvola, Lahti, Mikkeli, Mäntsälä, Pertunmaa,	
		Porvoo, Pälkäne, Rauma, Rautalampi, Tampere	
Puheluita	906 kpl	puhelut ja viestit	
RYHMÄTOIMINTA			
Aamuturinat	41 krt		
Muskari	10 krt		
Taideryhmä	4 krt		
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Mustamäenkatu 74, 15610 Lahti)			
Henkilökunta	11 hlö	ensikodin johtaja, 6 vauvaperhetyöntekijää, 2 vauvaperhetyöntekijää (yö), emäntä ja laitoshuoltaja	
Opiskelijoita	11 hlö	sosiaali- ja terveydenhuoltoala	
Vapaaehtoisia	2 hlö	vauvanhoito, isien kanssa harrastustoiminta	
Rahoitus		Ensikotitoiminta rahoitetaan käyttäjäkuntien maksamalla	
Kunnat ja kuntayhtymät	1 151 894,83 €	hoitopäivämaksuilla; aikuinen 172 €/vrk, lapsi 172 €/vrk	
Muut tuotot	14 513,78 €		
Tuotot yhteensä	1 166 408,61 €		

4.2 Vauvaperhetyön Avopalvelut

Yhdistyksen Vauvaperhetyön avopalveluissa työtä tehdään vahvistavasta, ennaltaehkäisevästä ja auttavasta näkökulmasta. Vauvaperhetyö auttaa vanhempia kohtaamaan vauvan odottamiseen, syntymään ja ensimmäisiin vuosiin liittyviä tunteita sekä tukee vanhempia vauvaperhearjen haasteissa. Vauvaperhetyön avopalveluihin kuuluvat Päiväryhmä Peukaloinen sekä Baby Blues. Vauvaperheen avopalvelut muodostavat yhdessä Perhetuvan ja Pidä Kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan sekä laitospalvelua tarjoavan Ensikodin kanssa yhdistyksen vauvatiimin.

4.2.2 Baby Blues –vauvaperhetyö

Baby Blues -vauvaperhetyö tukee vauvaa odottavia vanhempia sekä synnytyksen jälkeen masentuneita äitejä ja heidän perheitään. Toiminnassa painotetaan erityisesti vanhempien ja lasten välistä varhaista vuorovaikutusta, odottavan äidin stressiin tai masennukseen vaikuttavaa työskentelyä sekä vanhemmuuden merkitystä parisuhteessa. Doulatukihenkilötoiminnalla tuetaan erityisen tuen piirissä olevia äitejä tai perheitä jo raskausaikana hyvään ja turvalliseen synnytyskokemukseen. Vapaaehtois-doula voi myös tukea vanhempia sairaalasta kotiin siirryttäessä vauvanhoidossa tai varhaisessa imetyksessä lapsivuodeaikana. Unirytmitysohjauksella tuetaan ja ohjataan vanhempia alle vuoden ikäisten lasten kotirytmityksessä.

Toiminnalla tuetaan vauvaperheitä kun

- äiti masentuu raskausaikana tai synnytyksen jälkeen
- äidillä on raskaudenaikaista stressiä tai huolta
- äidillä tai vanhemmilla on uupumusta
- perheessä tarvitaan tukea vanhemmuuteen
- lapsen syntymä aiheuttaa ongelmia parisuhteeseen
- perhe tarvitsee käytännön neuvoja vauvan hoidossa esim. unirytmityksiä
- raskausaikana tai synnytyksessä, kun äiti tai vanhemmat haluavat tukea tulevaan synnytykseen, tarvittaessa myös synnytyksen jälkeinen tuki lapsivuodeaikana.

Palveluvalikko

- Unirytmityspuhelinneuvontaa
- Vauvaperhe-chat -toimintaa
- Unirytmitysohjauksia neuvolassa ja perhekeskuksessa
- Yksilö-, pari- sekä perhetapaamiset vauvaperheille
- Teams -etätapaamiset
- Verkostotapaamiset, konsultaatiotuki

- Doula-vapaaehtoistoimintaa erityisen tuen piirissä oleville perheille

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Baby blues -vauvaperhetyössä autetaan perheitä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin masentuminen ja muun perheen uupuminen sekä vahvistaa toimivaa vuorovaikutusta lasten ja vanhempien välillä. Toiminnan avulla tuetaan vanhempien jaksamista ja masennuksesta toipumista sekä vauvan uni-valverytmin löytymistä. Raskaudenaikaisen työskentelyn ensisijaisena tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin stressiä tai muita kielteisiä tunteita kohtuvauvaan. Vanhempia tuetaan ja rohkaistaan tulevassa synnytyksessä ja vanhemmuudessa. Baby Blues -vauvaperhetyö on perheille maksutonta ja palveluun pääsee ilman lähetettä. Baby blues -vauvaperhetyön asiakastyötä on tehty myös yhteistyössä eri verkostojen sekä yhdistyksen omien työmuotojen kanssa.

Doula-vapaaehtoistoimintaa on vauvan saaneissa perheissä tarjottu raskausaikaan sekä synnytyksen jälkeisen ajan tukemiseen. Vuonna 2021 tukea ohjattiin erityisen tuen tarpeessa oleville yksin odottaville äideille tai perheille. Vapaaehtoisten doula-tukihenkilötoimintaa on suunnattu myös perhe-doulaukseen, jolloin tukisuhde jatkuu synnytyksen jälkeen lapsivuodeajan, 6-8 viikkoa. Toiminta on perheille maksutonta.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Yhteistyötä tehtiin erityisesti Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystieteiden, Lahden neuvoloiden, lapsiperheiden kotipalvelun ja Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa, jotka myös ohjaavat asiakkaita Baby blues -vauvaperhetyön piiriin. Doula-vapaaehtoistoiminnassa tukenamme on yhteyskätilö Päijät-Hämeen keskussairaalan synnytysosastolta.

Yhteistyö neuvoloiden kanssa oli tiivistä. Baby Blues -vauvaperhetyö on kerran kuukaudessa mukana neuvoloiden järjestämässä perhevalmennuksessa. Perhevalmennuksessa oli vuoden aikana 111 osallistujaa. Valmennukset toteutettiin etäohjauksina Teamsin kautta. Asiakastyössä jalkauduttiin Lahden keskustan perhekeskukseen, Orimattilan sekä Salpakankaan neuvolaan. Neuvoloiden kautta ohjattuja unirytmiperheitä oli yhteensä 60, koronatilanteen vuoksi suurin osa tapaamisista oli etätapaamisia, loppuvuodesta siirryttiin lähitapaamisiin. Asiakaspalautetta pyydettiin Vaikuttavuus esiin -hankeen avulla sekä unirytmitysohjauksen Webropol-kyselyllä.

Työmuoto oli mukana valtakunnallisessa Vauvaperhe-chat -toiminnassa, jossa voi keskustella anonyymisti vauvan uneen ja hoitoon sekä omaan väsymykseen tai vanhemmuuteen liittyvistä asioista. Vauvaperheiden chatissa yleisempiä keskusteluteemoja olivat; vauvan uni (68,5%), vauvan nukahtamiseen liittyvät asiat (45%) ja oma/kumppanin jaksaminen ja uupumus (26%).

Matalankynnyksen toimintana neuvontapuhelua oli 109 kpl, niistä suurin osa lapsen unirytmiohjaukseen liittyviä. Vauvojen

unirytmiohjausta kysyttiin vuoden aikana niin runsaasti, että palvelun lisäämiselle on selkeä tarve. V.2021 otimme käyttöömme sähköisen ajanvarauksen asiakkaille.

3) Baby blues -vauvaperhetyön osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Yhdistyksen vapaaehtois-doula -toiminnassa tarjottiin tukea erityisen tuen piirissä oleville yksin synnyttäjille tai vanhemmille. Doula-toimintamme tarjoaa tarvittaessa myös etä-doulausta ennen synnytystä tai synnytyksen aikana sekä perhe-doulausta vanhempien sitä halutessa. Toiminta on maksutonta perheille ja tukisuhteen päättyessä palautetta pyydettiin asiakkailta sekä kättilöiltä Webropol-kyselyn avulla. Doula-synnytystukihenkilötoiminnassa oli mukana 12 kurssitettua vapaaehtoista. Vapaaehtoisille järjestettiin Ensi- ja turvakotien liiton kautta kaksi valtakunnallista jatkokoulutusta.

Baby blues -vauvaperhetyötä sekä doula-vapaaehtoistoimintaa tehtiin tunnetuksi sosiaalisessa mediassa sekä verkostotapaamisissa. Työmuoto osallistui kuntien ja järjestöjen vauvaperheverkoston tapaamisiin sekä Päijät-Hämeen vapaaehtoisverkoston toimintaan.

Baby blues -vauvaperhetyössä toimii vakinaisesti yksi perheterapiakoulutuksen saanut työntekijä. Ryhmä- ja parityöskentelyssä on mukana työpari yhdistyksen muusta työmuodosta tai työpari ulkopuolisesta yhteistyöverkostosta.

Työntekijän ammatillisuutta ja työkykyä ylläpitävät työnohjaus, konsultaatiotuki sekä ammatillisuutta tukevat koulutukset. Traumaterapiakeskuksen järjestämällä koulutuksella vuosina 2020 - 2021 vahvistettiin työntekijän osaamista trauma- ja kriisityön näkökulmasta.

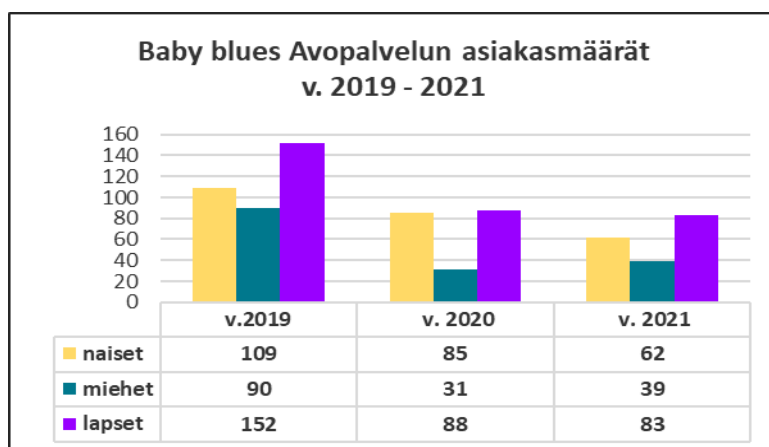
Työmuotoa ohjaavat valtakunnalliset Baby blues -vauvaperhetyön laatuksiteerit ja Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät säännölliset Baby blues -työhön sekä Doula-vapaaehtoistoimintaan liittyvät valtakunnalliset työkokoukset. Teamsin avulla järjestetään ryhmätyönohjausta sekä toimintaan liittyviä keskusteluja säännöllisin väliajoin. Näiden lisäksi

työmuodolla on tukena Ensi- ja turvakotien liiton, Vaikuttavuus esiin -hanke sekä yhdistyksen omat laatukriteerit ja strategiasuunnitelma. Ensi- ja turvakotien liiton julkaisema, Vauvatyön käsikirja – vauvatyötä haastavissa perhetilanteissa, tukee myös toimintaa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Toiminta on ennaltaehkäisevää, matalan kynnyksen asiakastyötä, jossa huomioidaan vauvaperheiden yksilölliset tarpeet. Toimintaa kehitetään ja päivitetään saadun palautteen perusteella ja tehdään aktiivista itsearviointia sen suhteen, tehdäänkö tavoitteiden ja kohderyhmän näkökulmasta oikeita toimenpiteitä. Ensi- ja turvakotien liitto seuraa lisäksi toiminnan vaikuttavuutta valtakunnallisesti. Ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja on tuettu siten, että suurin osa koulutuksista ja verkostotapaamisista on toteutettu etätapaamisina.

Baby Blues -toiminnan toimintalukuja v. 2021			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	190 hlö	72:sta eri perheestä (70 avopalvelu, 2 unirytmitys)	
<u>Avopalvelu</u>	184 hlö	62 naista, 39 miestä ja 83 lasta neuvolan jalkautuva työ = 60 perhettä (neuvoloissa tavattuja unirytmityspersh.) keskustelujen kesto n. 25 min./krt	
Vauvaperheiden Chat	36 krt		
Neuvontapuhelut	109 kpl		
<u>Unirytmitys</u>	6 hlö	2 naista, 2 miestä ja 2 lasta; 2:sta perheestä	
Unirytmitysvuorokausia	6 kpl	unirytmityksessä 2 vauvaa	
Asiakaskuntia	7 kpl	Heinola, Hollola, Järvenpää, Kärkölä, Lahti, Orimattila ja Pukkila	
RYHMÄTOIMINTA			
Yksin odottavien äitien valmennusryhmä	1 krt	osallistujia 4	
Perhevalmennus, Päijät-Hämeen alue	11 krt	osallistujia 111	
Tuttupiiri	1 krt	osallistujia 12	
DOULATOIMINTA			
Doula-tukisuhteita	6 kpl	tapaamiskertoja 30 kpl	
Doula-iltoja	8 kpl	osallistumiskertoja 40	
Muut tapahtumat			
Vauvafoorumi Lahti	1 krt		
Wellamo-opisto, Lahti	1 krt	toiminnan esittely	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14 B 23, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	1 hlö	vauvaperhetyöntekijä (lisäksi unirytmitystyöntekijä tarvittaessa)	
Rahoitus		Avopalvelu rahoitetaan STEAn avustuksella,	
STEAn	57 013,44 €	Unirytmitystoiminta käyttäjäkuntien maksamilla hoitovuorokausi-	
Kuntien korvaukset	1 218,00 €	maksuilla; 203 €/vrk	
Muut tuotot	492,76 €		
Tuotot yhteensä	58 724,20 €		

4.2.3 Päiväryhmä Peukaloinen

Päiväryhmätoiminta on matalankynnyksen ryhmämuotoista toimintaa vanhemmuuden taitojen tukemiseksi vauva-/pikkulapsiperheissä. Työskentelyllä vahvistetaan lapsen ja vanhemman suhdetta sekä pikkulapsiperheen arjen toimivia rakenteita. Asiakkaat ohjautuvat toimintaan mm. äitiys- ja lastenneuvolan, Ensikodin, Dilan, pikkulapsipsykiatrian, maahanmuuttoviraston ja perhetyön ohjaamina. Perheet voivat hakeutua toimintaan myös omasta aloitteestaan. Päiväryhmätoiminta on tarkoitettu alle 3-vuotiaiden lasten perheille. Päiväryhmässä on kaksi ohjaajaa, joilla on sosiaali- ja/tai terveydenhuoltoalan tehtävään soveltuva koulutus.

Asiakastyö koostuu motivointityöstä, ryhmätoiminnasta sekä jälkitukityöskentelystä. Ryhmäjaksolla neljän- tai viiden vanhempi/lapsi -parin ryhmä kokoontuu kolmena päivänä viikossa puolen vuoden ajan. Ryhmäpäivän kesto on 5 tuntia kerrallaan. Ryhmäpäivän aikana toistuvat arkirutiinit vahvistavat ennakoitavuuden ja arjenhallinnan tunnetta sekä luovat rytmiä päivään. Päiväryhmätoimintaan kuuluvat ohjatut vanhempainkeskusteluhetket sekä vanhempien ja lasten yhteiset hoivaa ja leiki -vuorovaikutushetket. Toiminnalliset menetelmät auttavat ja tukevat vauvaperheen arjen sujumista. Mallintaminen auttaa tarvittavien toimintatapojen oppimisessa sekä lisää ymmärrystä sanoille ja tunteille. Päiväryhmäkerroilla perheille tarjotaan ruoka. Yhteinen ruokahetki vahvistaa lasten ikätasoista ruokailua ja lisää perheiden yhteenkuuluvuutta. Päiväryhmätoimintaan kuuluu koko perheelle tarkoitettu viiden vuorokauden perhekuntoutusjakso Ensi- ja turvakotien liiton kurssikeskuksessa Sopukassa.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Asiakkuudessa mukana olevat perheet olivat motivointi-, päiväryhmä- ja jälkitukityöskentelyperheitä. Osa perheistä osallistui päiväryhmän toimintaan kahden ryhmäkauden ajan. Päiväryhmän toiminnalla tuettiin vanhempia ymmärtämään lasten eri kehitysvaiheita ja tuettiin perheitä ikäkausiin liittyvissä haasteissa. Päiväryhmän toiminta toteutetaan ammatillisen ohjauksen, mallintamisen ja vertaistuen yhdistelmällä. Ryhmässä vahvistetaan vanhemman ja lapsen välistä varhaista vuorovaikutussuhdetta. Työskentelyn keskeisenä sisältönä olivat ammatillisesti ohjatut keskustelut, vanhempien toisilleen antama vertaistuki ja kokemusten jakaminen vanhemmuudesta.

Kevään 2021 päiväryhmä toteutettiin koronarajoituksia noudattaen. Ryhmäkerrat toteutuivat leikkitreffitien ja tapaamisten muodoissa puistoissa, pienillä retkillä lähiympäristöön kuten Marolan kotieläinpihalle ja Perhetuvan tiloissa. Syyskauden päiväryhmätoiminta kokoontui 39 kertaa. Koronatilanteen vuoksi 9 ryhmäpäivää jäi toteutumatta. Peruuntuneet ryhmäpäivät korvattiin perhekohtaisilla tapaamisilla, joilla keskityttiin yksittäisen perheen tarpeisiin. Työntekijät pitivät yllä asiakassuhteita myös aktiivisella puhelintukityöllä. Lisäksi perheitä tuettiin mm. Ensi- ja turvakotien liiton ja Lahden Kohtaamispaikkaverkoston kautta saaduilla ruokalahjoituksilla ja lahjakorteilla MLL:n kirpputorille.

Päiväryhmätoiminnassa mukana olleilla perheillä oli mahdollisuus osallistua intensiiviselle perhekuntoutusviikolle. Viiden vuorokauden pituinen perhekuntoutusjakso peruuntui kevään ryhmän osalta Ensi- ja turvakotien liiton koulutuskeskuksessa Sopukassa, Sipoossa. Syksyn perhekuntoutusviikko toteutui suunnitellusti.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Eri lähtökohdista tuleville perheille tarjottiin yhdenvertainen työskentely-ympäristö vertaisryhmässä. Vuoden aikana ryhmät ovat olleet monikulttuurisia ja ryhmän arjessa on keskusteltu kulttuurieroista liittyen lasten kasvuun ja kehitykseen. Vertaisryhmässä perheet saivat jakaa kokemuksiaan ja mahdollisuuden ammatillisesti ohjattuun vertaistukseen.

Perheiden kanssa käytiin tutustumassa lähiympäristön lapsiperheille tarkoitettuihin palveluihin ja tapahtumiin. Ryhmän vanhempien toiveesta teimme mm. retken Helsinkiin Tuomaan markkinoille, laavulle, kävimme uimahallissa, tutustuimme kirjaston palveluihin ja kävimme syömässä perheiden kanssa ravintolassa. Retkien ja tutustumisten tarkoituksena on ollut madaltaa perheiden kynnystä käyttää erilaisia lapsiperheille suunnattuja palveluita ja oppia toimimaan erilaisissa tilanteissa yhdessä lapsen kanssa. Myös ennakointi ja suunnittelu tuo onnistumisen kokemuksia perheille. Ryhmän tukemana vanhemmat rohkaistuivat kokeilemaan ja toteuttamaan heille uusia asioita. Olemme lisäksi kertoneet vanhemmille muiden matalankynnyksen toimijoiden palveluista. Ryhmän kanssa yhdessä olemme tutustuneet näihin palveluihin ja kannustaneet käyttämään palveluita itsenäisesti.

Toimintaa arvioitiin ja kehitettiin Ensi- ja turvakotien liiton Vaativan vauvatyön laatukriteereiden ja korona-ajan vaatimusten mukaisesti. Vanhemmilta kerättiin kirjallinen palaute ryhmäkauden lopussa ja jälkityöskentelyn päättyessä sekä lisäksi erillinen palaute-

kysely intensiiviviikosta. Asiakaspalautteet auttavat kehittämään toimintaa yhdessä perheiden kanssa.

Jakson päättyessä sekä vanhemmille että lapsille tehdään voimaannuttavat yhteenvedot. Yhteenvedossa mietitään perheen itselleen laatimien tavoitteiden toteutumista, tilannetta lähtöhetkellä sekä mietitään jatkosuunnitelmaa perheiden tukemiseksi.

Päiväryhmässä toimintavuoden aikana mukana olleet perheet vastasivat Ensi- ja turvakotien liiton Vaikuttavuus esiin –kyselyihin. Kyselyiden tuloksia hyödynnettiin perhekohtaisessa työskentelyssä.

Elokuussa vanhempia osallistui Itä-Hämeen Martat ry:n järjestämille lastenruokakursseille. Syksyn ryhmän vanhemmat osallistuivat ohjattuihin Tempo Tenaviin –tuokioihin. Osallistuimme myös Perhetuvalla toteutettuun värikylpyyn.

3) Päiväryhmä Peukaloisen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Olemme mukana Päijät-Hämeen perhekeskusverkostossa ja alueen vauvaverkostossa. Näin saamme näkökulmaa ja tietoa alueen lapsiperheiden tilanteesta. Valtakunnallisesti teemme yhteistyötä Ensi- ja turvakotiliiton päiväryhmien sekä asiantuntijoiden kanssa työtä ja työn kehittämisen tarpeita arvioitaessa.

Osana Päiväryhmä Peukaloisen vuorovaikutustyötä on Lapset puheeksi -haastattelu, sekä Hoivaa- ja leiki -vuorovaikutustuokiot. Toimintavuonna työntekijät osallistuivat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuspainotteisiin työkokouksiin ja foorumeihin, joista osa toteutui koronatilanteesta johtuen Teamsin kautta. Päätapahetki oli Lahdessa järjestetty valtakunnallinen Vauvafoorumi. Päiväryhmän työntekijät osallistuvat lisäksi Ensi- ja turvakotienliiton, Stressistä säätelyyn -hankkeeseen (v. 2020 - 2022), yhdistyksen yhteiseen traumatyönkoulutukseen sekä yksi työntekijä Hoivaa- ja leiki -menetelmäkoulutukseen.

Vuoden aikana työntekijät ovat jalkautuneet erilaisiin perheille suunnattuihin tapahtumiin. Vapaaehtoinen osallistui päiväryhmätoimintaan loppuvuodesta kerran viikossa. Hän oli vanhempien apuna lasten perushoidossa sekä samalla seurusteli äitien ja lasten kanssa.

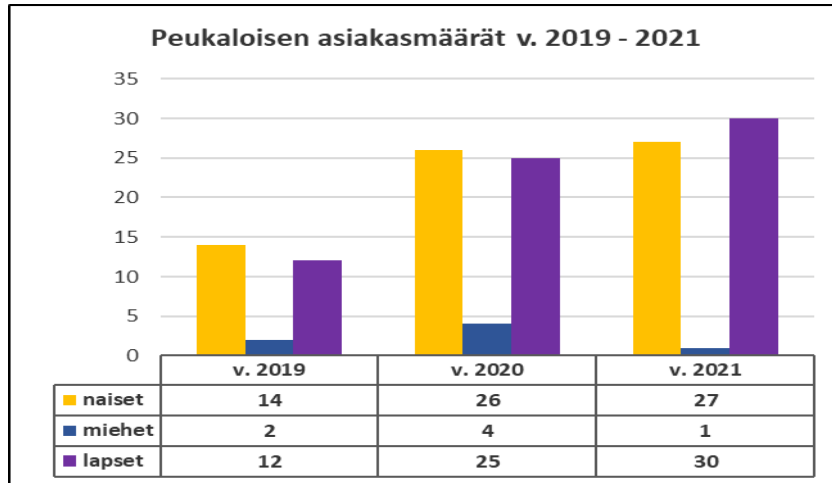
4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävätk ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Päiväryhmätoiminta on asiakkaille helposti saavutettavaa, pitkäkestoista ja maksutonta matalan kynnyksen toimintaa.

Stressistä säätelyyn -hankeen kautta olemme saaneet materiaalia liittyen lapsiperheiden kestäväan talouteen. Vanhempjen ohjatuissa ryhmäkeskusteluissa olemme puhuneet kestävästä taloudesta mm. kierrättämisestä, lähiruoasta, taloudellisesta ruoanvalmistuksesta ja hukkaruoan määrästä.

Olemme käyneet vanhempjen kanssa kirpputoreilla ja heille on lisäksi kerrottu mistä muualta on mahdollisuus löytää edullisemmin lasten tarvikkeita. Ryhmän vanhemmat ovat myös kiittävästi jakaneet saamiaan vinkkejä toisilleen.

Peukaloisen toimintalukuja v. 2021			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	58 kpl	perheitä 21, joissa naisia 27, miehiä 1 ja lapsia 30 (sisältää motivointi-, ryhmä- ja jälkityöskentelyperheet; osa asiakasperheistä on ollut mukana kaikilla asiakastyön jaksoilla, tällöin asiakasmäärä triplaantuu yhden henkilön kohdalla)	
Asiakaskuntia	1 kpl	Lahti	
RYHMÄTOIMINTA			
Päiväryhmäpäiviä	88 kpl	kevät ja syksy	
Intensiivikuntoutusjaksot	1 kpl	á 5 vrk Sopukan koulutus- ja kuntoutuskeskus, Sipoo, syyskauden päiväryhmä	
Hoivaa ja leiki	6 kpl		
Värikylpy	1 kpl		
Tempoa tenaviin	6 kpl		
MUU TYÖSKENTELY			
Kotikäynnit	20 kpl		
Verkostoneuvottelut	6 kpl		
Vaikuttavuus esiin -kyselyt	83 kpl		
Retket	10 kpl		
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14 B 24, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	2 hlö	vauvaperhetyöntekijöitä	
Vapaaehtoinen	1 hlö	lastenhoito	
Rahoitus		Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella	
STE A	112 998,00	€	
Muut tuotot	7 711,07	€	
Tuotot yhteensä	120 709,07	€	

4.3 Vauvalähtöinen päihdekuntoutus

4.3.1 Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika

Jannika avopalveluyksikkö kuuluu Ensi- ja turvakotien liiton Pidä kiinni® -hoitojärjestelmään. Pidä kiinni® -hoitojärjestelmä muodostuu päihdeongelmien hoitoon erikoistuneista ensikodeista ja avopalveluyksiköistä eri puolella Suomea. Valtakunnalliseen hoitojärjestelmään kuuluu seitsemän ensikotia ja yhdeksän avopalveluyksikköä. Ensimmäiset Pidä kiinni® -yksiköt ovat toimineet vuodesta 1998 alkaen. Jannikan toiminta on alkanut huhtikuussa 2019.

Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika on tarkoitettu päihteistä toipuville odottaville äideille ja alle 3-vuotiaiden perheille, joissa vanhemmilla on tai on ollut päihteiden käyttöä. Jannikaan voi ohjautua raskausaikana tai missä vaiheessa tahansa lapsen ollessa alle 3-vuotias. Alle 3-vuotiaat lapset ovat kuntoutuksessa mukana yhdessä vanhempansa / vanhempiensa kanssa.

Jannikan kuntoutus yhdistää päihdekuntoutuksen ja varhaisen vuorovaikutuksen sekä vanhemmuuden tukemisen kokonaisuudeksi, joka tukee päihteettömyyttä, vanhemman ja vauvan/lapsen varhaisen vuorovaikutussuhteen kehittymistä, turvallisen kiintymyssuhteen muodostumista ja lapsiperheen arjessa tarvittavien taitojen harjoittelua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni vanhempi saavuttaisi päihteettömyyden tai vähentäisi päihteiden haitallista käyttöä ja selviytyisi riittävän hyvin lapsensa ensisijaisena hoitajana.

Raskaana olevien kohdalla tavoitteena on ehkäistä ja minimoida sikiövaurioita tukemalla äidin päihteettömyyttä. Raskaana olevien toivotaan ohjautuvan Jannikaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Päihteetön raskaus suojaa syntymätöntä lasta. Raskaana ole-

va voi olla matalan kynnyksen yksilötyöskentelyssä tai aloittaa kuntoutusjakson yksilöllisen tilanteen ja tarpeen mukaisesti. Raskaana olevilla on mahdollisuus olla mukana raskaana olevien ryhmässä.

Jannikan toimintamuotona on yhteisökuntoutus, toipumisprosessissa edetään käyttökulttuurista toipumis- ja valtakulttuuriin. Jannikan toimintaan kuuluu päihde- ja vanhemmuusryhmät sekä Hoivaa ja leiki -ryhmä. Lisäksi omaohjaajatyöskentely ja tarvittaessa kotikäynnit. Theraplay-työskentelyä on sovitusti ja tarpeen mukaan. Perheen yksilöllisten tarpeiden mukaan käytetään erilaisia työmenetelmiä vahvistamaan perheen omia voimavaroja, vuorovaikutus- ja arkielämäntaitoja lapsiperheessä. Kolmena kuntoutuspäivänä viikossa Jannikassa tarjotaan aamupala, lounas ja välipala. Jannikassa on mahdollista ottaa huumepikaseulat ja puhalluttaa, näistä on sovittu etukäteen asiakassuunnitelmanevotteluissa.

Jannikaan ohjaututaan neuvolan, Päijät-Hämeen keskussairaalan HALSO-poliklinikan, päihde- tai sosiaalipalvelujen tai jonkin muun yhteistyötahon kautta. Perheet voivat myös itse tai läheisten avulla olla suoraan yhteydessä Jannikaan. Kuntoutusjaksolla olevalle lapselle sekä vanhemmalle tehdään yksilöllinen asiakassuunnitelma yhteistyössä asiakkaan asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja muiden perheen kanssa työskentelevien tahojen kanssa, asiakassuunnitelma ja sen sisältämät tavoitteet arvioidaan säännöllisesti. Kuntoutusjaksolla olevat perheet ovat joko sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain mukaisella päätöksellä.

Työryhmällä on säännöllinen työnohjaus Theraplay-työskentelyyn sekä yhteisökuntoutuksen toteuttamiseen. Yhteisökuntoutusta on kehitetty yhdessä työnohjaajan ja asiakkaiden kanssa.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisen mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Osallisuus ja siihen tukeminen on yksi yhteisökuntoutuksen keskeinen elementti. Yhteisökuntoutuksen avulla mahdollistetaan vertaistuen, osallisuuden ja yhteisön jäsenten asiantuntemuksen hyödyntämistä. Yhteisössä panostetaan turvalliseen ilmapiiriin, joka myös edesauttaa asiakkaan kuntoutumista sekä osallisuutta.

Vuonna 2021 Jannikan kuntoutusjaksoille osallistui 25 henkilöä. Yhteisöpäiviä oli kahdesta kolmeen kertaa viikossa.

Yhteisökuntoutuksessa asiakas on aktiivinen toimija sekä arvostettu yhteisön jäsen osallistuessaan kuntoutuksen toteuttamiseen, kehittämiseen ja päätöksentekoon. Yhteisön jäsenet suunnittelevat viikko-ohjelman sekä asettavat tavoitteet asiakkaan kuntoutumisen tueksi. Viikoittain kuntoutus sisältää myös yhteisökokouksen. Asiakkaat toteuttavat yhteisökokouksen toimien vuorotellen puheenjohtajana ja sihteerinä. Yhteisökokoukseen osallistuvat Jannikan kuntoutusjaksolla olevat vanhemmat ja kaikki työntekijät. Yhteisökokouksessa käydään läpi yhteisön jäsenten kuulumisia, toiveita ja perheiden arkeen liittyviä asioita. Päihteisiin liittyvä muutostyöskentely on myös keskeistä yhteisökokouksissa. Yhteisössä asiakkaat pääsevät vaikuttamaan Jannikan toimintaan ja yhteisten pelisääntöjen luomiseen. Asiakkaat vastaavat myös Jannikan ruoka- sekä kodinhoidollisista tehtävistä.

Jannikassa vanhempia tuetaan reflektiivisen työskentelyn keinoin tunnistamaan sekä vastaamaan lapsen tarpeisiin sekä viesteihin. Vanhempia ohjataan yksilöllisesti lapsen hoiwaan sekä huolenpitoon liittyvissä kysymyksissä. Yhteisön jäsenet antavat vertaistukea ja jakavat kokemuksiaan vanhemmuudesta. Lapset ovat vanhempiensa vastuulla Jannikassa.

Jannikassa hyödynnetään kuntoutusjaksolla karttuvaa kokemusasiantuntijuutta. Kuntoutusjaksolla pidempään olleet asiakkaat perehdyttävät uusia vanhempia Jannikan kuntoutukseen. Perehdytyksessä käydään läpi Jannikan toimintatapoja, sääntöjä ja kuntoutuskokemuksia. Yksi asiakkaista on toiminut kokemusasiantuntijana toisessa Pidä kiinni® yksikössä vuoden 2021 aikana.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaan palvelun*

Jannikassa lapsi on työskentelyn keskiössä ja raskausajasta alkaen vanhempia autetaan

luomaan suhdetta masuvauvaan. Yhteisöpäivät alkavat lasten huomioimisella, lapsille lauletaan tervetulolaulu ja käydään läpi lapsen kuulumiset. Reflektiivisen työotteen avulla vanhempia tuetaan tarkastelemaan lapsen tarpeita monesta eri näkökulmasta ja vahvistetaan vanhempien kykyä vastata lasten ikätasoisista tarpeista. Perheitä ohjataan kuntoutusjakson aikana myös muihin heidän tarvitsemiinsa palveluihin sekä ottamaan osaa kaikille lapsiperheille tarkoitettuihin tapahtumiin.

Pidä Kiinni® -hoitojärjestelmälle on yhteisesti laadittu laatujärjestelmä ja valtakunnalliset kriteerit, joiden toteutumista arvioidaan jokaisessa yksikössä. Jannikalle on myönnetty laatusertifikaatti, joka on voimassa vuoden 2023 loppuun saakka. Laatujärjestelmän ta-

voitteena on asiakkaiden tasalaatuisten palveluiden turvaaminen ja hoitojärjestelmän edelleen kehittäminen. Yksi laatukriteeri on lapsen oman asiakassuunnitelman laatiminen.

Jannikan kuntoutusjaksolta olevilta asiakailta kerätään neljä kertaa vuodessa palautteet Pidä kiinni® -hoitojärjestelmän laatukyselyiden mukaisesti. Asiakaspalaute kerätään aina kuntoutusjakson päättyessä sekä asiakkaalta että lähettävältä taholta. Lisäksi kuntoutusjakson päättäneiltä kerätään jälkiarviointi puolen vuoden ja vuoden kuluttua jakson päättymisestä. Asiakkaita kannustetaan antamaan myös jatkuvaa palautetta kuntoutuksen aikana. Palautteet huomioidaan työn kehittämisessä. Jannikassa on lisäksi toteutettu Ensi- ja turvakotien liiton valtakunnalliset vaikuttavuuskyselyt kuukausittain vuoden 2021 aikana.

3) *Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan osaaminen, kansalaistoiminta, ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelussa*

Pidä kiinni® Avopalveluyksikön työntekijät tekevät yhteistyötä eri verkostoissa sekä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyön keinoin vahvistetaan asiakkaiden ohjautuvuutta oikea-aikaisesti vauvalähtöisen päihdetyön ja -kuntoutuksen piiriin. Raskaus ja vauvan syntymä tarjoavat erityisen mahdollisuuden päihteitä käyttävälle naiselle muuttaa elämäänsä ja rakentaa päihteetöntä vanhemmuutta Jannikasta tarjottavan tuen avulla.

Jannikan osalta yhteistyö on toteutunut tiiviisti HALSO-poliklinikan, sosiaalitoimen, neuvolan sekä muiden sosiaali- ja terveystalouden toimijoiden kanssa. Vuoden 2021 yhteiset asiakastapaamiset, vierailut eri toimijoiden luona ja työn tutuksi tekeminen ovat vahvistaneet vauvalähtöisen päihdetyön tunnettavuutta. Myös yhteistyökumppanit ovat tutustuneet Jannikan toimitiloissa Jannikan toimintaan.

Jannikasta tarjotaan vauvalähtöiseen päihdeosaamiseen kohdistuvaa konsultaatiota yhteistyökumppaneille. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kehitetään päihteitä käyttävien vauvaperheiden kohtaamista, tukemista ja hoitoon ohjaamista sosiaali- ja terveydenhuollossa. Lahdessa toteutettiin marraskuussa 2021 valtakunnallinen Sirpaleista ehjäksi -vauvaperheet ja päihteet -vauvafoorumi, joka kokosi yhteen yli 160 sosiaali- ja terveystalouden ammattilaista. Koordinaatiovastuussa oli Pidä Kiinni -hoitojärjestelmä. Jannikan työntekijöillä oli oma puheenvuoro foorumissa ja siinä kerrottiin yksikön yhteisökuntoutuksesta. Lisäksi yksi Jannikan työntekijä oli järjestämässä työpajaa aiheesta ”vauvan unen merkitys haastavissa vauvaperheissä”. Tärkeä osa foorumia oli myös kokemusasiantuntijan puheenvuoro, jossa hän kertoi oman toipumiskokemuksena Pidä Kiinni -hoitojärjestelmässä.

Vuoden 2021 aikana Jannikassa on lähdetty kehittämään etsivän ja matalan kynnyksen työtä ja sitä kehitetään asiakasnäkökulmasta nousevien tarpeiden mukaisesti. Työntekijät ovat aktiivisesti mukana alueen päihdejärjestöjen tapahtumissa ja verkostoissa (Pete-Lahti sekä mielenterveys- ja päihdejärjestöjen verkostot). Etsivän ja matalankynnyksen työhön sisältyy valtakunnallista some-työtä, jossa Jannikan työntekijät ovat aktiivisesti olleet mukana. Some-työtä on toteutettu valtakunnallisten chattien kautta. Kaksi työntekijää on osallistunut lapsiperheille järjestetyille puistotreffeille lapsiperhepalveluiden työntekijöiden kanssa ja seurakunnan kanssa on myös jalkauduttu ihmisten pariin, joilla on päihderiippuvuutta. Puistotreffejä oli viisi kertaa.

Jannikasta on käyty Homebase:ssa toteuttamassa korva-akupunktiota ja heidän työntekijänsä on toteuttanut taidepainotteista työskentelyä Jannikan asiakkaiden kanssa. Työntekijöitä on myös osallistunut Huumeisiin kuolleiden muistopäivä -tapahtumiin sekä jalkautunut useamman kerran Trio kauppakeskusympäristöön mm. Kaikkien kaupunki tapahtumaan. Jannikan työntekijät ovat toteuttanut luentoja Wellamo-opiston kanssa yhteistyössä. Luentojen teemoja olivat päihteiden puheeksi ottaminen raskausaikana tai pikkulapsiperheessä, vauvan yörytmi ja vanhempien jaksaminen vauvalähtöinen päihdetyön voimaa vapaaehtoisuudesta.

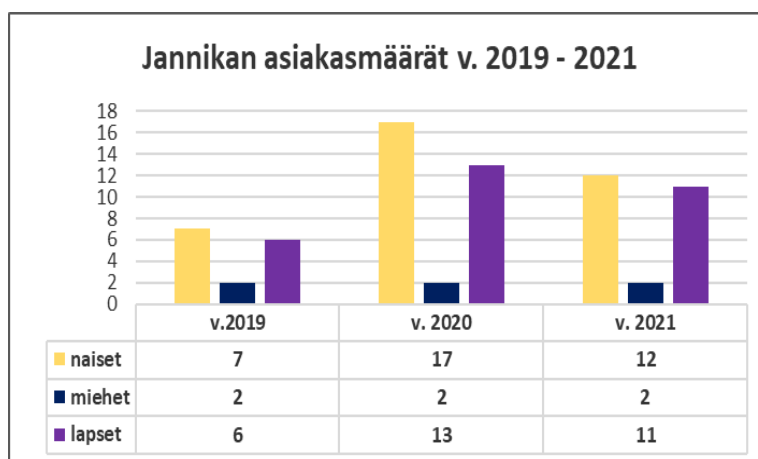
Jannikan työntekijät ovat aktiivisesti kehittäneet ja toteuttaneet työtään digitaalisia ratkaisuja ja -välineitä hyödyntäen. Asiakkailta on myös ollut mahdollisuus varata sähköisesti tapaamisia Jannikan työntekijöiden kanssa. Myös sosiaalisessa mediassa (Instagram, Facebook) Jannika toimii aktiivisesti tiedottaen toiminnastaan lisäten näkyvyyttä ja tietoisuutta vauvalähtöisestä päihdetyöstä. Jannikasta on oltu mukana verkkovälitteisessä asiakastyössä: vauvaperheet ja päihteet chatissa, äitien valtakunnallisessa nettiryhmässä ohjaajana, asiakastyötä on tehty myös videovälitteisesti. Jannikan toiminnassa on ollut yksi vapaaehtoinen kerran viikossa hoitamassa lapsia vanhempien yhteisökokouksen aikana. Vapaaehtoiset ovat leikkineet lasten kanssa sisätiloissa ja käyneet lasten kanssa ulkoilemassa läheisessä leikkipuistossa.

Koulutuksia vuonna 2021

- ✓ Reflektiivinen työote (yksi työntekijä)
- ✓ Pidä kiinni® -hoitojärjestelmän prosessikoulutus (kolme työntekijää)
- ✓ kokemusasiantuntijakoulutus (kaksi työntekijää)
- ✓ Pidä Kiinni etsivän työn ja matalan kynnyksen työn perehdytysprosessi (kaikki työntekijät)
- ✓ yhteisövalmennus kerran kuukaudessa (kaikki työntekijät ja yhteisön asiakkaat)
- ✓ traumakoulutusprosessi (kaikki työntekijät)

- ✓ some-klinikat yhdistyksen työntekijöille (Jannikan työntekijöistä kaksi kouluttajina)
- ✓ Theraplay-koulutusprosessi (kaksi työntekijää)
- ✓ Hoivaa ja leiki -työnohjaajakoulutus (yksi työntekijä)
- ✓ ICDP -kouluttajakoulutus (yksi työntekijä)
- ✓ Vauvafoorumi (järjestäminen ja osallistuminen 5 työntekijää)

Pidä kiinni Avopalveluyksikkö Jannikan toimintalukuja v. 2021			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita kuntoutusjaksolla	25 kpl	17 perhettä, joissa 12 äitiä, 2 isää, 11 lasta	
Kuntoutusviikkoja	530 kpl		
Asiakaskuntia	4 kpl	Lahti (18), Hollola (2), Heinola (2), Orimattila (3)	
Palvelutiedustelut	11 kpl		
Verkkoauttaminen - Chat	55 kpl	Vauvaperheiden chat 19, Vauvaperhe ja päihteet 13	
Raskaana olevien yksilötyöskentely	10 äitiä	n. 92 yksilötapaamista, näistä 4 siirtyi kuntoutusjaksolle yksilötyön jälkeen v. 2021 aikana Paikkakunnat yksilötyössä: Lahti (9), Hollola (1)	
RYHMÄTOIMINTA			
Raskaana olevien ryhmä	8 krt		
Vanhempien teemaryhmä	13 krt		
Hoivaa ja Leiki	15 krt		
Yhteisökokous	45 krt		
MUU TYÖSKENTELY (kuntoutusjaksolla)			
Kotikäyntejä	136 kpl		
Theraplay työskentely	32 krt		
Verkostoneuvottelut	35 kpl		
Vaikuttavuus esiin -kysely	45 kpl		
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkau 2, 15100 LAHTI)			
Henkilökunta	5 hlö	4 ohjaajaa, 1 vastaava sosiaalityöntekijä	
Vapaaehtoisia	1 kpl	Lastenhoito	
Toimintamuoto kiinni	1 vko	heinäkuussa 1 vko	
RAHOITUS		Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella ja kuntien hoitoviikkomaksuilla (150 €/hlö)	
STEA	296 980,46	€	
Kuntien korvaukset	71 700,00	€	
Muut tuotot	1 022,56	€	
Tuotot yhteensä	369 703,02	€	

5. PERHE- LÄHISUHDEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ

Perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyössä työskennellään kaiken ikäisten aikuisten sekä lasten kanssa. Lapsiperheiden kanssa työ on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä. Työssä korostuvat yhteistyö ja kumppanuus eri toimijatahojen kanssa. Työmuodot sisältävät laitos- ja avopalvelun, jotka muodostavat omat tiiminsä: turvakotityön tiimi ja väkivaltatyön avopalvelun tiimi. Näiden tiimien työskentelyn periaatteena on turvallisuuden huomioiminen, asiakaslähtöisyys ja luotettavuus. Työn tavoitteena on kaikkien väkivallan osapuolien huomioiminen ja heidän oikeutensa saada apua. Väkivaltatyön perustehtävänä on tarjota turvaa ja tukea yksilölle ja koko perheelle perhe- ja lähisuhdeväkivalta tai niiden uhkatilanteissa, erityisesti lapsen asema huomioiden.

Perheväkivaltatyön sisältöön kuuluu merkittävänä osana turvallisuustyö ja vaikuttamistoiminta sekä ennaltaehkäisevä työ. Tavoitteena on vahvistaa kansalaisten ja eri toimijoiden ymmärrystä turvallisuuden merkityksestä hyvinvointiin sekä turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Tämä tapahtuu mm. laaja-alaisen seudullisen verkostotyön, kansalaiskohtaamisten, koulutuksien ja aihealueeseen tuotetun materiaalin levittämisen ja tiedottamisen kautta.

5.1 Turvakoti

Turvakoti on tarkoitettu perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeville tai sen uhan alla eläville aikuisille naisille, miehille sekä heidän lapsilleen. Turvakoti tarjoaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvattua asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja ohjausta. Valtio vastaa turvakotipalveluiden rahoituksesta ja palvelu on asiakkaalle maksutonta. Turvakodissa oli v.2021 viisi perhepaikkaa, joihin on voinut hakeutua mihin vuorokauden aikaan tahansa. Turvakotiin ei tarvita maksusitoumusta ja sinne voi hakeutua oma-aloitteisesti, viranomaisen tai jonkin muun tahon ohjaamana. Tarvittaessa turvakotiin voi tulla myös nimettömänä. Turvakodilta on puhe- ja kirjallista mahdollista saada ympäri vuorokauden (24 h) henkilökohtaista neuvontaa ja opastusta perhe- tai lähisuhdeväkivaltatilanteessa. Turvakotipalveluista säädetään laissa valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle (1354/2014).

Asiakasmäärät ja käyttöaste olivat turvakodilla v. 2021 koronavirus -pandemiaa edeltäviä vuosia alhaisempia. V. 2021 käyttöaste oli 49,86 %, joka on noin 10 prosenttia alhaisempi kuin keskimäärin aikaisempina vuosina on ollut. Toimintavuonna tapahtui iso muutos asiakasohjautumisen tavoissa edellisiin vuosiin verrattuna. V.2021 suurin osa, 59 %, asi-

akkaista ohjautui turvakodille oma-aloitteisesti, kun edellisenä vuonna vastaava määrä oli 20 %. Keskeisimmäksi muuksi ohjaavaksi tahoksi v. 2021 nousi sosiaalipäivystys (16 %). Muiden ohjaavien tahojen osuudet jäivät verraten vähäisiksi, ollen 1-4 %. Turvakotijaksojen keskimääräinen kesto oli 14 vrk ja siinä näkyi 1 vrk:n kasvu. Turvakotijaksojen yksilöllinen keston vaihtelu oli vuorokaudesta muutamaan kuukauteen.

Turvakodin päivystyspuhelimeen tuli v. 2021 yhteensä 540 puhelua, joista kriisipuheluita oli 105 ja yleistä ohjausta ja neuvontaa annettiin 241 puhelussa. Muut puhelut koskivat palvelutiedusteluja. Kuudelle asiakkaalle ei kuluneen vuoden aikana löytynyt päivystyspuhelimeen soittaessa tilaa turvakodilta. Päivystyspuhelimesta annettiin henkilökohtaista neuvontaa ja opastusta myös muissa kuin perhe- ja lähisuhdeväkivaltatapauksissa ja ohjattiin soittajia oikean palvelun piiriin.

Turvakotijaksojen aikana on tehty yhteistyötä asiakkaiden olemassa olleiden keskeisten palveluiden ja verkostojen kanssa sekä työskennelty niiden luomiseksi turvakotijakson jälkeistä elämää tukemaan. Turvakotijakson jälkeen jokainen asiakas on pyritty ohjaamaan joko yhdistyksen avopalveluihin tai/sekä ulkoisen palveluntarjoajien piiriin. Asiakkaiden jatkosuunnitelmat on kirjattu turvakotipalvelun toteuttamissuunnitelmaan. Jatko-ohjauksen tavoitteena on ollut asiakkaan tuen jatkuminen ja väkivaltakierteen pysyvä katkaiseminen.

Vuonna 2021 koronavirus -pandemian vuoksi turvakodilla on edelleen jouduttu rajoittamaan ulkopuolisten henkilöiden vierailuja, koskien myös vapaaehtoistyötä ja opiskelijoiden määrää. Opiskelijoita oli aikaisempiin vuosiin nähden vähemmän, yhteensä 2 kpl.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Turvakodilla kriisityötä tehdään asiakaslähtöisesti; asiakas itse määrittelee tuen tarpeensa turvakotijaksolle. Työskentelyssä pyritään huomioimaan kaikki perheenjäsenet, joita tilanne koskettaa ja jakson alussa nimetään jokaiselle aikuis- ja lapsiasiakkaalle asiakasprosessin seurannasta vastaava omaohjaaja. Työskentely asiakkaiden kanssa on aktiivista ja suunnitelmallista ja siinä hyödynnetään yksilökeskustelujen lisäksi asiakkaalle sopivia menetelmiä, kuten kirjoittamista, maalaamista ja tunnekorttityöskentelyä. Turvakodissa on erityistarpeita omaavia maahanmuuttajataustaisia

perheitä. Heidän tietoisuutensa palveluista sekä kielitaito saattavat olla puutteellisia. Työskentely maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden kanssa vaatii usein enemmän aikaa, jotta he saavat yhdenvertaisen palvelun kantaväestön kanssa. Turvakodilla on pyritty kulttuurisensitiivisen työtteen ja osaamisen vahvistamiseen maahanmuuttajien saaman laadukkaan palvelun turvaamiseksi. Turvakodin henkilökunnan yhteistyötä alueellisten maahanmuuttajapalveluiden kanssa on pyritty tiivistämään ja turvakodilla varattiin toimintavuotena kehittämispäivä maahanmuuttajien kokeman väkivallan ilmentymien ymmärtämiseen. Turvakodilla on jo joitakin vuosia ollut käytössä hyvin toimiva mobiilitulkkauspalvelu, jonka avulla maahanmuuttajataustaisille asiakkaille saadaan puhelintulkkaus lähes välittömästi. Toimivat tulkkipalvelut ovat ensisijaisia ylläpidettäessä maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden välitöntä kuulluksi tulemistä ja osallisuutta.

Turvakodilla pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan erilaisten asiakkaiden kulttuuriin, ikään tai muihin asioihin liittyvät tarpeet. Toimintavuonna turvakodilla on parannettu esteettömyyttä ja turvallisuutta tekemällä pieniä muutostöitä sekä asiakashuoneisiin että yleisiin tiloihin. Esteettömyyden parantaminen turvakodeissa on ollut Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitoksen turvakodeille asettama valtakunnallinen tavoite v.2021.

Täydennyskoulutusta, johon turvakodin henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua, koordinoidaan THL:n ja Ensi- ja turvakotien liiton toimesta. Toimintavuonna turvakodilta osallistuttiin THL:n ja liiton järjestämiin turvakotipalveluita ja väkivaltatyötä koskeviin koulutuksiin aktiivisesti. Lisäksi turvakodin henkilöstö on osallistunut erilaisiin yhteistyökumppaneiden järjestämiin yhden – kahden päivän mittaisiin väkivaltatyön koulutuksiin. Turvakodin henkilöstön koulutuksen osalta noudatetaan Valtioneuvoston asetusta turvakotipalvelun tuottamiselle asetettavista edellytyksistä (598/2015, 2§). Turvakodissa kiinnitetään huomiota siihen, että jokaisella turvakodin perhe- ja kriisityöntekijällä on riittävä koulutus liittyen lasten kanssa työskentelyyn, lähisuhdeväkivaltaan ilmiönä sekä kriisityöhön.

Turvakodilla on toimintavuoden aikana ollut runsasta vaihtuvuutta henkilöstössä. Perehdytys- ja kehittämistyötä on viety rinnakkain eteenpäin tiimi-, kehittämis- ja koulutuspäivien lisäksi turvakodin arjessa. Lapsi- ja aikuistyön asiakasprosessia sekä omaohjaajatyöskentelyä ja asiakasprosessin sujuvuuteen vaikuttavia tekijöitä lisäävää toimintakulttuuria on arvioitu ja kehitetty. Turvakodille keskeisten yhteistyötahojen työhön ja toimintaan on päästy tutustumaan Teams -välitteisillä yhteistyöpalavereilla.

Turvakodilla oli kesästä 2020 kesään 2021 asti käytössä turvakodin alakerrassa sijainnut erillishuone korona-altistuneille ja/tai riskiryhmään kuuluville. Tällä erityisjärjestelyllä pyrittiin varmistamaan jokaisen mahdollisuus turvaan pääsyyn ja turvakotijaksoon. Erillis-

huoneesta luovuttiin vähäiseksi jääneen käyttöasteen vuoksi kesällä 2021 ja tarpeen mukaiset asiakaskaranteenit toteutettiin sen jälkeen turvakodin omissa asiakashuoneissa turvakodin tiloissa. Turvakodin toimitilojen laajennusprojekti nykyisissä tiloissa käynnistyi marraskuussa 2021 ja sen avulla perhehuonemäärää kasvatetaan kahdella aikaisemmasta viidestä. Remontti valmistuu alkuvuodesta 2022. Turvakotipaikkojen määrän kasvattamisella pyritään siihen, ettei kukaan apua ja paikkaa tarvitseva jäisi sitä ilman. Paikkojen lisäämisaloite tuli THL:stä.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Turvakotijakson aikana kiinnitetään erityistä huomiota lapsen tilanteeseen; heidän osallisuutensa ja turvallisuutensa lisäämiseen. Traumaattisia väkivaltakokemuksia omaavan lapsen kanssa työskentelyyn tarvitaan erityisosaamista, jossa lapselle sopivien menetelmien avulla pystytään käsittelemään hänen kokemuksiansa ja vahvistamaan lapsen tunnetaitoja ja turvallisuuden kokemusta. Lapsen kanssa työskentely turvakodissa tapahtuu aina vanhemman luvalla ja sisältää lapsen omia sekä lapsen ja vanhemman yhteisiä tapaamisia. Lapsityössä vanhemman tapaamisten kautta tapahtuvan vanhemmuustyöskentelyn merkitys korostuu ja tavoitteena on tehdä näkyväksi lapsen kokemus ja tarpeet sekä tukea vanhemmuutta. Vanhemmille avataan väkivaltakokemusten vaikutuksia lapseen ja ohjataan vanhempaa toimimaan lasta tukevalla tavalla. Lapselle on tärkeää arjen rutiinien jatkuminen ja niiden tuoma turva. Turvakoti on ollut aktiivinen toimija lasten kouluasioiden järjestelyissä ja koulunkäynnin mahdollistamisessa turvakodilta käsin. Lapsille on pääsääntöisesti järjestynyt koulukyyditys turvakotijakson aikana ja tällä on pystytty tukemaan lapsen normaalien arkirutiinien jatkumista. Ennen jakson päättymistä huoltajan kanssa on keskusteltu lapsen ohjauksesta yhdistyksen lapsityön avopalveluihin tai muihin tarpeelliseen jatkopalveluun turvakotijakson jälkeen.

Käytännössä lapsityötä tehdään ikätasoisesti niin yksilö- kuin ryhmätoiminnan kautta auttaen lapsia sanoittamaan omia kokemuksiaan ja tunteitaan. Toimintavuonna turvakoti sai lahjoitusrahaa mm. lasten ja nuorten harrastamisen ja hyvinvoinnin tukemiseksi ja nämä rahat käytettiin erilaisiin lasten tunnetaitoja vahvistavien materiaalien hankintoihin, kuten taulupohjiin, maalaustarvikkeisiin, tunnekortteihin ja erilaisiin askarteluvälineisiin turvakodin lapsityön yksilö- ja ryhmätoimintaa varten.

Tunnekortteja lapsityöskentelyyn

Henkilökunnan tekemä ongintapeli tunnetyöskentelyyn pienten lasten kanssa

3) Yhdistyksen/Turvakodin osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Turvakodin keskeisiä yhteistyötahoja asiakaspolkujen vahvistamiseksi ovat olleet asiakkaiden kotikuntien sosiaalityö, seurakunnat, päihdepalvelut, mielenterveyspalvelut, muut turvakodit, poliisi, rikosuhripäivystys, maahanmuuttajapalvelut, koulut ja yhdistyksen muut työmuodot sekä muut asiakaspolkuun liittyvät yhteistyötahot. Turvakoti pyrkii toimimaan aktiivisesti Päijät-Hämeen perhekeskustoimintamallissa ja luomaan sitä kautta yhteistyön rajapintoja. Asiakastyössä on tehty yhteistyötä toimija- ja sektorirajat ylittäen. Koronan vuoksi turvakodin yhteistyö osan yhteistyötahojen kanssa on v. 2021 ollut normaalia vähäisempää. Esimerkiksi Rikosuhripäivystyksestä ei koronan vuoksi ole ollut säännöllisiä käyntejä ja asiakkaiden tapaamisia turvakodilla. Myöskään avoimien ovien päiviä ei turvakodilla ei ole voitu järjestää. Turvakotityötä on tehty yhteistyökumppaneille tutummaksi erilaisissa verkostoissa, jotka ovat kokoontuneet pääasiallisesti Teamsin kautta.

Turvakoti kuuluu keskeisenä toimijana Marak-toiminnan seudulliseen moniammatilliseen työryhmään, jossa tuetaan asiakkaiden turvallisen elämän rakentamista vakavan väkivallan tai sen uhan alla. Marak-toimintaa on ylläpidetty korona-aikana etäyhteyksin v. 2021. Turvakotityö on näkynyt enenevässä määrin sosiaalisessa mediassa, jossa turvakodin arjesta ja työn sisällöistä on pyritty luomaan positiivisia mielikuvia niin asiakkaille kuin yhteistyötahoille. Turvakodilta on annettu lehti- ja radiohaastatteluita. Väkivaltailmiöstä ja turvakotipalveluista on tehty julkaisuja yhdistyksen Instagram ja Facebook -tileillä. Tavoitteena on ollut madaltaa kynnystä turvakotiin hakeutumisessa ja lisätä tietoisuutta turvakotipalveluista. Turvakoti on ollut mukana turvakoti-toimintaan/perheväkivallan ehkäisyyn liittyvissä seudullisissa yhteistyö-, yleisö- ja koulutustilaisuuksissa. Sosiaalisen median näkyvyyden ja yhteistyön kautta on tavoiteltu sitä, että perheet saisivat entistä varhaisempaa tukea ja pystyttäisiin ehkäisemään ongelmien vaikeutumista sekä korjaavien palveluiden tarvetta.

Koulutukset vuonna 2021

- Koko yhdistyksen henkilökunta on suorittanut loppuun v. 2020 alkaneen vuoden kesäkuuhun traumaterapiakeskuksen järjestämän traumatyönkoulutuksen
- THL:n järjestämät koulutuspäivät:
 - ✓ Digitaalinen vaino ja väkivalta (2 työntekijää)
 - ✓ Ikäihmisiin kohdistuva väkivalta (2 työntekijää)
 - ✓ Kriisi- ja traumatyön koulutus (3 työntekijää)
 - ✓ Uusien työntekijöiden koulutus (2 työntekijää)

- ✓ Lapsityön koulutus (2 työntekijää)
- ✓ Lasten ja nuorten kanssa työskentelyn menetelmät (2 työntekijää)
- ✓ Sateenkaari-ihmisten perhesuhteet ja niiden tukeminen (2 työntekijää)
- Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen alkusammutuskoulutus (kaikki turvakodin työntekijät).

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Turvakodilla huomioitiin kestävä kehitys ja ympäristökuormituksen vähentäminen; mikä toteutui mm. jätteiden huolellisella lajittelulla ja paperittoman toimiston ylläpitämisellä. Turvakodilla suositaan kotimaisia elintarvikkeita ja lähiruokaa ruoan valmistuksessa ja ruokahävikin määrä on hyvin vähäinen. Myös asiakkaita opastettiin oikeanlaiseen jätteen kierrätykseen. Turvakodilla on säännöllisesti tarjolla myös kasvisruokavaihtoehto. Toimitiloissa kiinnitettiin huomiota tilojen esteettömyyteen. Henkilökunnan osaamista monikulttuuristen asiakkaiden kohtaamiseen ja palvelujen tuottamiseen vahvistettiin. Asiakastyössä kriisiajan työskentely on tähdännyt asiakkaan voimaantumiseen ja aktiiviseen toimijuuteen ja turvallisuuteen turvakotijakson jälkeen. Laadukkaalla työllä taataan myös sosiaalisesti kestävä tulokset. Turvakodilla huomioitiin koronapandemia ja sen mukanaan tuomat käytännöt asiakastyöhön ja toimintoihin. Turvakodilla hyödynnettiin digitaalisuutta monipuolisesti mm. etäpalavereiden ja -koulutusten muodossa.

Toiminnan arviointi ja vaikuttavuuden osoittaminen

Työn arviointimenetelminä on käytetty asiakastyönsuunnitelmaa ja sen toteutumisen seuranta sekä THL:n asiakaspalautekoontia. Myös turvakodin vuositilastoa, tietoa käytöstä sekä harjoittelujakson suorittaneiden opiskelijoiden palautteita hyödynnetään työn kehittämisessä ja arvioinnissa. Asiakaspalautteita koordinoi THL, joka julkaisee kaksi kertaa vuodessa asiakaspalautteiden yhteenvedot, joista turvakodit saavat omaa turvakotia koskevat tulokset sekä vertailutietona muiden turvakotien saamien asiakaspalautteiden keskiarvot.

Kaikkia jaksolla olleita aikuisia ja lapsia ohjataan täyttämään omat asiakaspalautelomakkeet. Palautelomake on saatavilla suomen-, ruotsin-, ja englanninkielisenä ja se täytetään sähköisesti turvakotijakson päättyessä turvakodin asiakastietokoneella. Tarvittaessa palautelomakkeen täyttämiseen on saanut henkilökunnalta apua. Asiakaspalautteessa pyydetään arvioimaan mm. seuraavia asioita: turvallisuuden lisääntyminen palvelun aikana, henkinen tuki ja apu, lapsen saama tuki, tuki käytännön asioissa, tiedonsaanti muista SOTE-palveluista, tiedonsaanti oikeudellisista palveluista, jatkosuunnitelman antama tuki, arjen voimavarat, vanhemmuuden tuki, hyödyllinen tieto väkivallasta, henkilökunnan

osaaminen ja ammattitaitoisuus, turvallisuuden tunne palvelun aikana ja tuki väkivallasta irtautumiseen. Lisäksi tietoa kerätään avoimilla kysymyksillä.

Toimintavuodesta saaduissa asiakaspalautteissa näkyi kokonaisuudessaan tyytyväisyyden kasvua suhteessa koettuun palvelun laatuun. Ylin mahdollinen annettavissa oleva arvosana on 5 ja asiakaspalautteiden arvosanojen keskiarvot olivat kaikissa kysytyissä asioissa aikuisten osalta 4,2 - 5 välillä. Esimerkiksi turvallisuuden lisääntyminen palvelun aikana saama ka. oli 4,9 ja turvallisuuden tunne palvelun aikana saama ka. oli 5. Avoimissa kysymyksissä oltiin erityisen tyytyväisiä turvakodin sijaintiin. Lasten asiakaspalautteista saatiin tietoa heidän kokemasta turvallisuudesta, kuulluksi tulemisesta ja avun saamisesta.

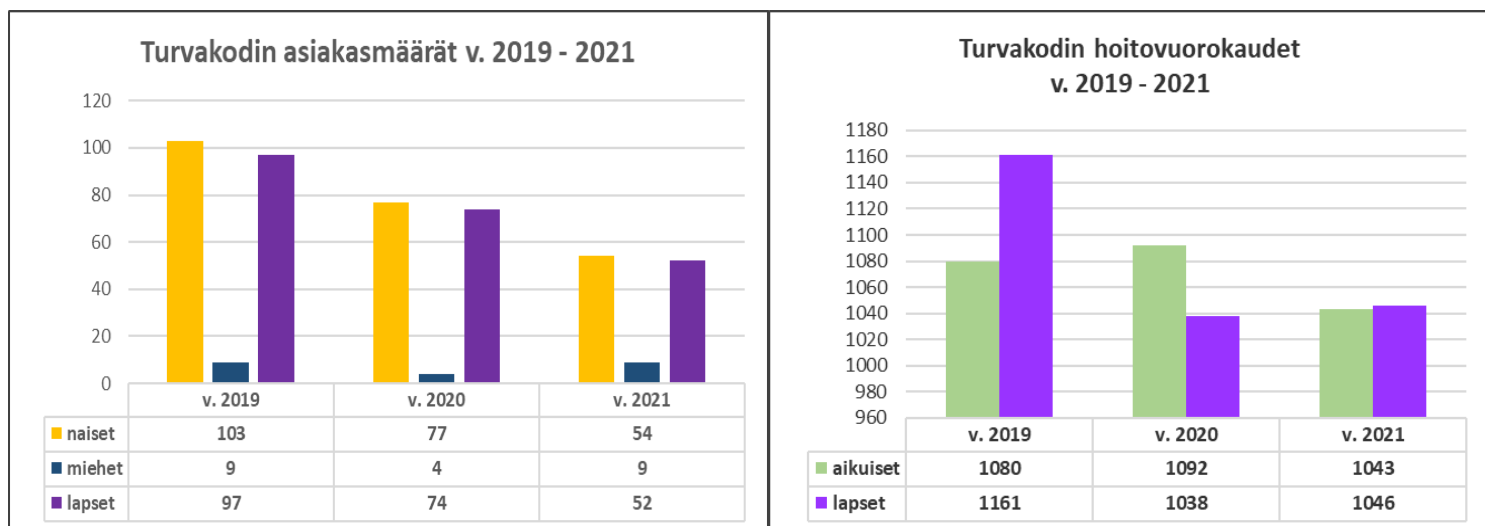

Aikuisasiakkaalta:

”Teidän kastelukannusta on tullut elämään virvoittavaa vettä.

Kiitos suurenmoisesta tuesta, rohkaisevista sanoista, hyvästä ravinnosta ja rauhaisasta lepopaikasta ja ystävällisestä hymystä”

Turvakodin toimintalukuja v. 2021			
ASIAKASTYÖ (5 asiakasperhehuonetta)			
Asiakkaita	115 kpl	54 naista, 9 miestä, 52 lasta; 33 eri perheestä	
Hoitovuorokausia	2089 kpl	aikuisten vrk 1043 ja lasten vrk 1046	
Käyttöaste	49,86 %		
Asiakaskuntia	18 kpl	Asikkala, Haapajärvi, Hausjärvi, Heinola, Hollola, Hyvinkää, Hämeenlinna, Iitti, Keuruu, Kouvola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Pori, Rauma, Tammela ja Tampere	
Puheluita	540 kpl	105 kriisipuhelua, 194 palvelutiedustelua, 241 neuvontapuhelua	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	9 hlö	turvakodin johtaja, 5 perhe- ja kriisityöntekijää, 2 perhe- ja kriisityöntekijää (yö) ja emäntä	
Opiskelijoita	2 hlö	sosiaali- ja terveydenhuoltoala	
Rahoitus		Valtio	
Valtio	710 000,00 €		
Muut tuotot	13 633,90 €		
Tuotot yhteensä	723 633,90 €		

5.2 Avoväkivaltatyö

Aikuisten kanssa tehtävässä työssä Väkivaltatyön avopalvelu tarjoaa matalan kynnyksen keskusteluapua, joka muodostuu yksilö-, pari- ja perhetapaamisista sekä vertaisryhmätoiminnasta. Tapaamiset sisältävät muutosta tukevaa keskusteluapua sekä neuvontaa ja ohjausta erilaisissa elämäntilanteissa eläville miehille, naisille ja pareille perheväkivaltakriisin eri vaiheissa. Palvelu on tarkoitettu väkivallan kokijoille ja tekijöille sekä heidän läheisilleen.

Asiakastyön lisäksi turvallisuustyö sisältyy keskeisenä toimintana Väkivaltatyön avopalveluun. Väkivaltatyön avopalvelun turvallisuustyöllä tehdään perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyö näkyväksi ja kaikkien saataville tuomalla väkivaltatyön palveluja tunnetuksi sekä kansalaisten että eri ammatillisten toimijoiden keskuudessa. Turvallisuustyö on ennaltaehkäisevää väkivaltatyötä, verkostoyhteistyötä, koulutus- ja tiedotustoimintaa sekä vaikuttamistyötä ja kansalaistoimintaa.

Väkivaltatyön avopalvelun lapsityöntekijä työskentelee perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneiden lasten ja nuorten kanssa huomioiden myös lapsen perheen. Lapsi voi ohjautua lapsityöhön myös silloin, jos perheessä on kriisitilanne, joka aiheuttaa turvattomuutta lapsen lähisuhteissa. Lapsityön työmenetelmiä ovat yksilötyö lapsen kanssa, ryhmätoiminta ja vanhemmuustyöskentely.

Aggredi Päijät-Hämeen tavoitteena on juurruttaa Päijät-Hämeeseen HelsinkiMission kehittämä ja valtakunnallisesti koordinoima Aggredi-toiminta, jonka tarkoituksena on kodin ulkopuoliseen väkivaltaan syyllistyneiden tai syyllistymisriskissä olevien 18 – 49 -vuotiaiden väkivaltaisen käyttäytymisen vähentäminen ja ehkäiseminen yksilöllisen asiakastyön ja verkostotyön avulla.

5.2.1 Väkivaltatyön Avopalvelu

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Väkivaltatyön avopalvelun aikuis- ja lapsityön sekä Turvakodin välinen yhteistyö jatkui tiiviinä myös vuoden 2021 aikana. Tällä mahdollistettiin perheväkivallan kaikkien osapuolten tukeminen ja auttaminen. Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden naisten vertaistukiryhmän toimintaa ei saatu käynnistymään koronapandemian vuoksi myöskään vuoden 2021 aikana, mutta yhteinen valmistelutyö Lahden seurakuntayhtymän diakoniatyöntekijän kanssa ryhmän aloittamiseksi vuoden 2022 alusta saatiin käynnistettyä. Väkivaltatyön avopalvelu oli edelleenkin vuonna 2021 väkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä mukana kerran kuukaudessa järjestettävässä alueellisessa, neuvolayhteistyönä toteutettavassa perhevalmennuksessa, jossa kohderyhmä muodostuu päijät-hämäläisistä synnyttäneistä äideistä ja pariskunnista. Perhevalmennukset toteutettiin Teams -välitteisesti yhdessä Jannika ja Baby Blues -työntekijän kanssa. Väkivaltatyön avopalvelusta osallistui kaksi työntekijää, Turvakodin edustajan lisäksi, kerran kuukaudessa kokoontuvaan MARAK -moniammatilliseen riskinarvioinnin kokoukseen, jotka myöskin toteutettiin etäyhteydellä.

Vuoden 2021 aikana tehtiin myös yhteistyötä Miete ry:n kanssa. Väkivaltatyön avopalvelusta kaksi työntekijää kävi pitämässä Orimattilassa, Vääksyssä ja Heinolassa vuorovaikutteisia keskustelu- ja infotilaisuuksia mielenterveyskuntoutujille lähisuhdeväkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä. Myös Perheasiain neuvottelukeskus oli merkittävä yhteistyökumppani asiakastyön ja asiakasohjautuvuuden osalta vuoden 2021 aikana. Yhteistyötä

toteutettiin työparityöskentelynä useissa Perheasiain neuvottelukeskuksen asiakastapauksissa, joissa lähisuhdeväkivalta tuli ilmi.

Lapsityö on toiminut osana yhdistyksen perheväkivaltatiimin avopalvelukokonaisuutta siten, että koko perhe tulee autetuksi. Viestintä erilaisia kanavia hyödyntäen väkivallan vaikutuksista lapseen oli aktiivista. Informaatiot lasten kanssa tehtävästä väkivaltatyöstä on välitetty suoraan yhteistyötahoille; yhteistyö sekä palveluohjaus verkostoissa on tiivistynyt. Lapsityöntekijä osallistui MTV 3:n Uutiset Live suoraan lähetykseen kommentoimaan perheiden kanssa työskentelyä liittyen Lastensuojelun keskusliiton julkaisemaan raporttiin kuritusväkivallasta. Lapsityöllä vahvistettiin lapsen turvallisuuden kokemusta sekä osallisuutta omassa elämässään ja lähiverkostoissa ja kysyttiin mielipide itseään koskevissa asioissa sekä käytettiin tukena arviointiin laadittua Ensi- ja turvakotien liiton vaikuttavuus esiin -kyselyä.

Väkivaltatyön avopalvelun ehkäisevää turvallisuustyötä toteutettiin tiivistämällä yhteistyötä Lahden kaupungin ehkäisevän työn kanssa. Kaupungin kotisivuille rakennettiin monipuolinen tietopaketti lähisuhteiden turvallisuudesta ja väkivallasta. Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkun asiantuntijatiimissä valmistui Kouluturvallisuus ja oikeus puolustautua -esite kiusaamisen puheeksi ottoon sekä lasten ja nuorten tukemiseen. Perheneuvojina osallistuimme aihealueillamme En jaksaa -chatin päivystykseen. Jatkoimme yhteistyötä Rauhanturvaajaliiton paikallisyhdistyksen kanssa, osallistuimme Homebase -toimintaan ja sen ohjausryhmään. Esittelimme turvallisuusnäkökulmaa ja palveluitamme Kaikkien kaupunki ja Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysfoorumi pop-up tapahtumissa.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Lapsityössä väkivaltaa kokenut lapsi ja nuori sai nopeasti ja joustavasti apua. Lapsen

kanssa otettiin puheeksi kokemukset turvattuudesta ja turvallisuudesta ja jokaiselle lapselle tehtiin oma turvasuunnitelma. Lasten ja nuorten kanssa käytettiin Turva 10 -puheeksi otton menetelmää, lisäten lasten keinoja puhua väkivallan kokemuksistaan. Yhteistyö lapsen verkostojen kanssa on ollut tiivistä ja vakiintunut tapa toimia. Syksyn aikana pilotoitiin nuorille suunnattu vertaisryhmä Taide ja tunteet, joka toteutettiin yhteistyössä Lahden kaupunginmuuseon ja yhdistyksen Eroauttamisen kanssa.

Väkivaltatyön avopalvelussa kouluttauduttiin Ensi- ja turvakotien liiton järjestämän LKK-prosessikoulutuksen myötä lasten kaltoinkohtelun katkaisemisen ohjaajiksi. Tämän prosessikoulutuksen tarkoituksena oli juurruttaa kansainväliseen näyttöön perustuva turvallisen vuorovaikutuksen tuen malli väkivaltatyön avopalveluihin ja perheille tarjottaviin tukipalveluihin, tehden yhteistyötä julkisen sektorin kanssa. Lapsen molempien vanhempien kanssa työskenneltiin aktiivisesti vanhemmuustyön keinoin ja vaikutettiin myös ylikupolvisen väkivallan kierteen katkaisemiseen LKK-työskentelyllä.

Lasten ja nuorten Turva10 -menetelmää ja verkkoperehdytystä markkinoimme Päijät-Hämeessä. Turva10 on väline puheeksi ottoon, kun lapsen tai nuoren kanssa puhutaan turvallisuudesta ja mahdollisesta turvattomuudesta. Jatkoimme Kannustavan kasvatuksen virtuaalioppaasta tiedottamista. Levitimme myös tietoa Turvakamu -mobiilisovelluksesta, joka tarjoaa tietoa, läsnäoloa ja turvaa omassa kännykässä. Eri verkostoissa ja ammattilaistapaamisissa tiedotettiin lapsille ja nuorille suunnatuista palveluista, esim. alueen koulukuraattorien tapaamisissa. Osallistuimme Nuorisotoimi vetoiseen, kahdeksaluokkalaisille suunnattuun Järkeä vai ei -virtuaalipelin sisältötuottamiseen sekä samansisältöisiin yläkoulujen verkossa pidettyihin vanhempainiltoihin.

3) Yhdistyksen/Väkivaltatyön avopalvelun osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän ja Väkivaltatyön avopalvelun kesken oli vuoden 2021 aikana yhdessä käytyjen keskustelujen tuloksena sovittu asiakasyhteistyön vahvistamisesta, johon liittyi merkittävänä osana Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän myöntämä rahoitus Väkivaltatyön avopalvelun lapsityöhön. Näissä käydyissä keskusteluissa sovimme myös, että avun ja tuen toimivuutta kehitetään ja suunnitellaan uudella työpajatyöskentelyllä, jotta Väkivaltatyön avopalvelun toiminta hyvinvoinnin ja lähisuhteiden turvallisuuden edistämiseksi huomioitaisiin mahdollisimman hyvin uusissa hyvinvointialueen rakenteissa.

Lähisuhteiden turvallisuudesta ja yhdistyksen tarjoamista palveluista jatkettiin monikanavaista tiedottamista mm. Lahti-pisteen, Kaupunginsairaalan ja Akuutti24:n, Perhekeskuksen, poliisin ja sosiaalipäivystyksen kautta sekä muiden eri palvelumuotojen ammattilaisten välityksellä. Media- ja somevaikuttamista lisättiin, samoin eri chat-palveluiden tarjoamista. Alueen toimijoille välitettiin tietoa yhdistyksen työmuodoista palveluohjauksen mahdollistamiseksi ja tullessiin yhteistyöpyyntöihin

Voinko mä kertoa sulle jotain..."

Väkivallasta kerrotaan usein ensimmäisenä ystävälle.
Näin sinä voit auttaa:
- Kysy mitä kuuluu
- Kuuntele ja usko
- Ole tukena

NETTITURVAKOTI.FI

ENSI JA TURVAKOTIEN LIITTO

SEURUSTELUN EI KUULU SATUTTAI!

ÄLÄ SUOSTU VÄKIVALTAAN.

HÄÄ APUA.

Väkivalta on iso salaisuus, jota ei pitäisi joutua kantamaan yksin.

Se voi olla iso salaisuus myös ystävälle.

Jokainen on turvassa

vastattiin aktiivisesti. Perhekeskustoimintaan lähdettiin mukaan mm. En jaksa -chatin kehittämällä ja osallistamalla sen toimintaan. Verkostoyhteistyötä tehtiin osallistamalla eri toimijoista koostuvan Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn seutukoordinaatioryhmän toimintaan kehittämällä seudullista väkivallan ehkäisy ja turvallisuustyötä. Ryhmä tuotti mm. Alueellisen ehkäisevän työ suunnitelman vuosille 2021 - 2025, työpajatyöskentelyn tuloksena Turvallisuuden edistäminen kunnissa -materiaalia sekä päivitettyä tietoa aihealueen toimijatahoista ja palvelupolusta. Osallistuimme myös Kuuluuko asiakkaan ääni -työpajoihin. Näiden lisäksi toteutettiin yhteistyötä kohdennetusti eri ammattiryhmien kanssa mm. tiedotustoiminnalla.

Yhteistyötä Sosiaalialan Osaamiskeskus Verson kanssa jatkettiin Neljän tuulen näkökulmalla (mielenterveys, päihde, ongelmapelaaminen ja lähisuhdeväkivalta) yhdistäen kaikki neljä tuulta jatkossa samaan Toimintasuunnitelmaan ja Toimintakertomukseen sekä palvelulupausten mukaiseen käytännön yhdessä tekemiseen. Päijät-Hämeen alueen koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa lähisuhdeväkivallasta kysymisestä on tullut prosessikoulutusten ja mallinnusten myötä systemaattista ja tilastoitua. Parisuhdetoimijoiden verkostossa olimme toteuttamassa Perheet ja korona -tilaisuutta ammattilaisille Teams-välitteisesti.

Lähisuhdeturvallisuusnäkökulmalla olimme mukana myös nuorille suunnatussa Security Track kokonaisturvallisuus -kilpailussa. Eri ikäryhmille suunnattuja lähiturvallisuus-esitteitä; Turvallinen lapsuus, Turvallinen nuoruus, Aikuisiän turvallisuus ja Turvallinen ikääntyminen jaettiin eri infopisteissä sekä ammatillisten toimijoiden kautta. Digitaalisesta ja muusta etäauttamisesta tiedotimme Nettiturvakotitoiminnan ohessa monikanavaisesti. Yhdessä mielessä -hankkeeseen liityimme ikäihmisten asiakasohjauksen ja palveluneuvonnan parissa työskentelevien lähisuhdeväkivalta aiheen tietoisuuden lisäämiseksi. Valtakunnallisessa Vauva-foorumissa turvallisuustyö oli kattavasti esillä yhdistyksen esittelypöydässä.

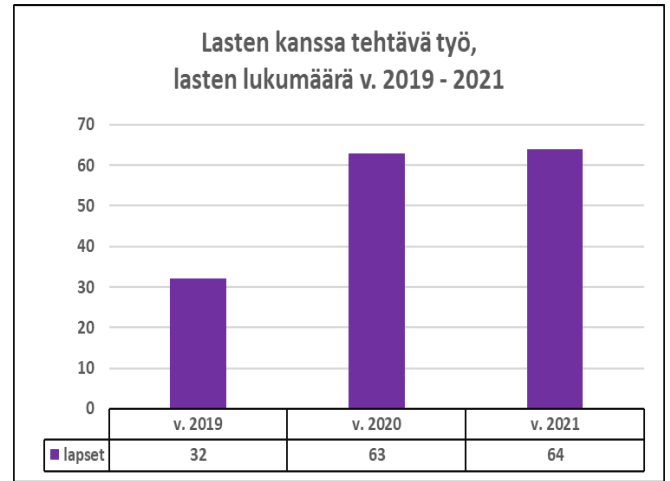
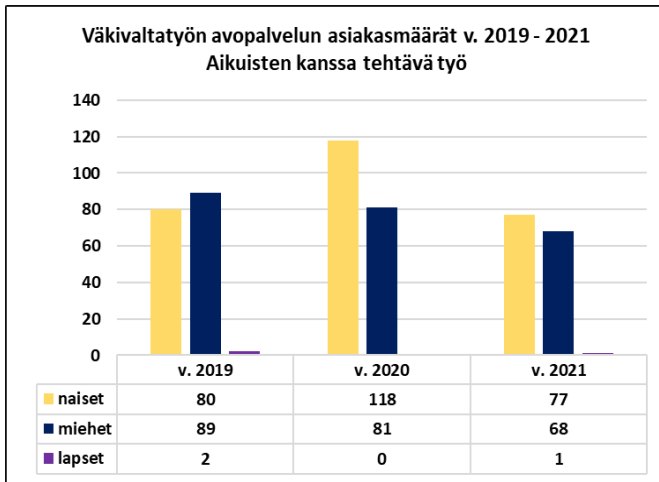
4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Kaikessa toiminnassa Väkivaltatyön avopalvelussa on huomioitu yhdenvertaisuus ja ihmisten mahdollisuus saada apua ja tukea tasa-arvoisesti ja ihmisarvoa kunnioittaen. Työskentely oli kulttuurisensitiivistä ja asiakkaiden kulttuuri- ja kielitaustan huomioivaa. Kokemusasiantuntijuutta hyödynnettiin työskentelyssä lasten ja nuorten kanssa sekä vertaisryhmässä. Väkivaltatyön kehittäminen ja riittävän tuen saaminen lapsille ja nuorille alueella oli kehittämiskohteena. Toiminta oli aktiivista yhteistyöverkostoissa, joista keskeisimmät olivat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän asiakasohjausyhteistyö, LKK-juurrutustyön käynnistäminen Ensi- ja turvakotien liiton ja julkisen sektorin kanssa, THL:n

Barnahus-verkosto lapsen tuen ja avun saamiseksi moniammatillisesti sekä alueellinen Vapautuvien vankien verkostoyhteistyö.

Ympäristön kannalta kestävä kehitys edistettiin mm. paperittomuuden suosimisella. Esitteitä jaettiin enenevässä määrin sähköisessä muodossa ja verkostotyössä pidettiin ajan säästämiseksi ja matkustamisen vähentämiseksi Teams-välitteisiä palavereja.

Väkivaltatyön avopalvelun toimintalukuja v. 2021			
ASIAKASTYÖ			
<u>Aikuisten kanssa tehtävä työ:</u>			
Asiakkaita	146 kpl	77 naista, 68 miestä, 1 lapsi; 137:stä eri perheestä	
Yksilö- ja paritapaamiset	147 kpl		
Etäyhteystapaamiset	253 kpl		
Asiakaspuhelut ja viestit ja sähköpostit	182 kpl		
Verkostopalaverit	5 kpl		
Asiakaskuntia	12 kpl	Asikkala, Heinola, Hollola, Hämeenlinna, Kouvola, Lahti, Nastola, Orimattila, Pedersöre, Sysmä, Tampere	
<u>Lasten kanssa tehtävä työ:</u>			
Asiakkaita	128 kpl	64 lapsiasiakasta (3-17 v.), 30 naista, 31 miestä ja 3 muuta; (50 vanhempaa) n. 30 eri perheestä	
Alkuhaastattelut	49 kpl		
Lapsen yksilötapaamiset	98 kpl		
Lapsen sisarustapaamiset	47 kpl		
Vanhemuustapaamiset	91 kpl		
Vanhempi-lapsi -tapaamiset	30 kpl		
Verkkoauttaminen	30 kpl	Apua väkivaltaan chatit	
Muut tapaamiset	52 kpl		
Puhelut	172 kpl		
Verkostopalaverit	8 kpl		
Asiakaskuntia	6 kpl	Heinola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Pieksämäki, Tampere	
<u>Turvallisuustyö:</u>			
Asiakastyö	3 hlö	asiakasta (12 krt), sis. LKK äidin tapaamisia 6 krt	
Verkostotyö	307 hlö	44 krt	
Ammattilaisyhteistyö	118 hlö	12 krt	
Kansalaistoiminta	1069 hlö	8 krt	
Koulutukset	21 kpl	Trauma- ja LKK-koulutusprosessit, ym.	
Jaetut esitteet	1950 kpl	lisäksi digit. materiaali ja linkit	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8 ja Loviisankatu 14 B 18, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	4 hlö	väkivaltatyöntekijää	
	1 hlö	väkivaltatyöntekijä/verkostokoordinaattori	
Rahoitus			
STEAn	242 000,00	€	Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.
Muut tuotot	53 237,22	€	
Tuotot yhteensä	295 237,22	€	

5.2.2 Aggredi Päijät-Häme

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Aggredi Päijät-Hämeen toiminta käynnistyi syksyllä 2021 tarjoamaan psykososiaalista tukea väkivaltarikoksien tekijöille, järjestäytyneestä rikollisuudesta irtautujille sekä heidän läheisilleen. Rahoituksen myötä toiminta oli tarkoitus aloittaa keväällä, mutta rekrytointihaasteiden vuoksi aloitus siirtyi syksyyn. Alku koostui käytännön asioiden; toimitilan, verkostojen luomisen ja toiminnan markkinoinnin järjestämisestä. Onnistuimme tavoittamaan ja kohtaamaan ensimmäisiä asiakkaita viimeisen vuosineljänneksen aikana. Moni yhteistyötaho kertoi kaivanneensa Päijät-Hämeeseen tällaista palvelua, ja vastaanotto heidän keskuudessaan on ollut positiivista.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Aggredin toiminta on kohdistettu kodin ulkopuolista väkivaltaa tehneille 18 - 49 - vuotiaalle henkilöille. Asiakastyön keskusteluissa pohdimme väkivaltaisen käyttäytymisen vaikutuksia asiakkaiden elämään. Työ on asiakaslähtöistä ja etenee asiakkaan tuottaman, sosiaaliseen konstruktion perustuvan, tulkinnan ja näkemyksen pohjalta. Onnistuimme verkostoitumaan nuorille tarkoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntarjoajien, kuten lastensuojelun jälkihuollon, kuntien etsivän nuorisotyön ja nuorten tukipalvelu Vamoksen kanssa. Nämä toimijat auttavat tavoittamaan sellaisia nuoria, jotka voisivat hyötyä Aggredin toiminnasta. Myös Rikosseuraamuslaitoksen kautta tavoitettiin useampi nuori asiakkuuteemme.

3) Yhdistyksen/Aggredi Päijät-Hämeen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Toiminnan aloituksen kannalta oli tärkeää löytää oikeat verkostot, joiden kanssa onnistuu molemmin puoleinen kehitys- ja yhteistyö. Päijät-Hämeen alueella ei ole aikaisemmin ollut Aggredia vastaavaa toimijaa. Viimeisen vuosineljänneksen aikana tavoitimme 13 eri sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntarjoajaa Poliisin uhkaryhmän ja Rikosseuraamuslaitoksen lisäksi. Rikosseuraamuslaitoksen kohdalla toimimme tiiviissä yhteistyössä vankiloiden sekä yhdyskuntaseuraamustoimistojen kanssa valtakunnallisesti. Aggredin toiminta on mahdollista sisällyttää osaksi vangin ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaan rangaistusajan suunnitelmaa. Verkostotapaamisten lisäksi pidimme Aggredi infoja, joissa kerroimme toiminnasta. Näiden infojen kautta tavoitettiin yhteensä 72 eri henkilöä.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Aggredin toiminta on asiakkaille maksutonta ja vapaaehtoista. Toimintamme perustuu luottamukseen ja olemme vaitiolovelvollisia asiakaskohtaamistemme sisällöstä. Me emme myöskään kerää mitään sellaisia henkilötietoja asiakkaistamme, joista heidän henkilöllisyytensä voisi käydä ilmi. Edellä mainitut toimintatavat madaltavat kynnystä hakeutua asiakkuuteemme. Perehtyminen, kouluttautuminen ja toimintaperiaatteiden sisäistäminen oli toiminnan aloittamisen kannalta merkittävää. Huolellisen pohjatyön kautta voidaan jatkossa varmistaa, että pystymme tarjoamaan tulevaisuudessa sosiaalisesti kestäviä ratkaisuja. Toiminnan pohjana toimivat niin Lahden ensi- ja turvakoti ry:n kuin valtakunnallisen Aggredin arvot, strategia ja toimintaperiaatteet.

Aggredi Päijät-Hämeen toimintalukuja v. 2021 (al. 8/2021)			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	6 kpl	6 miestä (keski-ikä 27 v.)	
Yksilötapaamiset	32 kpl		
VERKOSTOITUMINEN			
Palveluntarjoajien tavoittaminen	15 kpl	Poliisin ja Rikosseuraamuslaitoksen lisäksi 13 muuta	
Aggredi-infot	72 hlö	Info-tilaisuuksissa tavoitetut	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Aleksanterinkatu 35, Lahti)			
Henkilökunta	2 hlö	väkivaltatyöntekijää	
Rahoitus		Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.	
STEA	62 536,89	€	
Muut tuotot	149,19	€	
Tuotot yhteensä	62 686,08	€	

5.4 Nettiturvakotitoiminta

Nettiturvakoti on matalan kynnyksen auttamistyötä väkivaltayössä. Ensi- ja turvakotien liitto on Suomessa ainoa taho, joka ylläpitää ja koordinoi ko. toimintaa. Nettiturvakoti auttaa väkivallan kaikkia osapuolia ja siellä voi keskustella joko ammattiauttajan tai samaa kokeneiden kanssa. Erityisesti lapsia ja nuoria kannustetaan tutustumaan virtuaaliturvakotiin. Nettiturvakodissa on tietoa perheväkivallasta ja avun muodoista lapsille, nuorille ja aikuisille. Apua saavat kokijat ja tekijät. Nettiturvakodista löytyy tietoa myös ammattilaisille. Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten väkivaltatyön ammattilaiset ovat osallistuneet Nettiturvakotitoiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

6. LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU

Lapsiperheiden avopalvelu koostuu Ero lapsiperheessä työstä, Mieskaveritoiminnasta ja Kohtaamispaikka Perhetuvasta. Tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen tukea perheille eri elämäntilanteissa. Kaikissa työmuodoissa perheillä on ammattilaisten tuen lisäksi mahdollisuus vertaisuuteen ja vertaistukeen. Korona-pandemian aikana yksinäisyys ja eristäytyneisyys on lisääntynyt ja samassa elämäntilanteessa olevien kanssa asioiden jakaminen on voimauttanut ihmisiä. Tiimin sisällä tehtiin käytännön yhteistyötä ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista yhdistyksen omille työmuodoille ja yhteistyökumppaneille. Covid-19 -pandemia muokkasi edelleen työtapoja kaikissa työmuodoissa ja toimintaa toteutettiin monimuotoisesti sekä live-tapaamisina että verkko- ja puhelintyönä.

6.1 Ero lapsiperheessä -työ

Ero lapsiperheessä työn tarkoituksena on erokriisissä olevien perheiden auttaminen ja tukeminen vertaisryhmätoiminnan, asiakastyön ja erotukihenkilötoiminnan keinoin huomioiden erityisesti lapsen ja nuoren asema ja tarpeet, uusperheen kriisi- ja erotilanteessa lapsen ja nuoren aseman esiin nostaminen sekä vapaaehtoisuuden ja vertaisuuden hyödyntäminen toiminnassa.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Perheille tarjolla oleva, järjestölähtöinen eroauttaminen koostuu asiakastyöstä, vertaisryhmätoiminnasta ja erotukihenkilötoiminnasta. Keväällä ja syksyllä toteutettiin sekä Lasten eroryhmä että Vanhemman neuvo -ryhmä. Uutena toimintana aloitettiin yhteistyössä Väkivaltayön avopalvelun Lasten ja nuorten työntekijän sekä Lahden Taidemuseo Malvan

kanssa nuorille suunnattu Taide ja tunteet -ryhmä. Ryhmä mahdollisti tunnekokemusten käsittelyä taiteen keinoin, auttoi tunnistamaan ja nimeämään tunteita, tuotti iloa ja synnytti uusia ystävyysuhteita.

Asiakastyötä tehtiin vuoden 2021 aikana sekä live-tapaamisina, puhelintyöskentelynä et-

tä Teams-sovellusta hyödyntäen. Live-tapaamisia tehtiin yhdistyksen omissa tiloissa Launeella ja Heinolan perhekeskuksessa. Asiakastyössä vanhempien kanssa teemoina korostuivat puhumattomuus, riitaisuus ja väkivalta eri muodoissaan. Heitä mietitytti myös lapsen hyvinvointi ja selviytyminen vanhempien erosta. Lasten kanssa työskentelyn tavoitteena on tarjota lapselle mahdollisuus turvallisessa ympäristössä kertoa omista tunteista, ajatuksista ja kokemuksista vanhempien eroon liittyen. Syksyllä työntekijät ohjasivat Asik-

kalan perhekeskus Ilossa Puhetta parisuhteesta työpajan. Työvälineenä käytettiin Parisuhteen palikoita. Työpajaan osallistui viisi vanhempaa lapsineen.

Ero-info -ilta toteutettiin verkossa yhteistyössä Päijät-Hämeen eroverkoston kanssa, iltaan osallistui 14 henkilöä. Mukana oli ammattilaisia mm. Perheneuvolasta, Perheoikeudellisista palveluista sekä juristi Yhden vanhemman perheiden liitosta. Miten tukea lasta vanhempien erotilanteessa? -luentotilaisuus järjestettiin Wellamo-opistolla syksyllä 2021. Iltaan osallistui etäyhteydellä 5 henkilöä.

Ero lapsiperheessä -työn työntekijät olivat aktiivisesti mukana Ensi- ja turvakotien liiton valtakunnallisissa Apuaeroon (110 h) sekä Lasten ja nuorten -chatissa (6 h). Apuaeroon -chatissa käytiin valtakunnallisesti 1320 keskustelua vuoden 2021 aikana, kesimääräinen keskusteluaika oli 32 min./keskustelu. Yleisimpiä keskusteluteemoja olivat eroon liittyvät palvelut, lasta koskevat sopimukset, vanhemman ja lapsen tunteet erossa sekä aikuisen oma selviytyminen. Kokemuksemme mukaan nuorten määrä Apuaeroon -chatin käyttäjänä on lisääntynyt, teemoina mm. pulmat seurustelusuhhteissa sekä suhteet omien vanhempien kanssa.

Yhteistyötä tehtiin yhdistyksen sisällä mm. työparityöskentelynä tai konsultoimalla eri työmuotojen työntekijöitä. Näin varmistettiin, että asiakas sai tarpeenmukaista tukea ja apua omaan tilanteeseensa.

Ero lapsiperheessä työ oli aktiivisesti mukana Päijät-Hämeen Kohtaamispaikka -verkoston toteuttamassa ruokajakelussa. Ruoka-apua pystytiin jakamaan noin 20:lle asiakasperheelle. Lisäksi perheille saatiin iloa ja taloudellista tukea erilaisten lahjakorttien avulla.

Vapaaehtoistoiminta:

Erotukihenkilötoiminta on vapaaehtoista vertaistukea erotilanteessa tukea tarvitsevalle. Tukihenkilön ja tuettavan tapaamiset toteutuvat yhteisen sopimuksen mukaan, 1-5 kertaa. Tukihenkilöiden kokemuksen mukaan keskustelut ovat olleet luontevia ja luottamuksellisia. Tuettavien palautteiden mukaan he saivat vertaistukea, käytännön neuvoja ja toivoa tulevaisuuteen. Syksyllä 2021 kaksi erotukihenkilöä koulutettiin vapaaehtoispäivystäjäksi apuaeroon -chattiin.

Tukihenkilön kertomaa:

”Oli hyvä nähdä, että toiminta oli avuksi ja eroprosessi eteni. Hienoa, että tuettava voimaantui työskentelyn aikana”.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

ELP-työhön on tullut aiempaa enemmän vauvaa odottavia ja alle 1-vuotiaiden lasten vanhempia tilanteissa, joissa parisuhde on kriisiytynyt tai ero on tapahtunut pian lapsen syntymän jälkeen. Perheet ovat löytäneet palvelun itse, heitä on ohjautunut myös yhdistyksen Ensikodilta, Jannikasta ja Baby blues työstä. Ero vauvaperheaikana vaatii vanhemmilta kykyä joustavaan yhteistyöhön. Työskentelyn teemoina ovatkin nousseet vahvasti esiin yhteinen vanhemmuus ja vanhemmuussuhteen rakentuminen molempien vanhempien ja vauvan välille. Lapsille ja nuorille oli tarjolla sekä yksilö- että ryhmämuotoista tukea vanhempien erotilanteessa, työskentelyyn liittyi vanhempien tapaamiset. Lisäksi toteutettiin Nuorten Taide ja tunteet -ryhmä.

3) Yhdistyksen/Ero lapsiperheessä -toiminnan osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Eroperheille tarjottava tuki on ns. matalankynnyksen tukea. Koulujen sähköisen tiedotusjärjestelmän Wilman (Lahti, Asikkala), yhdistyksemme nettisivujen, somen ja yhteistyökumppaneiden kautta ohjautui asiakkaita toimintaan. Yhdistyksemme avasi kotisivuilla uutena ominaisuutena sähköisen ajanvarausjärjestelmän, tämän tarkoituksena on helpottaa ja madaltaa kynnystä ajan varaamiseen.

ELP-toiminnasta kysytään asiakaspalaute sekä lapsilta että aikuisilta. Lisäksi käytetään ETKL:n Vaikuttavuus esiin -hankkeen kehittämää kyselyä, jonka avulla asiakas arvioi omaa hyvinvointiaan. Kyselystä saatujen vastausten perustella palvelua muokataan niin, että se

tukee asiakasta parhaalla mahdollisella tavalla. ETKL hyödyntää myös saatua arviointi- ja vaikuttavuustietoa SOTE-uudistuksen rakentamisessa niin valtakunnallisella kuin alueellisellakin tasolla.

Päijät-Hämeen eroauttajien verkosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Esiin nousivat ajankohtaiset teemat, kuten alueelle rakentuvat perhekeskukset, koronan vaikutukset perheisiin ja asiakkaiden ohjautuminen eri toimijoiden välillä. Ero lapsiperheessä -työ on ollut aktiivisesti mukana sekä maakunnallisen että kuntien perhekeskustoiminnan kehittämisessä. Työntekijät ovat kuuluneet mm. Asikkalan ja Heinolan perhekeskusverko-
toon.

Yhteistyötä Ensi- ja turvakotien liiton sekä muiden jäsenyhdistysten eroauttamistyötä tekevien kanssa jatkettiin. Työntekijät osallistuivat työkokouksiin ja kehittämisryhmiin (Erotukihenkilötoiminnan yhteistyö- ja kehittämisverkosto, Lasten kanssa tehtävän yksilötyön prosessin ja työskentelyn sisällön kuvaaminen). Työntekijä oli yhtenä kouluttajana sekä Vanhemman neuvo -ohjaaja että apuaeroon -vapaaehtois -chat päivystäjien koulutuksissa.

Ero lapsiperheessä -toiminta on STEA-rahoitteista. Järjestölähtöinen eroauttaminen uudistuvissa SOTE- ja perhekeskuspalveluissa tulee turvata jatkuvalla STEA- tai valtion rahoituksella. Näin ollen asiakkaat saavat erotilanteessa tarvitsemansa laadukkaan ja monipuolisen avun. Työn laatua varmistaa ammattitaitoinen, moniammatillinen ja koulutettu henkilöstö.

Hyvällä viestinnällä, tiedottamisella (nettisivut, www.apuaeroon.fi, koulujen Wilma, sosiaalinen media jne.) ja koulutuksilla huolehditaan tiedonkulusta ja tehdään Ero lapsiperheessä -työtä, sen toimintamalleja, sisältöjä ja tuloksia tunnetuksi perheille, yhteistyötaidoille ja laajemmalle yleisölle.

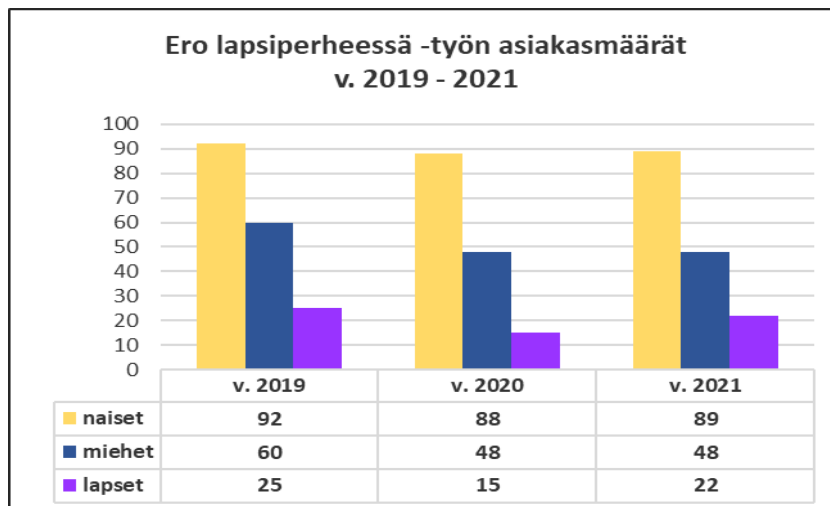
Työskentelyssä huomioidaan moninaiset perherakenteet ja vastataan erilaisten perheiden tarpeisiin. Järjestölähtöisessä työssä painottuvat tasa-arvo, vertaisuus ja toiminnan maksuttomuus. Vuoden 2021 aikana on jatkettu sähköisten palveluiden käyttöä toteuttamalla asiakastapaamisia Teamsin välityksellä sekä olemalla aktiivisesti mukana chat-palvelujen toteuttamisessa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Ero lapsiperheessä -toiminnassa tuki on kaikille tarjolla olevaa, matalankynnyksen tukea. Palvelussa toteutuu yhdenvertaisuus ja moninaisuus. Monikulttuurisuuteen liittyvää osaamista lisätään. Asiakaskeskeisyys ja asiakkaan tarpeisiin vastaaminen on toiminnan

lähtökohtana. Toiminnassa sitoudutaan kestävän kehityksen tukemiseen ja ekologiseen ajatteluun.

Ero lapsiperheessä -toiminnan toimintalukuja v. 2021			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita yhteensä	159 hlö	121:stä eri perheestä	
Aikuisia asiakkaita	137 hlö	89 naista ja 48 miestä	
Yksilö- ja parityöskentelyyn osallistui	137 hlö		
Vanhemman neuvo -ryhmä kokoontui	6 krt	7 naisosallistujaa	
Ero-info -illat	1 krt	14 osallistujaa	
Lapsia asiakkaina	22 hlö	joista yksilöasiakkaita oli 10	
Kouluikäisten (7-11 v.) lasten eroryhmä	12 krt	12 osallistujaa (6 tyttöä ja 6 poikaa)	
Lasten eroryhmän vanhempien ryhmä	1 krt	4 osallistujaa (3 naista ja 1 mies)	
Taide ja tunteet -ryhmä	5 krt	7 osallistujaa (7 tyttöä, ei kirjattua asiakkuutta)	
Verkkoauttaminen - Chat	65 kpl	Apua eroon chat 110 h, Lasten ja nuorten chat 4 h	
Asiakaskuntia	17 kpl	Asikkala, Heinola, Helsinki, Hollola, Hämeenkoski, Hämeenlinna, liitti, Kärkölä, Lahti, Mäntsälä, Orimattila, Pertunmaa, Porvoo, Tampere, Kangasniemi, Kotka ja Huittinen	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	2 hlö	vastaava erotyöntekijä, erotyöntekijä	
Rahoitus		Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella	
STEAn avustukset	123 178,00	€	
Muut tuotot	6 710,17	€	
Tuotot yhteensä	129 888,17	€	

6.2 Mieskaveritoiminta®

Mieskaveritoiminta® on vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet toimivat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin läheisiin miehiin. Lasten alaikäraja toimintaan on 4 vuotta. Mieskaveritoiminnassa halutaan löytää oikeita ihmissuhteita, joiden perustana on vastavuoroinen kaveruus. Toiminnan tarkoitus on laajentaa yksin lastaan kasvattavien äitien tukiverkostoa, jolloin äidin jaksaminen parantuu. Mieskaveritoiminta® on Pienperheyhdistyksen vuonna 1992 käynnistämää, kehittämää ja koordinoimaa toimintaa.

Toiminta on valtakunnallista. Toiminnassa vuonna 2021 mukana olevia mieskavereita oli 225 ja lapsia 274. Mieskaveritoimintaa on Päijät-Hämeen lisäksi pääkaupunkiseudulla, Turussa, Vaasassa, Oulussa, Kuopiossa ja Tampereella.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Vuoden 2021 aikana ei järjestetty pandemiasta johtuen yhtään mieskaverikurssia. Yhdelle mieskaverille järjestettiin henkilökohtainen perehdytys. Mieskaveri-iltoja, eli mieskavereille järjestettyjä työnohjauksellisia sekä vertaistuellisia ryhmätapaamisia oli vuoden aikana Teams alustalla kolme ja live-tapaamisena yksi.

Mieskavereille ja pikkukavereille järjestettävät yhteiset retket pidettiin pääosin ulkona. Suunnitelluista retkistä vain osa päästiin toteuttamaan. Yhteisten retkien lisäksi mieskaverit ja pikkukaverit äiteineen kutsuttiin yhdistyksen järjestämään Kaikkien lasten yhteiset synttärit, LETK 75 vuotta tapahtumaan, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa mieskaveritoiminnan ohjaaja oli mukana.

Tasa-arvoasiainneuvottelukunta (Tane) myönsi Miehen työ 2021 -palkinnon Mieskaveritoiminnalle työstä sukupuolten tasa-arvon eteen.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Perheen aloittaessa toiminnan äitien ja lasten tapaamisissa käytiin läpi mieskaveritoiminnan käytäntöjen lisäksi perheen tilannetta sekä tarvittaessa informoitiin yhdistyksen muista palveluista. Kaverisuhteen kestänyt puolesta vuodesta vuoteen järjestettiin kaverikuulumistapaaminen. Tähän tapaamiseen osallistui ohjaajan lisäksi mieskaveri, pikkukaveri ja äiti. Näitä tapaamisia pidettiin neljä. Kaverikuulumistapaamisen tarkoituksena on

ohjaajan johdolla käydä läpi kaverisuhteen kuulumisia ja sujumista sekä mahdollisia ongelmakohtia sekä kuunnella kaikkien osapuolten toiveita.

3) Yhdistyksen/Mieskaveritoiminnan® osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Mieskaveritoiminnan koulutuksen rakenteen ja sisällön tarkastelua jatkettiin valtakunnallisissa mieskaveritoiminnan ohjaajien Teams-palavereissa. Mieskaveritoiminnan koulutuksen runkoa on päivitetty sekä toimintaan tulevien ohjeistukset on saatettu ajan tasalle.

Mieskaveritoiminnan ohjaaja osallistui aktiivisesti Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston kokouksiin ja verkoston toimintojen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Mieskaveritoiminnasta kerätään palautetta vuosittain Pienperheyhdistyksen tekemällä valtakunnallisella kyselyllä. Mieskavereille suunnattuun kyselyyn valtakunnallisesti vastasi 55 miestä, Päijät-Hämeestä 3 miestä. Äideille suunnatussa kyselyssä vastaavat luvut olivat 44/5. Kyselyn tuloksista voidaan päätellä, että mieskaverit ovat löytäneet koronaturvalliset tavat pikkukavereiden tapaamisiin, koska tapaamisten ei kerrottu vähentyneen, kuten edellisvuonna. Monet kertoivat edelleen pitävänsä pikkukaveriin yhteyttä myös puhelimitse. Äitien kyselyssä nousi tapaamisten harventuminen edelleen vahvasti esiin, mutta kaverisuhde koetaan kuitenkin pääosin toimivaksi ja ohjaajan tuki kaverisuhteen riittäväksi.

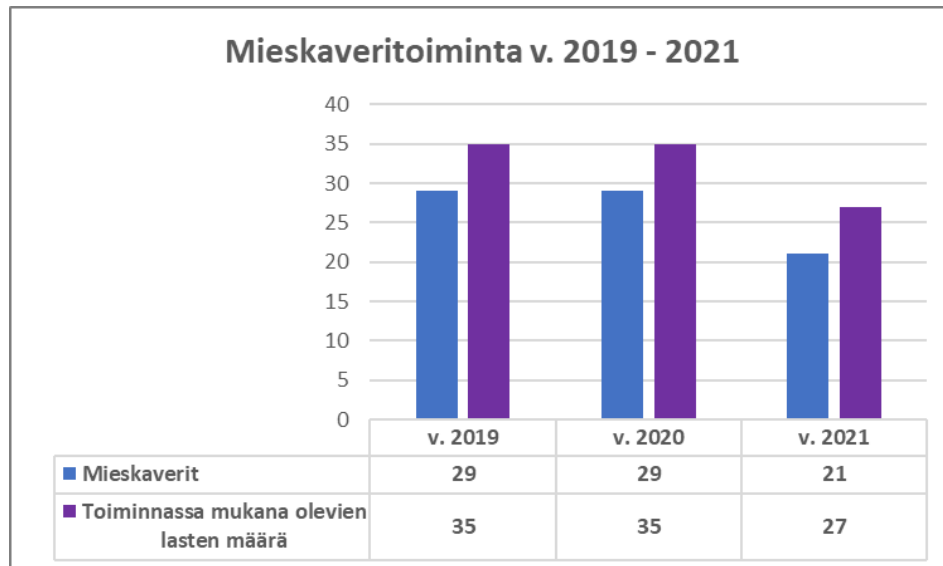
4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Mieskaveritoiminta onnistui rajoituksista huolimatta järjestämään turvallisesti kolme retkeä kuluneen toimintavuoden aikana. Tapahtumissa ja retkillä toimintaan osallistuvia ohjattiin toimimaan ympäristöä kunnioittaen ja kestävää kehitystä tukien. Retkistä kaksi suuntautui luontoon, joissa kaveripareille saatiin positiivisia luontokokemuksia. Mieskaveritoiminnassa on alusta asti ollut keskeistä yhteisöllisyys ja toiminnassa olevien ihmisten moninaisuuden kunnioittaminen sekä tasa-arvoisuus. Näitä arvoja on tuettu kaikissa yhteisissä tapaamisissa.

Mieskaveritoiminnan toimintalukuja v. 2021

ASIAKASTYÖ			
Uusia mieskavereita	1 hlö		kokonais määrä 21
Äitien hakemuksia	7 kpl		
Äitien yksilötapaamisia	1 krt		
Mieskaverin ja pikkukaverin yhdistämisä	1 kpl		
Toiminnassa mukana olevien lasten määrä	27 hlö		21 perheestä
Kaverikuulumisia	4 krt		
Päättäneitä mieskaveri-pikkukaverisuhteita	9 kpl		
Jonossa olevien lasten lukumäärä	19 kpl		odottavat mieskaveria
KOULUTUKSET JA TAPAHTUMAT			
Yksilölliset perehdytykset	1 kpl		
Mieskavereiden työnohjaukselliset tapaamiset	4 kpl		1 live-tapaaminen, 3 Teams-tapaamista
Mieskavereiden ja pikkukavereiden retkiä	4 kpl		
Jatkokoulutuksia	1 kpl		
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	1 hlö		mieskaveritoiminnan ohjaaja, vapaaehtoistyön koordinaattori
Rahoitus			Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella
STE A	49 986,56	€	
Muut tuotot	506,86	€	
Tuotot yhteensä	50 493,42	€	

6.3 Kohtaamispaikka Perhetupa

Perhetupa on Lahden keskustassa sijaitseva lapsiperheiden matalan kynnyksen kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka. Perhetuvan toiminta on suunnattu lapsiperheille, joilla on 0 – 6 -vuotias lapsi. Perhetupa toimii viitenä päivänä viikossa ja on avoinna arkisin klo 9-15 välillä. Perhetuvan toiminta on kaikille lapsiperheille avointa ja maksutonta. Koronan aikaan on ollut ennakoilmoittautuminen.

Perhetuvan tilat ovat lapsiystävälliset sekä kodinomaiset. Yhteisöllinen keittiö on paikan sydän, jossa voi kahvitella ja syödä omia eväitä. Perheiden vertaisryhmät voivat käyttää tiloja maksutta. Vertaisryhmät kokoontuvat iltaisin ja viikonloppuisin. Tilapäinen lastenhoito on kohdennettua ja suunnattu 0 - 6 -vuotiaille lapsille. Viikonloppuisin tiloja vuokrataan lasten syntymäpäiväjuhliä varten. Perhetuvalla on omat Facebook-sivut, joista löytyvät ajankohtaiset tiedot ja tapahtumat.

Perhetuvan toiminnan tavoitteet:

- 1) Vähentää vanhempien ja lasten yksinäisyyden kokemusta sekä vahvistaa perheiden sosiaalisia suhteita
- 2) Tukea perheiden vertaistuen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden toteutumista
- 3) Vahvistaa vanhempien arjessa jaksamista sekä voimavaroja

Perhetuvan toiminnan 15 v. syntymäpäiviä juhlittiin lokakuussa koko viikko perheiden kanssa kakkukahvien ja mukavan ohjelman merkeissä.

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Perhetupa on ehkäisevää palvelua, jossa perheillä on mahdollisuus vapaaseen yhdessäoloon ja yhteisölliseen toimintaan. Matalan kynnyksen toiminta on mahdollistanut ja tukenut perheiden vertaistuen ja osallisuuden toteutumista. Tarvittaessa vanhemmat saivat myös yksilöllisempää ohjausta ja tukea. Toiminnan avulla on lisätty vanhempien arjessa jaksamista sekä voimavaroja. Ihmisten kohtaaminen ja kohdatuksi tuleminen merkitys korostui erityisesti koronan tuomassa poikkeustilanteessa.

Perhetuvan tulokset onnistuivat suhteessa tavoitteisiin, vaikka kävijöitä oli vähemmän aiempiin vuosiin verrattuna koronarajoitusten vuoksi. Rajatulla kävijämäärällä pystyttiin

kohtaamaan perheitä yksilöllisemmin. Avointa toimintaa lisättiin yhdellä aukiolopäivällä. Jalkautuvaa työtä toteutettiin kevään ja kesän ajan kerran viikossa eri leikkipuistoissa. Toiminta toteutettiin kohtaamispaikkaverkoston yhteistoimintana.

Palautteiden mukaan vanhemmilla ilmeni yksinäisyyttä, uupumista, lapsen hoidossa haasteita, arjen erilaisia muutoksia ja kuormittavia asioita, verkostojen vähyyttä. Perhetuvan toiminta oli palautteiden perusteella merkittävästi vahvistanut monien vauva- ja pikkulapsiperheiden hyvinvointia sekä ehkäissyt vanhempien uupumista. Toiminta lisäsi perheiden sosiaalisia kontakteja sekä turvaverkkoja. Toiminta oli arvioinnin perusteella hyvin vaikuttavaa vauva- ja pikkulapsiperheille. Vanhempi koki olevansa merkityksellinen ja tasavertainen sekä kuuluvansa yhteisöön jolloin myös osallisuuden kokemus vahvistui.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja palvelut

Perhetuvan tavoitteena oli myös vahvistaa lasten sosiaalisia kontakteja. Vauvoille ja pikkulapsille tarjottiin toimintaa ikätason mukaisesti. Lapsilla oli mahdollisuus vapaaseen ja ohjattuun leikkiin turvallisessa ympäristössä. Tilat ovat turvalliset ja esteettömät sekä soveltuvat eri-ikäisille lapsille.

Perheiltä tuli runsaasti positiivista palautetta mahdollisuudesta päästä kodin ulkopuolelle kohtaamaan muita vanhempia ja työntekijöitä. Toimintaan tuli erityisesti vauvaperheitä. Vauvat olivat syntyneet korona-aikaan eivätkä olleet välttämättä nähneet muita vieraita aikuisia tai lapsia. Monilla perheillä oli myös vähäiset kontaktit toisiin perheisiin. Tärkeäksi koettiin, että lapset pääsivät leikkimään toisten lasten kanssa.

Perhetuvan toiminta palvelee kuntalaisia, mutta myös muita perhetoimijoita. Perhetupa toimi yhteistyössä eri sektoreiden lapsiperheiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa ja oli mukana lapsiperhejärjestöjen verkostoissa sekä yhteisissä tapahtumissa. Perhetupa on toiminut alusta asti perhekeskusmaisesti kohtaamispaikkatoiminnan ja verkostotyöskentelyn osalta. Kumppanuus on näyttäytynyt erityisesti yhteisenä tekemisenä.

Perhetuvan vastaava työntekijä toimii Päijät-Hämeen järjestöagenttina (50 %) Lastensuojelun keskusliiton Perheet keskiöön -hankkeessa erillisellä rahoituksella vuosina 2018-2020. Hankkeen kautta Perhetupa vahvisti asemaansa Päijät-Hämeen perhekeskusverkostossa. Perheet keskiöön -hankkeessa kehitettiin myös vahvasti kohtaamispaikkojen arviointia ja valtakunnallista kohtaamispaikkojen mallia. Hankkeen kanssa jatkettiin yhteistyötä verkostotapaamisissa sekä perheiden osallisuusviikossa. Perhetupa on mukana THL:n järjestämissä valtakunnallisissa kohtaamispaikkojen tapaamisissa.

3) Yhdistyksen/Perhetuvan osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Perhetuvalla on monipuolinen vertaisuuden ja matalan kynnyksen toimintamalli, joka tarjoaa tukea perheiden erilaisiin elämäntilanteisiin. Perhetupa on osa yhdistyksen palvelukokonaisuutta. Perhetupa on osa Päijät-Hämeen perhekeskusverkostoa ja mukana maakunnallisessa kohtaamispaikkojen verkostossa sekä aktiivisena toimijana Lahden kohtaamispaikkaverkostossa. Päijät-Hämeen kohtaamispaikkaverkostoa koordinoi Päijät-Sote ja verkostolla on yhteinen toimintasuunnitelma. Lahden kohtaamispaikkatoimijoilla on yhteinen viikoittain julkaistava toimintakalenteri, yhteisiä tapahtumia, keräystili ruokaavustuksia varten sekä perheiden ruoka-avustustoimintaa. Ruokajakelua toteutettiin yhteistyössä Palvelutukku Kolmion kanssa. Joulun aikaan jaettiin lisäksi perheille lahjakortteja.

Perhetuvalla toteutettiin säännöllistä arviointia ja kerättiin asiakaspalautetta Webropol-asiakaskyselyillä. Perhetupa oli mukana Lastensuojelun Keskusliiton Perheet keskiöön -hankkeen toteuttamassa valtakunnallisessa kohtaamispaikkojen perheille suunnatussa osallisuuskyselyssä. Lisäksi LAB-ammattikorkeakouluopiskelija toteutti Lahden kohtaamispaikkojen perheille yhteisen Webropol-kyselyn. Tuloksena käynnistettiin digitaalisen kohtaamispaikkatoiminnan suunnittelu. Perhetuvan toiminta on THL:n kohtaamispaikkojen suositusten mukaista ja arvioinnissa hyödynnetään LSKL:n kohtaamispaikkojen arviointikriteerejä. Arvioinnissa käytetään myös Ensi- ja turvakotien liiton Vaikuttavuus esiin -hankkeen arviointikyselyä.

Kyselyjen vastausten sekä vanhempien antaman suullisen palautteen perusteella vanhemmat kokivat olevansa vähemmän yksinäisiä kuin ennen sekä saaneensa uusia ystäviä. Vanhemmat kertoivat myös lastensa saaneen uusia leikkikavereita ja päässeen harjoittelemaan toisten lasten kanssa toimimista. Tämä tuki koko perheen hyvinvointia ja jaksamista, myös yhteisöllisyys vahvistui. Onnistumisen kokemusta saatiin uusien ihmissuhteiden solmimisesta. Joillakin perheillä ei ollut muuta paikkaa käydä tapaamassa muita perheitä kuin Perhetupa (koronarajoitusten vuoksi).

Vanhemmat kokivat saaneensa varmuutta ja tukea vanhemmuuteensa sekä neuvoja arkeen. Toiminta toi kaivattua hengähdystaukoa vanhempien päivään. Vanhemmat pitivät tärkeänä kohdata erilaisia ja eri elämäntilanteissa olevia perheitä, jolloin sai uutta ym-

määrystä ja näkökulmia omaan tilanteeseensa. Koettiin myös, että lapsiarjen kuormitus väheni ja arki rytmittyi. Mielen hyvinvoinnin koettiin vahvistuneen. Vanhemmat saivat sekä antoivat vertaistukea. Perheiden eri palveluista saatiin tietoa. Perhetupa on merkityksellistä toimintaa vauva- ja pikkulapsiperheiden hyvinvoinnin tukemisessa sekä vertaistoiminnan mahdollistajana.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Lapsiperheiden yhteiskunnallista tilannetta ja toimintaympäristön muutoksia on seurattu. On myös pyritty kuuntelemaan lasten ja vanhempien ääntä sekä tarpeita. Perhetuvan työntekijät ovat olleet mukana eri lapsiperhetahojen yhteistyössä ja kehittämistoiminnassa. Työntekijät ovat osallistuneet lisäkoulutuksiin ja työn ammatilliseen kehittämiseen sekä ovat mukana yhdistyksen kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä.

Perhetuvalla toimitaan kestävän kulutuksen mukaisesti ja jaetaan siitä tietoutta. Kierrätysteema näkyy mm. lasten ja aikuisten vaatteiden sekä tavaroiden kierrätyksessä. Toiminnassa muodostuvat jätteet lajitellaan asianmukaisesti ja ohjeistetaan siinä myös perheitä.

Perhetuvan toimintalukuja v. 2021			
ASIAKASTYÖ			
Perheiden määrä	300 kpl	vuositasolla toiminnassa (päivittäin n. 15 aik. ja 20 lasta)	
Avoin päivätoiminta	1932 krt	käyntikertaa (aik. 855 krt, lapset 1077 krt)	
Leikkipuistotoiminta	14 krt		
Aukiolopäiviä	174 pv		
RYHMÄTOIMINTA			
Yhteistyötahojen ja perheiden vertaisryhmät	15 krt		
Yhdistyksen ryhmät	22 krt		
Yksinodottajien perhevalmennus (tt mukana)	4 krt	yhteistyössä; neuvola ja Dilan Vauvan Taika	
Lasten syntymäpäiväjuhlat ja ristiäiset	19 krt		
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14, katutaso, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	3 hlö	vast.perhetyöntekijä 100 %, perhetupaohjaaja 85 % lastenohjaaja 50 %	
Opiskelijoita	1 hlö	sosiaali- ja terveydenhuoltoala	
Vapaaehtoisia	4 hlö	Dila	
Rahoitus		Toiminta on perustunut Lahden kaupungin vuosiavustukseen.	
Lahti	85 000,00	€	Toiminnan kehittämiseksi on saatu myös STEA-avustusta.
STEA	51 010,94	€	
Muut tuotot	3 382,32	€	
Tuotot yhteensä	139 393,26	€	

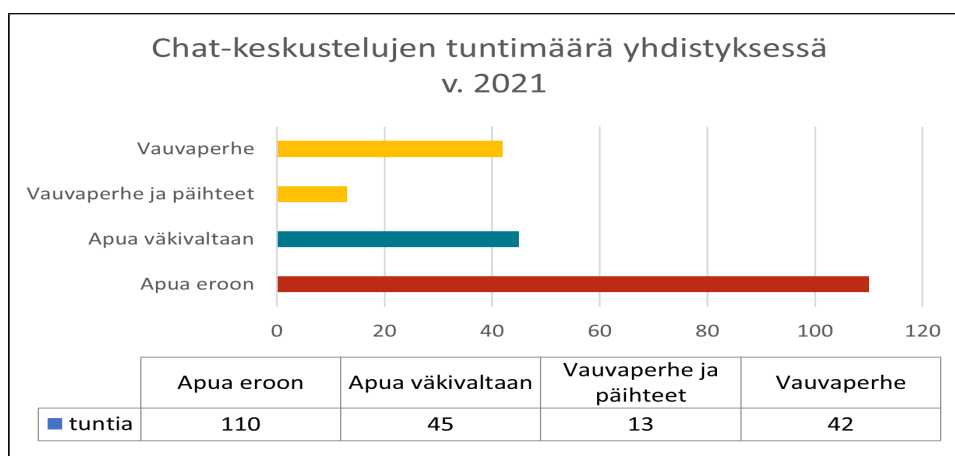
7. VERKKOAUTTAMINEN - CHAT

Yhdistys on mukana Ensi- ja turvakotien liiton valtakunnallisessa verkkoauttamisessa. Palvelun tarkoituksena on tarjota verkossa tietoa, ohjausta ja neuvontaa nimettömästi ja maksuttomasti. Verkkoauttajina toimivat Ensi- ja turvakotien liiton, jäsenyhdistysten ja yhteistyötahojen asiantuntijat sekä koulutetut vapaaehtoiset. Toimintaa ohjaavat verkko-työn eettiset periaatteet.

- Apua eroon -chat on tarkoitettu eroa pohtiville, erotilanteessa eläville ja eronneille vanhemmille sekä läheisille.
- Apua päihteitä käyttäville raskaus- ja vauva-aikana -chat on tarkoitettu ihmisille, jotka ovat huolissaan päihteiden käytön vaikutuksista vauvaan raskausaikana ja syntymän jälkeen.
- Apua vauvan uneen -chat ja Unichat-ryhmächat on tarkoitettu vauvaperheille, joissa vauvan uni haastaa.
- Apua väkivaltaan -chat on tarkoitettu perhe- ja lähisuhdeväkivallan kaikille osapuolille sekä huolestuneille läheisille.

Vuonna 2021 chat-palvelussa käytiin valtakunnallisella tasolla yhteensä 3954 aloitettua chat-keskustelua (v. 2020 luku oli 5003). Palautteen perusteella avunhakijat ovat saaneet tietoa ja tukea tilanteeseensa sekä ymmärrystä lapsen tilanteeseen. Moni avunhakija on kokenut myös olonsa helpottuneen keskustelun myötä.

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n työntekijöillä oli chat-keskusteluja v. 2021 yhteensä 210 h (v. 2020 yht. 199,5 h)

8.1 Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

KAVA-työryhmän jäsenenä toimi yhdistyksen eri työmuotojen työntekijöitä. Puheenjohtajana toimii toiminnanjohtaja Jukka Ihalainen. KAVA:n toimintaa koordinoi osana työtään mieskaveritoiminnanohjaaja, vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. KAVA-työryhmän työskentelyyn osallistuivat vuonna 2021 puheenjohtajan lisäksi työntekijät: Mieskaveri- ja Doula-toiminnasta, Perhetuvalta, Ensikodilta, Eroauttamisesta sekä Väkivaltatyön avopalvelusta. Väkivaltatyön avopalvelun sisältöön kuuluu kansalais- ja vaikuttamistoiminta, jota toteutetaan Päijät-Hämeen alueella yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. KAVA:n tavoitteena oli vahvistaa yhdistyksen näkymistä ja toimintaa kansalaisjärjestönä.

Strategian mukaiset tulostavoitteet vuodelle 2020:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

KAVA-työryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana Teams-alustalla kahdesti ja livenä kerran. Työryhmä kävi tapaamisissaan läpi kuulumisia ja ajankohtaisia asioita sekä vapaaehtoistoiminnan haasteita. Työryhmän toimintaan kuului uusien vapaaehtoisten rekrytointi ja perehdyttäminen, jatkokoulutusten ja virkistys/kiittämistilaisuuksien järjestäminen. Koronasta johtuvien rajoitusten ja kontaktien välttämisen vuoksi vapaaehtoisten käyttö on ollut vähäisempää. Vapaaehtoisten rekrytointikampanja järjestettiin pandemiasta johtuen vain sosiaalisessa mediassa. Tämän tuloksena saatiin yhdistykseen 7 uutta vapaaehtoista.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Jannikan, Ensikodin ja Perhetuvan vapaaehtoisten työnkuvaa pyrittiin selkeyttämään ja myös kartoitettiin muiden työmuotojen vapaaehtoisten tarvetta. Loppuvuodesta työryhmä aloitti toimintaohjeen teon alaikäisen henkilökohtaista koskemattomuutta turvaaviksi toimiksi. Tämä toimintaohje valmistuu alkuvuodesta 2022.

3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Vapaaehtois- ja kansalaistoiminnassa tehtiin yhteistyötä Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkostossa. Yhdessä verkoston kanssa suunniteltiin ja päivitettiin opasta, josta löytyvät kaikki vapaaehtoistyön tarjoajat. Tämä helpottaa ammattilaisten palveluohjausta

ja siten apua tarvitsevat löytävät vapaaehtoisia paremmin. Vapaaehtoisille järjestettiin virkistystä yhteistyössä Salpauksen opiskelijoiden kanssa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Ensi- ja turvakotien liiton kanssa yhteistyötä jatkettiin osallistumalla kansalaistoiminnan ja erotukihenkilötoiminnan Teams-kokouksiin sekä yhteisiin kehittämispäiviin. Toiminnanjohtaja ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattori osallistuivat Dilan tuetun vapaaehtoistoiminnan hankkeen ohjausryhmään.

Sofia-asiakastietojärjestelmän vapaaehtoisten rekisterin ylläpitoa jatkettiin. Ensi- ja turvakotienliiton kanssa tehtiin yhteistyötä asiakastietojärjestelmän kehittämisessä. Mieskaveri- ja Doulatoiminnasta palautetta kerättiin säännöllisesti.

KANSALAISTOIMINNAN TILASTO		V. 2021			
Vapaaehtoisia yhteensä		76 hlö			
lahtelaisten osuus		75 %	>> muut kunnat: Heinola, Hollola, Hämeenkoski, Kuhmoinen, Orimattila, Pukkila ja Tampere		
			Ryhmät	tapaamis- kertoja	osallistujia
			Doula-ilta, ryhmätyönohjaus	8	12
			Doula-tukisuhdeinfo	1	2
			Mieskavereiden työnohjaus	5	25
Vapaaehtoisjaksot					
(sama henkilö voi toimia useammassa tehtävässä)					
			Tapahtumat	kpl	vap.ehtoisia
mieskavereita		21			vap.eht.käyttämä tuntimäärä
Doulia		10			
erovapaaehtoisia		6	Muu	1	4
lastenhoitovapaaehtoisia		30	Toiminnan/yhd. Esittely	4	6
etsii tehtäviä ja muut		9	Kaikkien lasten synttärät	1	6
		76	(osall. n. 600 lasta)		24
Vapaaehtoisten yksilölliset tapaamiset/perehdytykset		6 krt	(Ensikoti, Jannika ja Peukaloinen)		
Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston kokoontumiset		5 krt			
KA-VA -työryhmän kokoukset		3 krt			
			Työntekijöiden kansalaistoimintaan käyttämä aika yht. 184 h (4 työntekijää, työtunteja/työntekijä yht. 46 h)		

8.1.1 Tapahtumat

- ✓ 28.8.2021 Kaikkien lasten yhteiset synttärät, Perhepuisto
- ✓ 20.11.2021 Joulunavaus, Lahden tori
- ✓ 1.12.2021 Liikunnallinen joulunavaustapahtuma (PHLU ja kumppanit järjestäjinä), yhdistys mukana toiminnallisella "Tunnista tunteet" -radalla

8.2 Vauvaperhetyöryhmä

Vauvaperhetyöryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoita yhdistyksen vauvaperhetyön sisältöjä, järjestää koulutusta sekä antaa ammatillista tukea ryhmän jäsenille sekä yhdistyksen muille työmuodoille. Työryhmään kuuluu työntekijöitä Ensikodilta, Baby blues - vauvaperhetyöstä, Päiväryhmä Peukaloisesta, Perhetuvalta sekä Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikasta. Vauvaperhetyöryhmän jäsenet ovat mukana alueellisissa vauvaperhe-toimijoiden verkostoissa. Vauvaperhetyöryhmä kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa.

Vauvaperhetyö on ollut aktiivisesti esillä sosiaalisessa mediassa. Vauvaperhetyöryhmä on jalkautunut perheiden pariin jakaen informaatiota vauvaperheille tarjolla olevista yhdistyksen tukimuodoista. Vauvaperhetyöryhmän toiminta tukee monipuolisten palvelujen saatavuutta alueen perheille. Vauvaperhetyöryhmä on mukana alueen vauvaverkossa, jossa alueen vauvaperheiden parissa toimivat henkilöt kohtaavat ja kehittävät vauvaperheiden palveluja.

8.3 Lapsityöryhmä

Lapsityöryhmä koostuu yhdistyksen eri työmuotojen edustajista ja sen tarkoitus on tukea ja kehittää yhdistyksessä tehtävää lapsityötä sekä toimia lapsityötä yhdistyksessä tekevien työntekijöiden vertaisryhmänä. Tavoitteena on edistää lasten hyvinvointia vanhemmuus huomioiden, edistää perheiden turvallisuutta ja osallisuutta sekä tehdä lapsi näkyväksi. Lapsityöryhmässä ylläpidetään arvopuhetta lapsen asemasta yhteiskunnassa ja Päijät-Hämeessä. Lapsityöryhmä tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Lapsityöryhmä kokoontui vuoden aikana yhteensä 10 kertaa (5 kokousta ja muuhun toimintaan liittyvät suunnittelutapaamiset 5 kertaa). Lapsityöryhmän toiminnasta tiedotettiin yhteisissä työyhteisötapaamisissa. Lapsen oikeuksista ja turvallisuudesta tiedottaminen oli aktiivista monikanavaisesti sekä sosiaalisessa mediassa. Yhdistyksen vapaaehtoisia toimijoita otettiin mukaan lapsityöryhmän organisoimiin tapahtumiin. Pitkin vuotta lapsityöryhmä oli aktiivisesti koordinoimassa ja jakamassa keskusjärjestön ja kohtaamispaikkaverkoston kautta saatuja lahjoituksia lapsille ja perheille.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Alueellisissa tapahtumissa lapsityöryhmä on ollut perinteisesti mukana organisoimassa ja osallistumassa ja tapahtumiin yhdistyksen lipun alla. Päijät-Hämeen liikunnan ja urheilun koordinoima PHLU Joulumaa -tapahtuma sekä Lahden torilla vuotuinen Joulun avaus -toritapahtuma toteutuivat suunnitellusti. Lapsityöryhmä organisoi ja oli mukana järjestämässä lapsiperheille yhdistyksen 75-juhlavuoden tapahtuman Kaikkien lasten synttärit, joka kokosi ison joukon lahtelaisia lapsiperheitä ja alan toimijoita loppukesästä Launeen perhepuistoon. Sosiaalisessa mediassa kohdennetaan viestintää lapsiperheille ja suoraan lapsille ja nuorille tiedottaen myös aktiivisesti Lasten ja nuorten chat -auttamisesta.

3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

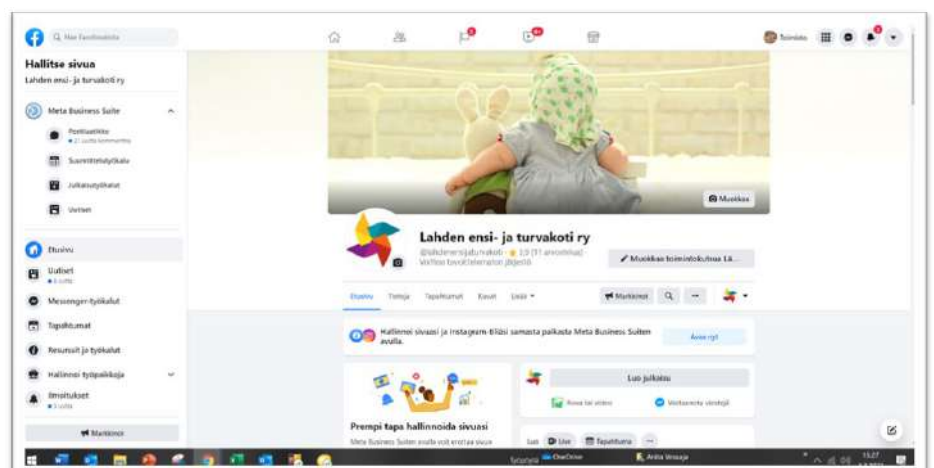
Lapsityöryhmän jäsenet osallistuivat aktiivisesti yhdistyksen koordinoimiin ja Ensi ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin. Lasten kaltoinkohtelun katkaiseminen LKK-ohjaajakoulutus sekä traumakoulutus olivat osa koulutusta. Lapsityöryhmä oli mukana myös lapsiperhetoimijoiden verkostoissa. Vaikuttamistoimintaa tehtiin alueellisesti ja keskusjärjestön kanssa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Lapsityöryhmän keväälle ja syksyille suunnitellut yhteisölliset liikuntatapahtumat eivät päässeet koronarajoitusten vuoksi toteutumaan, mutta perheitä vietiin perhekohtaisesti aktiviteetteihin kuten keilaamaan. Toiminnan suunnittelussa pääpaino oli syrjäytymisvaarassa olevissa nuorissa ja yhteistyö oppilashuollon kanssa käynnistyi tämän tiimoilta. Toiminnassamme kiinnitettiin huomiota sähköisen viestinnän lisääntymiseen sekä erilaisen videoinformaatioiden levittämiseen kohderyhmille.

8.4 Some-työryhmä

Yhdistyksessä perustettiin Some-työryhmä vuonna 2020. Some-työryhmä syntyi tarpeesta olla näkyvillä tämän ajan mukaisesti sosiaalisessa mediassa (Facebook, Instagram, yhdistyksen www-sivut), tehostaa somen käyttöä, saada nä-

kyvyyttä yhdistyksen työmuodoille ja tehdä somessa vaikuttamistyötä. Alusta alkaen yhdistyksen strategia on ohjannut ammatillista somettamista. Somessa on pyritty tuomaan esille eri työmuotojen ammattitaitoa. Alkuun pohdittiin kohdeyleisöä, tehtiin vuosikelloa somettamiseen ja luotiin yhteisiä pelisääntöjä. Perustettiin WhatsAppiin someryhmä; Letkeet somettajat, jonka tarkoitus on toimia nopeana viestintäkanavana some-tiimiläisten ja somea tekevien työntekijöiden kesken. Vuonna 2020 Suomeen astui poikkeusolot koronan vuoksi ja some-työryhmä reagoi tähän nopeasti muun muassa sopimalla, että päivityksiä ajastetaan myös viikonloppuihin, tehdään perheille vinkkejä ja jaetaan linkkejä yhteisistä tekemisistä sekä muistuteltiin palveluistamme ja chateista aktiivisesti.

Tarkoituksena on tuoda esille somen avulla yhdistyksen arvot; rohkeus, osallisuus, oikeudenmukaisuus, turvallisuus ja inhimillisyys sekä visiomme siitä, että jokainen on turvassa. Jokaisen yhdistyksen työntekijän on hyvä olla tietoinen yhdistyksen strategiasta, jotta voi tehdä somea linjassa strategian kanssa. Yhdistyksestä löytyi heti innokkuutta somettamiseen, mutta alustat ja tekniikat olivat vieraita. Tähän tarpeeseen perustettiin some-klinikka, joka kokoontuu tarpeen mukaan. Klinikalla saa kädestä pitäen oppia mm. päivitysten, julkaisujen ja tarinoiden tekemiseen. Some-klinikan ajatuksena on nimenomaan kynnyksen madaltaminen somettamiselle.

Vuosi 2021 oli yhdistyksen 75 v. juhlavuosi. Juhlavuoden tapahtumia nostettiin somessa esille pitkin vuotta. Somen pelisääntöjä ja some-strategiaa ideoitiin yhdessä some-työryhmän kanssa työpajatyypillisesti syksyllä 2021. Tuotoksena syntyi some-ohjeet yhdistykselle (julkaistaan alkuvuodesta 2022). Some-oppaaseen on koottu Lahden ensi- ja turvakoti ry:n työntekijää varten tietoa siitä, miten yhdistyksemme hyötyy somen käytöstä ja keitä haluamme tavoitella somessa. Some-oppaan lukemalla pääsee perille, mitä kanavia some-viestintään käytetään ja millaisilla sisällöillä liikkeellä ollaan. Some-opas muodostaa some-strategian ja pelisäännöt somen käyttöön. Yhdistyksen some-tiimi vuonna 2021: Terhi Karjalainen ja Julia Ollila (Pidä Kiinni® Jannika), Anita Vesaaja (Toimisto), Heli Tiihonen (Perhetupa), Sanna Heinonen ja Maria Tuutti (Ensikoti), Maarit Naskali (Turvakoti) ja Leena Tolonen (Avoväkivaltatyö). Some-tiimi kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa katsomaan tarkemmin someen liittyviä asioita ja pohtii kehittämisen kohtia, tekee seurantaan, analysointia, jakaa vastuuta jne.

8.5 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelun tehtävänä on taata turvalliset ja terveelliset työolosuhteet sekä tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Työsuojelutoimikunta edistää ja valvoo työsuojeluasioita.

Työsuojelutoimikunnan kokoonpano v. 2020:

- ✓ Jukka Ihalainen, työsuojelupäällikkö
- ✓ Terhi Hugg, varatyösuojelupäällikkö
- ✓ Leena Tolonen, työsuojeluvaltuutettu
- ✓ Anna-Maria Sipponen, 1. varatyösuojeluvaltuutettu 10/2020 saakka
- ✓ Marjut Pitkänen, työsuojelutoimikunnan jäsen ja 10/2020 alkaen 1. varatyösuojeluvaltuutettu

Työsuojeluvaalit pidettiin 18.8. - 8.9.2021 välisenä aikana.

13.9.2021 alkaen työsuojelutoimikunnan kokoonpano:

- ✓ Jukka Ihalainen, työsuojelupäällikkö
- ✓ Terhi Hugg, varatyösuojelupäällikkö
- ✓ Niina Back, työsuojeluvaltuutettu
- ✓ Heli Tiihonen, varatyösuojeluvaltuutettu
- ✓ Susanna Tinnilä, 2.varatyösuojeluvaltuutettu
- ✓ Salonen Päivi, työsuojelutoimikunnan jäsen.

Työsuojelutoimikunta kokoontui säännöllisesti vuoden 2021 aikana. Osa kokouksista pidettiin etäyhteyden avulla. Työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelupäällikkö tiedottivat yhdistyksen työntekijöitä työsuojeluasioista työyhteisöpäivissä. Yhdistykseen perustettiin työnantajan koostama koronaryhmä, joka hoiti kriisiviestintää ja tiedotti sekä huolehti erityisesti työyhteisön työntekemisen turvallisuudesta koronapandemian aikana. Yhdistyksessä siirryttiin osin etätyökäytäntöön siten, että turvattiin työn turvallisuus ja palveluiden jatkuminen.

Vuonna 2021 saatettiin loppuun yhdistyksessä henkilöstön vuoden kestävä traumakoulutusprosessi, jossa tuetaan henkilöstön traumatietoisuutta sekä omaa työssä jaksamista ehkäisten sijaistraumatisoitumista. Alkusammutuskoulutuksen järjestäminen yhdistyksessä jouduttiin siirtämään epidemiatilanteen vuoksi. Turvallisuuskävelyt toteutettiin eri toimipisteisissä suunnitelman mukaisesti.

Työntekijöiden työhyvinvointia ja jaksamista on tuettu Smartumin liikunta- ja kulttuurietuudella. Työterveys Mehiläinen vastasi yhdistyksen työterveydenhuollosta vuosittain tarkistettavan toimintasuunnitelman mukaisesti.

8.6 Vastuutiimi

Vastuutiimi koordinoi yhdistyksen toimintaa ja tukee esimiestyötä. Vastuutiimiin kuuluvat toiminnanjohtaja, talouspäällikkö, turvakodin vastaava sosiaalityöntekijä, Ensikodin johtaja, Avoväkivaltatyön lähiesimies, Lapsiperheiden Avopalvelun lähiesimies ja Vauvaläh-töisen päihdekuntoutuksen vastaava sosiaalityöntekijä. Vastuutiimi kokoontui viikoittain. Kokousmuistiot lähetetään henkilökunnalle sähköpostitse ja ovat nähtävillä myös Yhteinen -asemalla > Vastuutiimin muistiot.

9. KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN

9.1 Kehittäminen

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n strategia määrittelee yhdistyksen strategiset valinnat ja toiminnan suunnan vuosille 2020 - 2023. Strategia on läsnä arjen toiminnassa, jonka eri osa-alueet, työmuodot ja ammatillinen osaaminen yhteistyössä vapaaehtois-, vertais- ja kokemusasiantuntijoiden kanssa muodostavat entistä tiiviimmän toisiaan tukevan kokonaisuuden.

Strategiakauden tulostavoitteiden arviointikriteerit:

- 1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut
- 2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut
- 3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa
- 4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksen on pystyttävä vastaamaan kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvaan uudistamiseen. Työmuotojemme toiminnan sisällöt on avattu nettisivuiltamme löytyvissä palvelukuvauksissa.

Laatukäsikirjassa kuvataan Lahden ensi- ja turvakoti ry:n monipuolinen toiminta. Päivitetävä käsikirja on jatkuvan laatutyöskentelyn pohjana.

Arviointi on kiinteä osa työtä ja ammatillista kehitystä. Sen tarkoitus on kehittää työn laatua ja työlle asetettujen arvojen ja tavoitteiden toteutumista. Arvioivan työotteen tavoitteena on työstämme nousevien kehittämistarpeiden tunnistaminen ja sanoittaminen, olemassa olevien työmuotojen päivittäminen, uusien työmuotojen innovointi sekä tarvittavien uusien työ- ja toimintamuotojen käynnistäminen.

Asiakastyötämme mittaavat tilastoluvut syntyvät käytössä olevasta Sofia-asiakashallintajärjestelmästä. Samanlainen asiakashallintajärjestelmä on käytössä kaikissa Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksissä. Asiakkailta ja yhteistyötahoilta kerätään palautetta työhömmme liittyen sen eri vaiheissa palautelomakkein ja keskusteluihin.

Itsearviointinissa arvioidaan oman työyhteisön, työryhmän ja työntekijän omaa toimintaa ja toimintakäytäntöjä. Itsearviointin avulla työstämme nouseva käytännön kokemustieto (hiljainen tieto) ja oma toiminta tulevat tarkastelun kohteiksi. Välineinä ovat mm. palautteiden kerääminen, työnohjaus ja työpäiväkirjat.

Vertaisauditoinnissa samaan ammattiryhmään kuuluvat tai saman ongelman parissa työskentelevät arvioivat työtänsä ja jäsentävät sen kehittämistarpeita. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi vertaiskäyntinä toiseen Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksen työyhteisöön, osana verkostoyhteistyötä sekä sovittujen kehittämispäivien tai työkokousten myötä. Vertaiset työntekijät antavat ja saavat palautetta toisiltaan. Näin saatu tuki, palaute ja rakentava kritiikki mahdollistavat työn ja sen laadun kehittämisen.

Yhdistyksemme eri työmuodoissa on otettu käyttöön Vaikuttavuus esiin -hankkeessa kehitetty vaikuttavuusseuranta. Vaikuttavuusseurannan kehittämistyötä on tehty hankekoordinaation kanssa.

Yhdistyksen eri työmuodoissa tehtyä työtä ja sen tuloksia raportoidaan säännöllisesti palveluitamme ostaville kunnille ja kuntayhtymille, toimintaamme valvoville tahoille; Aluehallintovirastolle, turvakotitoimintaa THL:lle sekä avopalveluitamme laajasti rahoittavalle STEAlle.

9.2 Hankkeet

9.2.1 Perheet keskiöön! Järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (v. 2018 – 2021), Lastensuojelun keskusliitto ry, STEA

Perheet keskiöön-hanke on STEA:n rahoittama valtakunnallinen yli 80 yhdistyksen yhteinen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke. Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi hanketta.

V. 2021 Päijät-Hämeen alue liittyi HYKS ervaan: Helsinki ja Uusimaa, Etelä-Karjala, Kymenlaakso ja Päijät-Häme. Hanke sai vuoden pituisen jatkokauden, jonka aikana se keskittyi pääsääntöisesti toimintojen levittämiseen ja juurruttamiseen koko valtakunnan alueella.

V. 2021 alueellisesta työstä vastasi 5 järjestöagenttia, joiden vastualueet jakaantuivat er-va-alueittain kattaen näin koko Suomen.

Hankkeen päätavoitteena on kiinnittää järjestöjen tarjoama tuki ja palvelut osaksi perhekeskustoimintaa koko valtakunnan alueella. Käytännössä hanke tukee järjestöjen keskinäistä yhteistyötä sekä perhekeskustoimijoiden alueellisia ja paikallisia yhteistyörakenteita. Tätä kautta vahvistetaan järjestöjen kiinnittymistä perhekeskuksiin. Lisäksi tavoitteena on juurruttaa kohtaamispaikkatoiminnan laadullinen arviointimalli valtakunnallisesti.

Järjestöagentin tehtävänä on ollut kehittää yhdistysyhteistyötä, tukea järjestöjen mukaan pääsyä perhekeskustoimintaan, toimia maakunnallisessa ja valtakunnallisessa perhekeskuskehittämistyössä. Hanke on järjestänyt valtakunnallisia yhdistysten verkostotapaamisia.

Hankkeessa on työskennelty laajasti järjestölähtöisen kohtaamispaikkatoiminnan arvioinnin parissa. Hanke tuotti kohtaamispaikan arviointimateriaalia sekä perhekeskuksissa työskentelevien ammattilaisten työn tueksi on koottu hankkeen nettisivulle materiaalia kuten julkaisuja, videomateriaalia ja artikkeleja.

9.2.2 Vapaaehtoistoiminnan verkosto *(kohdennettu toiminta-avustus, Lahden Lähimmäispalvelu ry)*

Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto on yhteistyöfoorumi, joka kokoaa yhteen vapaaehtoistoimintaa organisoivia tahoja Päijät-Hämeen alueelta. Verkostossa on jo yli 40 jäsentä mukana ja se toimii aktiivisesti tällä hetkellä Lahden, Hollolan, Asikkalan ja Heinolan alueella. Yhdistyksemme vapaaehtoistyö linkittyy osaksi verkoston toimintaa.

9.2.3 Yhteinen Päijät-Häme -hanke (v. 2017 – 2021 Päijät-Hämeen Sosiaali- ja terveysturva ry)

Hanke on toiminut aktiivisesti yhdistysfoorumin perustamiseksi ja sen toiminnan käynnistämiseksi. Yhdistysfoorumin toiminta on nyt käynnistynyt. Hanke tekee aktiivisesti työtä järjestöjen toiminnan huomioimiseksi sote- ja perhekeskuskehittämisessä.

9.2.4 Vaikuttavuus esiin -hanke (v. 2018 – 2021, Ensi- ja turvakotien liitto)

Vaikuttavuus esiin -hankkeen tavoitteena on kehittää välineet avun piiriin tulevien tilanteissa, toimintakyvyssä ja koetussa hyvinvoinnissa tapahtuvien muutosten arviointiin. Lisäksi luodaan digitaalinen väline tiedon keruuseen asiakkuuden jälkeisestä vaikuttavuudesta, kehitetään arjen toimintaan kytkeytyvä, vaikuttavuustietoa tuottava työtapo, sekä osoitetaan toiminnan vaikuttavuus lasten ja aikuisten sekä yhteiskunnan kannalta.

Yhdistyksemme eri työmuodoissa on otettu käyttöön hankkeessa kehitetty vaikuttavuus-seuranta. Kehittämistyötä on tehty myös etätapaamisina hankekoordinaation kanssa.

9.2.5 Lasten eriarvoisuuden kaventaminen vähentämällä stressin haitallisia vaikutuksia lapsen kehitykseen -hanke (v. 2020 – 2022, Ensi- ja turvakotien liitto)

Stressistä säätelyyn -hankkeen tavoitteena on kaventaa eriarvoisuutta vähentämällä vanhempien kokemaa stressiä ja sen vaikutuksia vauvan kehitykseen ja terveyteen. Hankkeessa kehitetään vauvaa odottaville ja vauvaperheille suunnattua ryhmätyömalli.

Päiväryhmä Peukaloisen työntekijät ovat osallistuneet Ensi- ja turvakotien liiton Stressistä säätelyyn -hankkeeseen, jonka tavoitteena on kaventaa eriarvoisuutta vähentämällä vanhempien kokemaa stressiä ja sen vaikutuksia vauvan kehitykseen ja terveyteen. Stressistä säätelyyn -hankkeen kautta on saatu materiaalia liittyen mm. talousasioiden käsittelyyn sekä mindfulness -harjoituksia. Päiväryhmän vanhempien ohjatuissa ryhmäkeskusteluissa on puhuttu mm. talousasioista, kierrättämisestä, lähiruoasta, taloudellisesta ruoanvalmistuksesta ja hukkaruoan määrästä. Päiväryhmässä on vanhempien kanssa tehty harjoitteita, jotka tukevat stressin tunnistamista ja sen säätelytaitoja jo varhaisessa vaiheessa. Lisäksi vanhempien kanssa on tehty erilaisia rentoutusharjoituksia.

9.3 Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto ja Perhe -ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä (PLW)

Turvallisuusverkosto

Moniammatillinen Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto oli toiminnallisella tauolla koronatilanteen vuoksi. Sitä käytettiin kuitenkin sähköisen tiedottamisen kanavana. Verkoston tarkoitus on verkostoituminen seudullisten toimijoiden kanssa, oman ammattitaidon lisääminen, tiedon saaminen lähisuhdeväkivallasta sekä kunkin toimijan työskentelyosuuden ymmärtäminen perheväkivaltatyössä. Tavoitteena on laajempi verkottuminen niin, että työryhmän jäsenet syventävät ja levittävät väkivaltatietouttaan työpaikoillaan. Seudullista ehkäisevän työn rakennetta tullaan muuttamaan siten, että Turvallisuusverkosto korvataan aihealueen Asiantuntijaryhmällä.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä (PLW)

Seutukoordinaatioryhmään kuului edustajat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä, alueen kunnista, Hämeen poliisista, Rikosuhripäivystyksestä, Seurakuntayhtymästä, Sosiaalialan Osaamiskeskus Versosta ja Lahden ensi- ja turvakoti ry:stä. Toimintaa koordinoi Verson ehkäisevän työn koordinaattori. Ryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa.

Vuoden 2021 aikana rakenneuudistuksen myötä perustettiin Neljän tuulen ehkäisevän työn Seutukoordinaatioryhmä, johon kuuluvat mm. kuntien hyvinvointikoordinaattorit sekä eri ilmiöiden asiantuntijat. Ehkäisevään työhön kuuluu siis edistävä mielenterveys-työ, ehkäisevä päihdetyö, pelihaittojen sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy. Ilmiöitä tarkastellaan erityisesti niille osin yhteisten suoja- ja riskitekijöiden näkökulmasta. Toimintakertomus 2020 ja tuleva toimintasuunnitelma 2021 - 2025 nivottiin yhteiseksi raporteiksi kaikkien neljän tuulen ilmiöiden kanssa. Päijät-Hämeen ehkäisevän työn toimintasuunnitelma 2021 - 2025 sisältää neljä palvelulupausta sekä niihin pohjautuvat alueelliset tavoitteet ja toimenpiteet. Toiminta sisällytettiin muihin turvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin ohjelmiin.

Tavoitteiden mukaisesti ehkäisevää työtä kehitettiin mm. kahdessa eri työpajaprosessissa; Turvallisuuden edistäminen kunnissa sekä Kuuluuko asiakkaan ääni.

9.4 Ohjausryhmiin ja yhteistyöverkostoihin osallistuminen

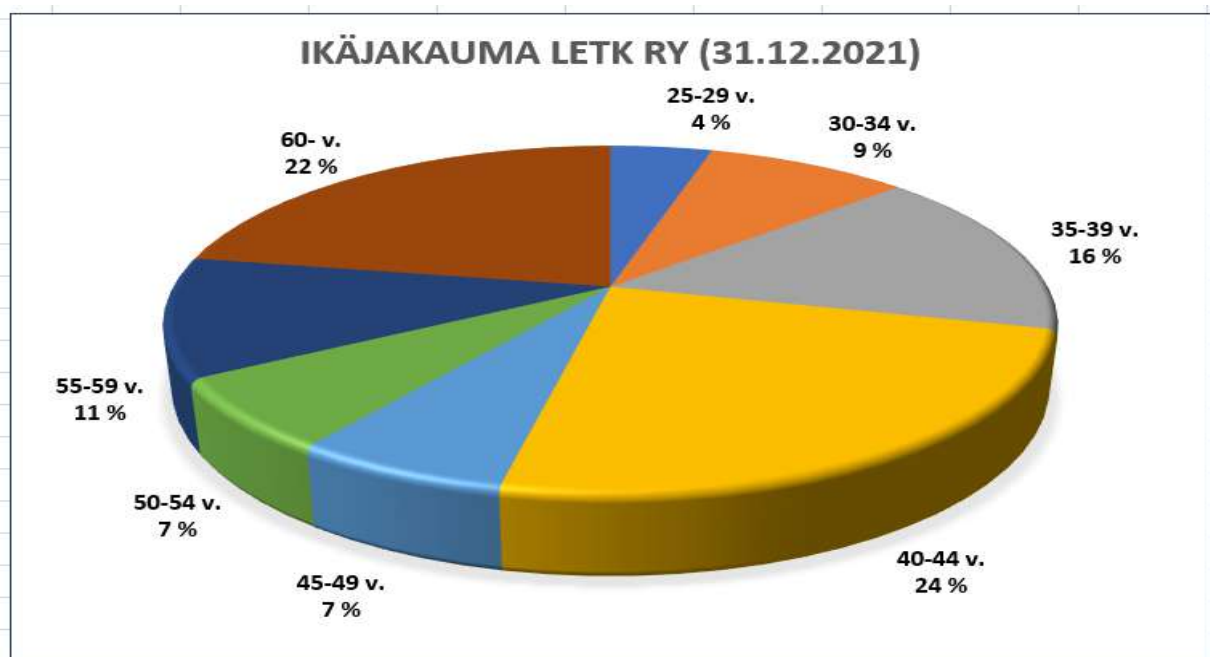
OHJAUSRYHMÄT JA YHTEISTYÖVERKOSTOT v. 2021		
<p>Asikkalan perhekeskusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>Erohankkeiden verkosto (ETKL):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>Hanketyöntekijöiden verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Harley Davidson Club Finland (Pieni Leluralli):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Heinolan perhekeskusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>Homepage-toiminta ja ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Järjestöjen valtakunnallinen verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Kaikille eväät elämään -hankeverkosto (LSKL):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkku:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Kohtaamispaikkaverkosto, eroauttamisen kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>Kotoa kotiin -hanke, ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Lahden alueen parisuhdetoimijoiden verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Lahden kaupungin yhdistysyhteistyön ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Lahden Kohtaamispaikkaverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 3 työntekijää <p>Lahden vauvaverkko: (ed. 1 hlö/työmuoto)</p> <ul style="list-style-type: none"> o Ensikoti, Jannika, Baby blues, Peukalainen ja Perhetupa <p>LAPE-yhteistyöryhmä</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>Lapsiperheyhdistykset:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä 	<p>Lähiturvakotien vastaavien verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Marak-työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 3 työntekijää <p>Motoristit koulukiusaamista vastaan –työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Nikkilän perhepalvelukeskus:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Perheet keskiöön, ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Perheet keskiöön yhdistysten valtak.verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä PLW:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>Perhekeskuksen johtotiimi</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Perhekeskustyöryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Perhevalmennusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>P-H:n ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön verkosto (PETE):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>P-H:n eroauttajien verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>P-H:n Hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY), lastensuojelun yksikkö:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>P-H:n kohtaamispaikkaverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>P-Hämäläiset päihdejärjestöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 5 työntekijää <p>P-H:n Rauhanturvaajat ry:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>P-H:n sosiaaliturvayhdistys, hallitus:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä 	<p>P-H:n Turvallisuusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 5 työntekijää <p>P-H:n Vapaaehtoistoiminnan verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>P-H:n vapauttamisverkosto(RISE):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Sosiaalialan osaamiskeskus Verso, johtokunta:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Sosiaalialan osaamiskeskus Verso:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Sosiaalitoimen perhehoidon työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 3 työntekijää <p>THL:n Avainkouluttajien verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>THL:n valtak. kohtaamispaikkaverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Tukea vapaaehtoisuuteen -hanke, ohjausryhmä (Dila):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>Tukihenkilötoiminnan verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Vaikuttavuus esiin -hankkeen kehittäjäryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Valtakunnallinen mieskaveritoiminnan ohjaajien verkosto (Pienperheyhdistys):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Vauvaosaajien verkosto (ETKL):</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Välitä viljelijästä -hanke:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä <p>Yhdistysfoorumii-:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 2 työntekijää <p>Yhteispelillä kohti arjen hyvinvointia –hanke:</p> <ul style="list-style-type: none"> o 1 työntekijä

10. HENKILÖKUNTA

Vakinaisia toimia on yhteensä 45.

Sijaisuuksia ja tuntitöitä teki vuoden aikana yhteensä 53 henkilöä.

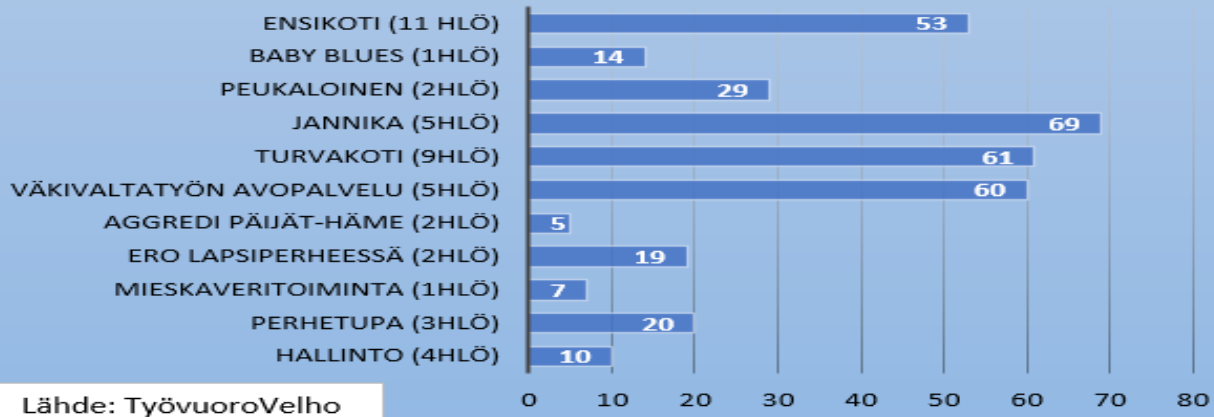
Työmuoto	Hlö	Yhteensä
PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ		16
Turvakoti	9	
Avoväkivaltatyö; Väkivaltatyön avopalvelu	5	
Aggredi Päijät-Häme	2	
LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU		6
Ero lapsiperheessä -työ	2	
Mieskaveritoiminta	1	
Kohtaamispaikka Perhetupa	3	
VAUVAPERHETYÖ		14
Ensikoti	11	
Vauvaperhetyön avopalvelut; Baby blues vauvaperhetyö	1	
Päiväryhmä Peukaloinen	2	
VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS		5
Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika	5	
HALLINTO JA TOIMISTOPALVELUT		4
Hallinto	2	
Toimistopalvelut	2	

11. KOULUTUS

Henkilökunta osallistui aktiiviseksi Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin ja työkokouksiin sekä muihin ammatillista osaamista täydentäviin koulutuksiin.

Koulutuksiin ja työkokouksiin osallistuminen v. 2021 yht. 347 pv

Yhdistyksen eri työmuodot järjestivät koulutustilaisuuksia ja tapahtumatoimintaa koonarajoitusten puitteissa. Työntekijät kouluttivat omaan erityisosaamiseensa liittyen eri yhteistyötahojen järjestämissä tilaisuuksissa.

Yhdistyksen toimipisteissä oli käytännönharjoittelujaksolla opintojensa loppupuolella olevia eri sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita yhteensä 11.

Työryhmien yksilö- ja ryhmätyönohjaukset jatkuivat säännöllisesti.

12.HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ

Hallinto

Johtokunnan ensisijaisena tehtävänä on talousarviosta päättäminen, talouden ja toiminnan seuranta, henkilöstöasiat sekä kansalaisjärjestötoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Tärkeänä osana johtokunnan toimintaa on ollut vaikuttaminen niin yhdistyksen jäsenistöön ja alueen kuntiin kuin kuntalaisiinkin yhteydenpidon, tiedotuksen, tapahtumiin osallistumisen ja niiden järjestämisen sekä varainkeruukampanjoiden avulla.

Olemme seuranneet tarkkaan SOTE-uudistuksen etenemistä. Uudistus ja sen mukanaan tuomat haasteet kansalaisjärjestöille ovat olleet esillä jokaisessa johtokunnan kokouksessa. Kuntayhtymässä on meneillään organisaatiouudistus, jossa järjestöjen osuutta tulisi vahvistaa. Kuntayhtymän ei tule ottaa perusteettomasti järjestöjen tuottamia toimintoja omaksi työksensä. Rajallisten resurssien vuoksi jää palvelutaso matalammaksi, kuin se olisi järjestöjen tuottamana. Toiminnanjohtaja on osallistunut aktiivisesti neuvotteluihin ja seminaareihin ja tuonut esille järjestökentän suomia mahdollisuuksia palveluiden laadun ja saavutettavuuden parantamiseksi.

Koronavuosi ja sen seuraukset yhteisenä haasteena

Koronapandemian aiheuttamat ongelmat perheiden arjessa ja järjestökentällä ovat kurittaneet myös yhdistystämme. Olemme selviytyneet haasteesta mallikkaasti kaikkia ohjeita ja rajoituksia noudattamalla. Pandemian jatkuminen tulevaisuudessa on otettu vakavaan tarkasteluun työmuotoja kehitettäessä. Näemme kuitenkin tulevan toimintavuoden vaivaisampana rokotuskattavuuden lisääntyttä.

Talouden tasapainottamiseksi alati muuttuvassa toimintaympäristössä on etsitty aktiivisesti keinoja ja tartuttu mahdollisuuksiin kehittää toimintaamme aikana, jolloin tulevaisuuden ennustaminen on ollut vaikeaa.

Yhdistys täytti 75 vuotta 15.10.2021.

Korona varjosti juhluvuotta, mutta se saatiin järjestettyä odotettua monipuolisemmin. Elokuun Lasten tapahtuma Launeen perhepuistossa keräsi iloisen lapsiyleisön. Keskellä sateista kautta saimme vietettyä juhlan aurinkoisessa säässä.

Syntymäpäivää juhlittiin johtokunnan ja henkilöstön kanssa Kukko-talossa Hollolassa. Tilaisuudessa puheenjohtaja luovutti toiminnanjohtaja Jukka Ihalaiselle liiton myöntämän Miina Sillanpää-mitalin.

Marraskuussa Sibeliustalossa järjestettyyn iltajuhlaan osallistui henkilökunnan ja johtokunnan lisäksi suuri joukko kutsuvieraita, liiton edustajista yhdistyksen tukijoihin asti. Lahden kaupunki osallistui järjestelyyn ja kaupunginjohtaja Pekka Timonen piti juhlapuheen. Kaunis kiitos tuesta ja mukana olost.

Johtokunta johtaa yhdistyksen toimintaa ja sen jäsenet ovat vapaaehtoisia.

Johtokunta on vuonna 2021 kokoontunut yhteensä 12 kertaa. Kokoukset on pidetty kuukausittain kesätaukoa lukuun ottamatta. Lisäksi on pidetty sääntömääräinen vuosikokous keväällä ja syksyllä. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtajan lisäksi kuusi jäsentä.

Johtokunta v. 2021
Koskinen-Laine Ulla, pj.
Partanen Iida, varapj.
Hildén Sirkku
Kemppi Hilikka
Lampinen Minna
Lehtola Satu
Markkanen Marju

Johtokuntatyöskentelyn kehittäminen

Johtokunnan jäsenet ovat sitoutuneita ja monessa mukana, mikä on yhdistyksen kannalta hyvä asia. Aika-ajoin ongelmaksi on osoittautunut useiden kokousten päällekkäisyys, mutta ennakoivan suunnittelun ja johtokunnan jäsenten joustavuuden avulla on osallistuminen kokouksiin ollut kiitettävällä tasolla. Kokousten järjestäminen hybridi- ja etäkokouksina on toiminut hyvin. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat osallistuneet työyhteisöpäiviin, seminaareihin ja koulutuksiin soveltuvin osin. Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja talouspäällikkö ovat kokoontuneet säännöllisesti ennen yhdistyksen johtokunnan kokouksia ja tarpeen vaatiessa muulloinkin. Tärkeänä linkkinä liittoon ja jäsenjärjestöihin on yhdistyksen varapuheenjohtaja ja liittohallituksen jäsen Ida Partanen.

Yhdistystyö

Kevät- ja syyskokouksissa jäsenistöä oli paikalla niukasti, johtuen koronarajoituksista. Pandemia on rajoittanut myös vapaaehtoistyötä, mutta jäsenistöä aktivoidaan osallistumaan eri toimintoihin heti kun se on mahdollista. Jäseniä oli v. 2021 lopussa yhteensä 197.

Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehdessä ja paikallisessa mediassa on ilmoitettu jäsenistölle tarkoitetuista tilaisuuksista. Jäsenkirjeet on lähetetty säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa.

Kiitokset

Johtokunta kiittää lämpimästi koko henkilökuntaa osaavasta sydämellä tehdystä työstä ja heidän panoksestaan asiakkaiden turvallisuuden takaamisessa poikkeusoloissa. Lämmin kiitos myös Lahden kaupungille ja lukuisille henkilöille ja yrityksille, jotka ovat lahjoittaneet rahaa, tavaraa, omaa aikaansa ja osaamistaan asiakkaidemme hyväksi!

13. TIEDOTUS JA MARKKINOINTI

Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin kotisivuilla www.lahdenensijaturvakoti.fi, Facebookissa ja Instagramissa. Lisäksi paikallisen median edustajat (TV, radio ja lehdistö) tiedottivat toiminnastamme useita kertoja. Tiedotus- ja vaikuttamistoiminnan tarpeita palveleva markkinointimateriaali tuotetaan yhdistyksen omin työntekijäresurssein ja yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon piirissä toimivia henkilöitä sekä alan opiskelijoita kävi tutustumassa yhdistyksen eri työmuotoihin koronarajoitusten puitteissa.

14. TALOUS

Yhdistys on voittoa tavoittelematon lastensuojelujärjestö. Sen taloutta hoidetaan toimintasuunnitelman ja talousarvion pohjalta.

Yhdistys on valtakunnallinen palveluntuottaja. Yhdistyksellä on kolmen työmuodon osalta ostopalvelusopimus Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa (Ensikoti, Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika ja Baby bluesin Unirytmitys). Muiden kuntien osalta käytetään asiakaskohtaista maksusitoumusta (koskee Ensikotia). Lahden kaupunki rahoittaa Perhetuvan toimintaa vuosittain päätettävällä avustuksella.

Yhdistys omistaa ensikotirakennuksen osoitteessa Mustamäenkatu 74, Lahti. Ympäri vuorokautiset **ensikotipalvelut** rahoitetaan käyttäjäkuntien maksamilla hoitopäivämaksuilla.

Turvakotitoiminta on valtion rahoittamaa. Valtakunnallisesti toimintaa koordinoi THL.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön yhteydessä toimiva valtionapuviranomainen Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus STEA on yhdistyksemme avopalveluiden päärahoittaja. Vuonna 2021 STEA-avustukset olivat yhteensä 1.006.024 €, joka on 32 % yhdistyksen tuotoista.

Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella ja kuntien korvauksilla.

Baby blues -vauvaperhetyön avopalvelu rahoitetaan STEAn avustuksella. Unirytmityspalvelu rahoitetaan kuntien maksamilla korvauksilla.

Päiväryhmä Peukaloisen toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.

Perhetuvan toiminnan rahoittajina ovat Lahden kaupunki ja STEA.

Väkivaltatyön Avopalvelu rahoitetaan STEAn avustuksella. Lahden Seurakuntayhtymältä saatiin 3.000 €:n avustus korvauksena Perheasiainneuvottelukeskuksen kanssa tehtävästä asiakasyhteistyöstä. PHHYKY:n avustus lapsityön osalta oli yhteensä 30.000 €.

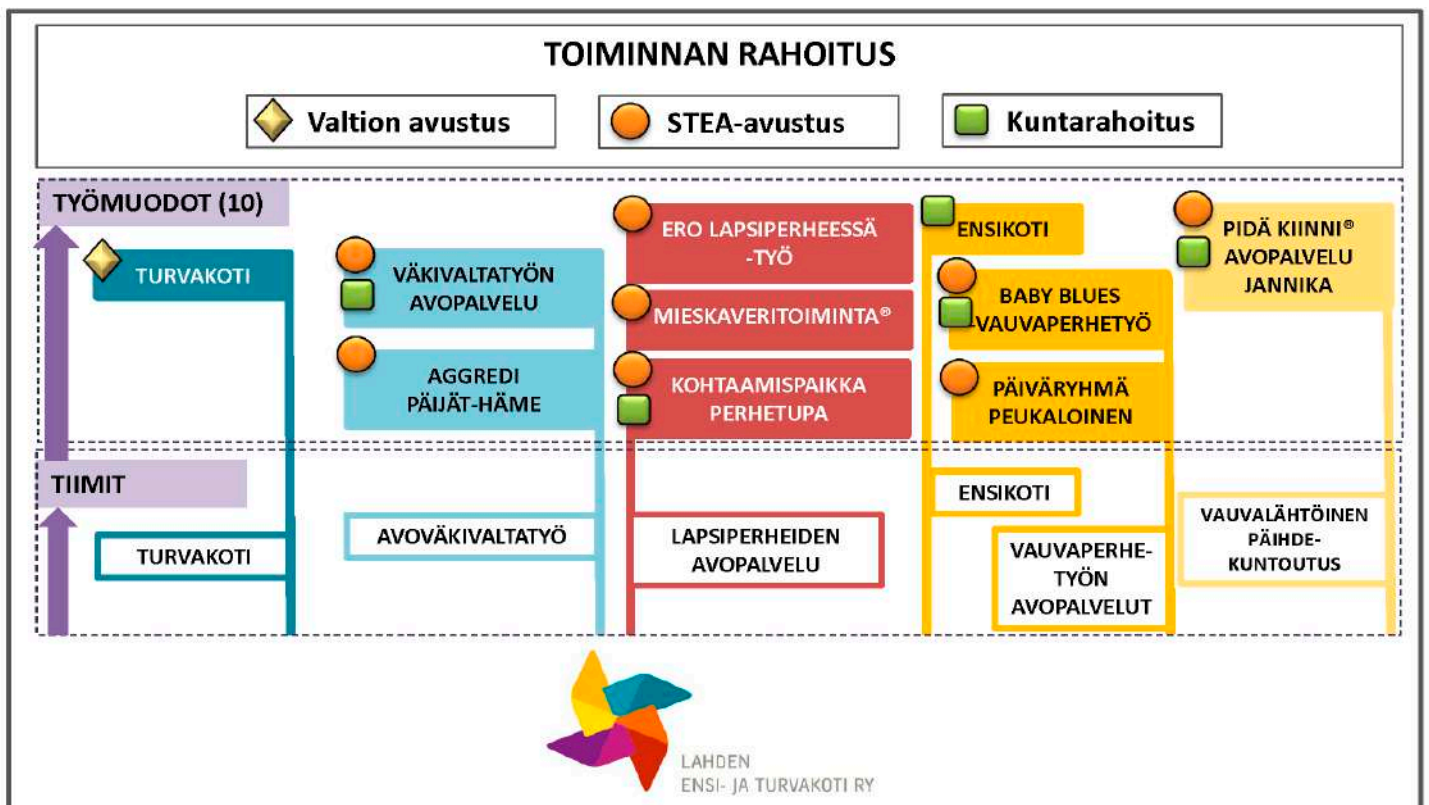
Ero lapsiperheessä –toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.

Mieskaveritoiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.

Yhdistyksen toimintavuosi oli taloudellisesti ylijäämäinen. Yhdistyksen omistamassa Ensikodin kiinteistössä kunnostettiin piha ja peruskorjattiin useita kylpyhuoneita. THL myönsi lisärahoituksen Launeenkadun vuokrakiinteistössä tehtävään muutostyöhön, jonka yhteydessä Turvakodille saatiin kaksi uutta perhehuonetta.

YHTEENVETO TALOUSLUVUISTA		31.12.2021
Kokonaistuotot		3 127 375,34 €
Kokonaiskulut		- 3 108 945,03 €
Tilikauden ylijäämä		18 430,31 €
Taseen loppusumma		956 910,31 €

Yhdistyksen muut tuotot koostuvat lahjoituksista, varainhankinnasta ym. tuotoista. Yhdistys voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testament-

Yhdistyksen saamat lahjoitukset:

Yhdistys voi vastaanottaa lahjoituksia. Vuonna 2021 kansalaiset, yritykset ja yhdistykset osoittivat tukea seuraavasti:

Rahalahjoituksia:

- ✓ Digital Office Company
- ✓ Hollolan sos.dem. yhdistys
- ✓ Hämeenmaa; Kannustajat -tuki
- ✓ Hämeenmaa; lahjakortteja
- ✓ Inststop4tp
- ✓ Joulupuu -keräyksen tuotto
- ✓ Juhakkalan rahasto
- ✓ Lahden seurakuntayhtymä
- ✓ Lahden Soroptimistiklubi
- ✓ Lahden Talot Oy
- ✓ Lahden Teollisuusseura
- ✓ Novart Oy
- ✓ Odd Fellow ry
- ✓ Orimattilan kaupunki
- ✓ Oulun ensi- ja turvakoti ry
- ✓ PHP Holding
- ✓ Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä
- ✓ Päijät-Hämeen Jätehuolto
- ✓ Raahen ensi- ja turvakoti ry
- ✓ Sandvik mining
- ✓ Telia robotiikkatiimi
- ✓ Valinta-Rengas Oy
- ✓ Yksityiset henkilöt; rahaa ja lahjakortteja

Erlaisia tavaralahjoituksia:

- ✓ Asukastupa Liipola; neuleita lapsille
- ✓ Cloetta Suomi Oy; suklaarasioita
- ✓ Elintarvikeseura, vilja-alan jaosto; kauratuotteita
- ✓ FC-Lahti; kausikortteja
- ✓ Hyvinkään seniorit; neuleita
- ✓ K-Supermarket; jouluruokalahjoituksia
- ✓ Kukkakauppa Keijunkehrä; kukkakimppuja
- ✓ Kukkakauppa Tia Maria; kukkakimppuja

- ✓ Lahden omakotitaloyhdistys; joulupusseja
- ✓ Lahden sijaiskperheet; joulupusseja
- ✓ Launeen seurakunta, Nuttu Juttu; neuleita
- ✓ Libero Oy; vaippoja
- ✓ Lions Club Nastola; kaksosten yhdistelmävaunut
- ✓ MyLo; lasten ruokalappuja, tuttinahjoja, lusikoita yms.
- ✓ Peikko Finland; ruokakasseja
- ✓ Pelicans; ruokakasseja, ottelulippuja
- ✓ Puine; joulukoristeita
- ✓ Ravintola Teerenpeli; ruokakasseja
- ✓ Ravintola Tirra; lapsille joululahjapaketteja joulukeräyksestä
- ✓ R-kioski Metsäkangas; joulutorttuja, suklaata
- ✓ Subway; lahjakortteja
- ✓ Telia; ruokalahjakortteja ja leluja
- ✓ Tommolan toripaikka; yrttien taimia, vihanneksia ja mansikoita
- ✓ Yksityiset lahjoittajat; vauvan- ja lastenvaatteita, vauvan vaunut, leluja, unipesä, vauvan sängyt ja rattaat, vauvan virkattuja peitteitä, naisten uusia vaatteita, pelejä ja kirjoja, syöttötuoli, vappupalloja lapsille, pikkulegoja, DVD-elokuvia, lasten villasukkia, aikuisten villasukkia, Duplo ponitalli

15. TIIVISTELMÄ TILASTOSTA v. 2021

Asiakastyön työmuodoissa:

- yhteensä 904 asiakasta (382 naista, 219 miestä, 3 muuta ja 300 lasta); 462 eri perheestä.
- Kohtaamispaikka Perhetuvan toiminnassa mukana n. 300 eri perhettä.
- Vapaaehtoistoiminnassa (Doulatoiminta ja Mieskaveritoiminta) mukana 27 perhettä.
- Verkkoauttaminen - Chat-keskustelut: 210 h

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

TILASTOYHTEENVETO vuodesta 2021

kursivoituilla numeroilla vuoden 2020 luvut

Vauvaperhetyö											
Asiakkaat:	Naisia	Naisia	Miehiä	Miehiä	Muut	Lapsia	Lapsia	Perh.	Perheitä	Asiakk.yht	Asiakk. yht.
Ensikoti	34	29	17	13		37	35	34	29	88	77
Vauvaperhetyön avopalvelu											
Baby blues, avopalvelu	85	62	31	39		88	83	82	72	204	184
Baby blues, unirytmitys	4	2	2	2		6	2	4	2	12	6
Peukaloinen (ryhmä-, motivointi- ja jälkityösk.)	26	27	4	1		25	30	14	22	55	58
Vauvalähtöinen päihdekuntoutus											
Pidä kiinni Avopalveluyksikkö Jannika	17	12	2	2		13	11	17	17	32	25
YHT.	166	132	56	57		169	161	151	142	391	350
(ero edelliseen vuoteen)	-34		1			-8		-9		-41	

Perheväkivalta- ja turvallisuustyö											
Asiakkaat:	Naisia	Naisia	Miehiä	Miehiä	Muut	Lapsia	Lapsia	Perh.	Perheitä	Asiakk.yht	Asiakk. yht.
Turvakoti	77	54	4	9		74	52	44	33	155	115
Väkivaltatyön avopalvelu											
Aikuisten kanssa tehtävä työ	118	77	81	68		0	1	191	137	199	146
Lasten kanssa tehtävä työ	37	30	19	31	3	63	64	50	30	119	128
Aggredi Päijät-Häme (toiminta alkoi 8/2021)		0		6			0		6		6
YHT.	232	161	104	114		137	117	285	200	473	395
(ero edelliseen vuoteen)	-71		10			-20		-85		-78	

Lapsiperheiden avopalvelu											
Asiakkaat:	Naisia	Naisia	Miehiä	Miehiä	Muut	Lapsia	Lapsia	Perh.	Perheitä	Asiakk.yht	Asiakk. yht.
Ero lapsiperheessä (yksilötyö ja ryhmät)	88	89	48	48		15	22	106	121	151	159
YHT.	88	89	48	48		15	22	106	121	151	159
(ero edelliseen vuoteen)	1		0			7		15		8	

Matalan kynnyksen toiminta		
Kohtaamispaikka Perhetupa	Vuositasolla Perhetuvan toiminnassa oli mukana eri perheitä n.	300

Vapaaehtoistoiminta		
Doula	Tukisuhteperheet	6
Mieskaveritoiminta	Toiminnassa mukana olevat perheet	21

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta

76 vapaaehtoista

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Loviisankatu 14 A 3

15100 Lahti

puh. 044 270 0797

toimisto@letk.fi

www.lahdenensijaturvakoti.fi